Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 5 Sayı:53 - Şevvâl 1438 - Temmuz 2017 Fiyatı:13TL

HÂLİD-İ BAĞDÂDÎ HAZRETLERİ'NİN ŞAM'DAKİ TÜRBESİ

EDİTÖRDEN

Bu necip millet, milli irademize kastedip bağımsızlığımızı ortadan kaldırmaya teşebbüs eden hainlerin 15 Temmuz'daki alçak darbe girişimini püskürterek dost düşman herkese parmak ısırtmıştı. İşte o karanlık ve puslu geceyi hiç unutmadık ve unutmayacağız...

Bu millet birbirine kenetlenip topyekün hareket ettiği zaman, ülkemiz üzerinde oynanan karanlık oyunları nasıl bozduğunu, hatta kırk yıllık darbe planlarını bir gecede nasıl akamete uğrattığını gelecek nesillere de aktarmak ve bu şuuru onlara aşılamak için, Türkiye'miz için adeta bir mîlât olan 15 Temmuz'un unutulmaması ve hafızalardan silinmemesi lazımdır.

İşte iki yüz elli şehit verdiğimiz o kanlı gecenin üzerinden tam bir sene geçti ve millet olarak o gece kazandığımız zaferin sene-i devriyesini ilk defa idrak edeceğiz.

Geçmişte kazanılan tarihi zaferlerimizi, nasıl ki ülkemizin dört bir yanında coşkuyla kutluyor ve idrak ediyorsak, yakın tarihimizin en önemli olaylarından olan hatta ülkemiz için bir mîlât olarak kabul edeceğimiz 15 Temmuz zaferini de, millet olarak coşkuyla idrak etmeliyiz.

Şehid kanlarıyla sulanmış olan bu cennet vatanımız üzerindeki karanlık planları hiç bitmeyen Haçlı ittifakı, kendileri adına devşirdikleri içimizdeki hainler vasıtasıyla 15 Temmuz Gecesi vatanımızı işgal etmeye teşebbüs ettiler ama bu necip millet tarihi bir destan yazarak, karadan ve havadan yağmur gibi yağan kurşunlara karşı göğüslerini siper edip bu hayâsızca akını durdurmuştu.

Otuz yıldır mücadele ettiğimiz kanlı bir terör örgütü olan PKK'nın bile yapamadığı bir ihanet ve saldırıyla karşılaşmıştık 15 Temmuz Gecesi... Bu öyle bir ihanetti ki; vatanı ve milleti düşmandan korusun diye kendilerine silah teslim ettiğimiz alçaklar, bu milletin helikopteri, tankı ve silahıyla yine bu milleti vurmuşlardı. Deli Dumrul gibi köprüleri tutup devletin en önemli kurumlarına, sanki düşmana saldırır gibi alçakça bomba yağdırmışlardı.

Ama bu necip millet, yediden yetmişe kenetlenerek adeta tek yürek olmuş, meydanları doldurup tanklara geçit vermemiş, kurşunlara göğüs gerip canlarını feda etmişti. Ve tuzakları bozanların en hayırlısı olan Yüce Allah, bu işgalci hainlerin bütün hesaplarını alt üst ederek, karanlık tuzaklarını bu milletle bozmuş ve darbeye geçit vermemişti...

O gece sabaha kadar ezanlar okunmuş selâlar verilmişti...

Demek ki ezan ve selâ sadece namaza çağırmak için değil, yeri geldiğinde halkın kuvve-i mâneviyesini artırmak ve mücadele azmini kuvvetlendirmek için de okunurmuş...

Bu gün bile minarelerden okunan selâları duyunca hâlâ tüylerimiz ürperiyor adeta tüm benliğimizi milli mücadele rûhu kaplıyor...

Nereden nereye...

Yıllar önce ezan (Arapça okundu diye) darbe yapılmasına sebep olmuşken, 15 Temmuz'da ise darbeyi durdurdu elhamdülillah...

Allah-u Teala, 15 Temmuz'da şahlanan Çanakkale rûhunu, birlik ve beraberliğimizi daim eylesin. Rabbim bu ülkeye bir daha darbe acısı yaşatmasın.

Bu vesileyle, başta 15 Temmuz şehitlerimiz olmak üzere, vatan ve millet savunmasında canlarını feda eden asker-polis tüm şehidlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz. Rabbim kabirlerini pür-nûr, makamlarını cennet, derecelerini âlî eylesin. Amin!..

Fi Emanillah!

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulfm.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51
Sefaköy/ İSTANBUL
Tel:0212 624 21 11
www.matbaasistemleri.com

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
180 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

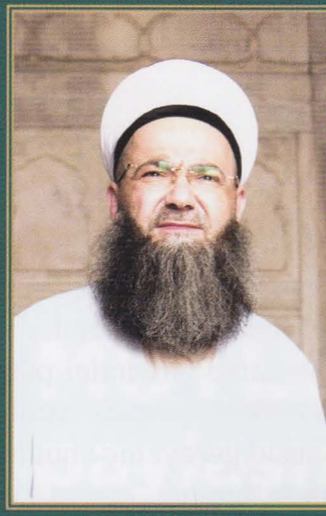
POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
Gürsel YILDIZ
105 907 20

ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 912 10 06
0212 435 10 58

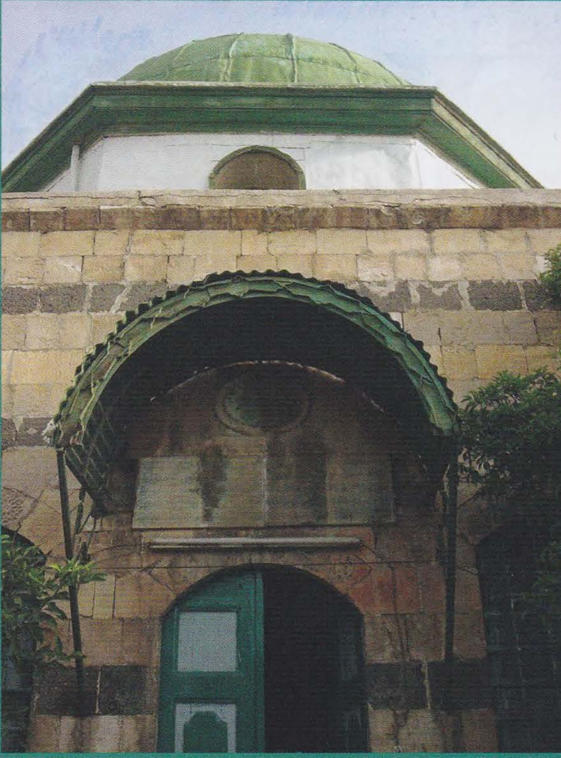
ABONE İŞLEMLERİ
0212 435 10 58
0212 912 10 06

ADRES
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

• DUALAR ve ZİKİRLER •

HİNDİSTAN ZİYÂRETLERİ-6

HÂLİD-İ BAĞDÂDÎ HAZRETLERİ'NİN MÂNEVÎ BİR İŞÂRETLE HİNDİSTAN'A GİDEREK ABDULLÂH ed-DEHLEVÎ HAZRETLERİ'NİN MÜRÎDİ OLMASI

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bizlere bir kere daha uzak mesâfeleri sağ-sâlim olarak katettirip Hindistan topraklarına giderek silsile-i aliyyemizin yüce ricâlini ve sâir meşâyihı ziyâret etmeyi nasîb eden **Rabbimiz**'e hamd ettikten ve **Rasûlü** ile Ehl-i Beyti'ne salât-ü selâm ettikten sonra **Yüce Mevlâmız**'dan niyâzımız bütün sevenlerimizi, okurlarımızı ve bizleri o zatların şefâatlerine nâil kılmasıdır. Âmîn!

Muhterem okurlarım! Geçtiğimiz Aralık ayından îtibârenki yazılarımda Hindistan'da ziyâretleri ile şerefyâb olduğumuz zevât-ı kirâmdan **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**, mahdumları **Ubeydullâh** ve **Abdullâh** hazarâtı, nâib-i makāmı olan halîfesi **Mirza Hüsâmeddin Ahmed Hazretleri, İmâm-ı Rabbânî Ahmed el-Fârûkî es-Serhendî Hazretleri** ile babası **Abdülehad Hazretleri**, oğulları **Muhammed Sâdık, Muhammed Sa'îd, Muhammed Ma'sûm Hazretleri** ve **Muhammed Ma'sûm Hazretleri**'nin oğulları **Muhammed Sıbğatullâh, Ebu'l-Kāsım Şerefuddîn Huccetullâh** (Nakşibend-i Sânî)**, Muhammed Ubeydullâh** (Mürevvicü'ş-Şerî'a)**, Muhammed Eşref, Muhammed Sıddîk** ve **Ebu'l-Kāsım Şerefuddîn Hazretleri**'nin en meşhûr halîfesi ve torunu **Muhammed Zübeyr Hazretleri**, **Seyfüddîn Ebu'l-Berekât Hazretleri, Seyyid Nûr Bedâyûnî Hazretleri, Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri ve Abdullâh ed-Dehlevî Hazretleri**'nin terceme-i hâllerinden bir nebze de olsa bahsetmiştim.

Bu ay da inşâallâh mânevî bir işâret üzerine Irak-Süleymâniye'den Hindistan'a giderek **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'ne mürîd olup dokuz ayda seyr-i sülûkünü itmâm eden ve nihâyet tarîkat-ı aliyyemizin Hâlidiyye kolunu kuran **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin o diyarda yaşadıklarından bir nebze de olsa bahsetmek istiyorum. **Allâh-u Te'âlâ** bize de, size de bu yüce zatların şefâatlerini nasîb eylesin. Âmîn!

Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin Şam Kasyon Dağı eteklerindeki merkad-i mübârekeleri

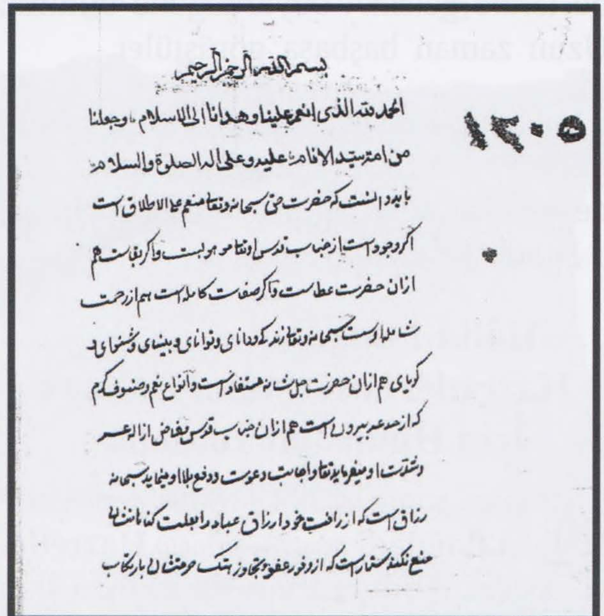
- Hâlid-i Bağdâdî (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'nin, Abdullâh ed-Dehlevî (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'ne Mürîd Olması -

Abdullâh ed-Dehlevî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nden feyiz almak için Anadolu, Sûriye, Irak, Hicaz, Horasan ve Mâverâünnehir'den ziyâretine gelenler giderek artmaya başlamıştı. Nakşibendîliğin Hâlidiyye kolunun kurucusu olan, hâtimetü'l-fukahâ **İbni Âbidîn**, hâtimetü'l-müfessirîn **Âlûsî** *(Rahimehumellâh)* ve **Gümüşhânevî Hazretleri**'nin şeyhi **Ahmed ibni Süleymân el-Ervâdî Hazretleri** gibi çok büyük âlimlerin bile mürşidi olan **Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** de bu zevât-ı kirâmın önde gelenlerindendir.

Şöyle ki **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** Medîne-i Münevvere'ye geldiğinde, kâmil bir velî bulup ona teslim olmak arzusundaydı. Bir gün Yemenli fazîlet sâhibi bir zâta rastladı. Câhilin âlimden nasîhat istemesi gibi ondan nasîhat istedi. O zat da: "Ey Hâlid! Mekke-i Mükerreme'ye gittiğin zaman edebe uymayan bir şey görürsen hemen reddetme." dedi.

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** Mekke-i Mükerreme'de bir cumâ günü Ka'be'ye karşı ***"Delâil-i Hayrât"***ı okurken câhil kılıklı, siyah sakallı birinin, Ka'be'ye sırt çevirip kendine baktığını gördü. "Utanmadan Ka'be'ye arkasını çevirmiş, edebi gözetmiyor." diye düşünürken o kimse onu yanına çağırarak "Mümine hürmet, Ka'be'ye hürmetden daha öncedir. Bunun için yüzümü sana çevirdim. Niçin beni kötülüyorsun. Medîne'deki zâtın nasîhatini unuttun mu?!" dedi.

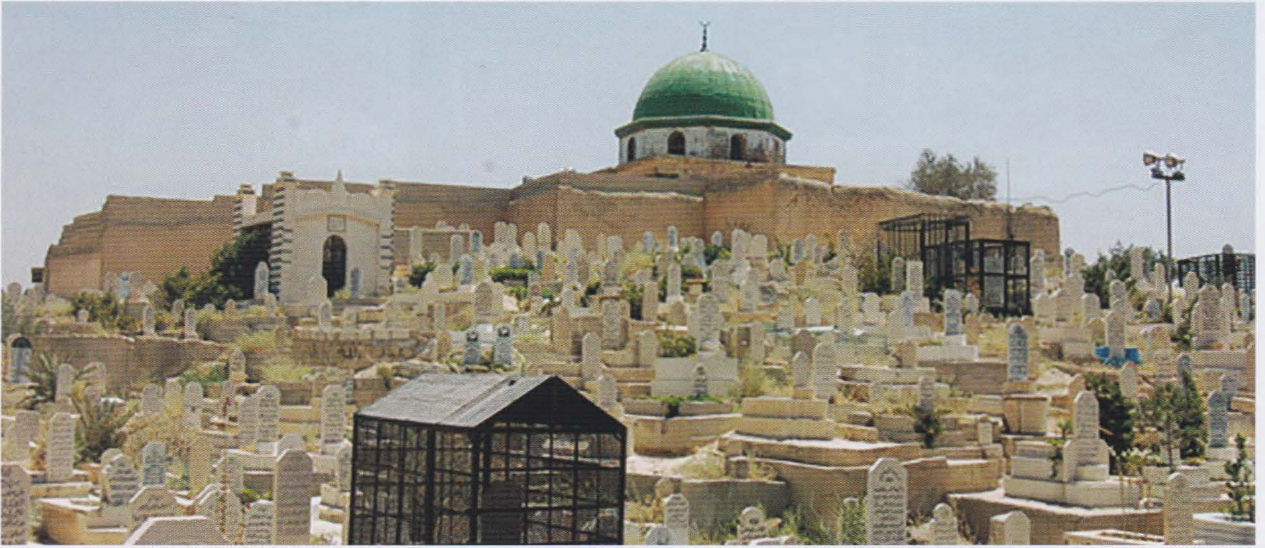
Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** bu zâtın büyük velîlerden olduğunu anladı. Ondan af diledi ve "Beni talebeliğe kabûl eder misiniz?" diye yalvardı. O da: "Senin kemâle ermen burada olmayacak." dedikten sonra eli ile Hindistan'ı göstererek: "Senin işin orada tamam olur." dedi.

١٣٠٥

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى انعم علينا وهدانا الى الاسلام وجعلنا
من امة سيد الانام عليه وعلى آله الصلوة والسلام
بايد دانست كه حضرت حق سبحانه وتعالى منعم على الاطلاق است
اگر وجود است از جناب قدس او تعالى موهبت و اگر بقاست هم
از آن حضرت عطاست و اگر صفات كامله است هم از رحمت
شامله اوست سبحانه وتعالى زندگى و دانائى و توانائى و بينائى و شنوائى و
گويائى هم از آن حضرت جل شانه مستفاد است و انواع نعم و صنوف كرم
كه از حد عد بيرون است هم از آن جناب قدس مفاض است ازاله عسر
و شدت او ميفرمايد تعالى و اجابت دعوت و دفع بلا او مينمايد سبحانه
رزاق است كه از رافت خود ارزاق عباد را بعلت گناهان شان
منع نكند ستار است كه از وفور عفو و تجاوز هتك حرمت شان بارتكاب

Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin İtikadnâme adlı Farsça Cibril (Îmân-İslâm) hadîsi şerhinin müellif hattının ilk sayfasıeteklerindeki merkad-i mübârekeleri

Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin Şam Kasyon Dağı eteklerindeki türbesinin arka tarafından görünüşü

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** memleketi (Irak'a bağlı) Süleymâniye'ye dönüp talebeye ders vermeye başladı. Fakat gece-gündüz Hindistan'ı düşünüyordu. Bir gün bu düşünceler içinde iken, Hindistan'ın Delhi şehrinde bulunan evliyânın en büyüklerinden **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin talebelerinden **Mirzâ Abdürrahîm** isimli bir zat çıkageldi. O talebe **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'ne "Selâmımızı söyle, bu tarafa gelsin." buyurduğunu bildirdi. Uzun zaman başbaşa görüştüler.

Yolculuk telâşına kapılan **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** talebelerine ders vermeye gelmez olunca talebeler, o Hindli'ye kızmaya başladı.

- Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* Hazretleri Mürşidini Bulmak İçin Hindistan Yolunda -

Bir süre sonra, 1224 (1809) senesinde **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**, **Mirza Abdurrahîm** ile birlikte İran ve Afganistan üzerinden Hind yolculuğuna çıktılar. **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin böyle umulmadık bir zamanda medreseyi ve talebeyi bırakıp bu âni ayrılışına şehrin bütün halkı ve talebeleri çok üzüldüler. Yoldan çevirmek için çok ısrâr edip yalvardılarsa da fâide vermedi. Hindistan'ın karanlıklar ve tehlikeler içinde bulunduğunu söyleyip vazgeçirmek isteyenlere "Âb-ı hayât zulümatta bulunur." şeklinde cevap veren **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** gülün kokusunu almış bülbül gibi kimseyi dinlemedi.

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** yolculuğu esnâsında Tahran'a geldiğinde Şî'î âlimlerle ilmî münâkaşalar yapıp kendilerini susturmaya muvaffak oldu.

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** Tahran'dan Bistâm, Harkan, Semnân ve Nişâbur'a geçti. Geçtiği yerlerdeki evliyâyı şiirleriyle medheyledi. Âriflerin kutbu **Bâyezîd-i Bistâmî** *(Kuddise Sirruhû)* nun kabrini ziyâret ettiği zaman meşhûr bir kasîde inşâd etti.

Sonra Tûs (Meşhed) şehrine geldi. Orada on iki imamın dokuzuncusu **Mûsâ Kâzım**'ın oğlu **İmâm Ali Rızâ** *(Radıyallâhu Anhümâ)*nın türbesini ziyâretinde de çok güzel bir kasîde inşâd ederek onu medheyledi.

Yolculuğu esnâsında daha birçok meşâyihı ziyâret edip ulemâ ile görüştü. Gittiği yerlerde kendisine sorulan suâllere verdiği cevaplarla âlimler onun üstünlüğünü tasdik ve ikrâr ettiler.

Sonra Lâhor şehrinde **Habîbullâh Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri**'nin mürîdi ve meşhur tefsîr müellifî **Kāzî Senâullâh el-Mazharî el-Pânîpetî** *(Rahimehullâh)*ı ziyâret etti ve orada bir gece kaldı.

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** burada başından geçenleri şöyle anlatır: "Bu kasabada bir gece kaldım. Rüyamda gördüm ki **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** yanağımdan tutup beni kuvvetle kendine çekiyordu. Sabahleyin **Mevlânâ Senâullâh**'ın huzûruna gittiğim zaman, daha rüyâmı anlatmadan 'Kardeşimiz ve seyyidimiz **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin huzur ve hizmetlerini cana minnet bilmeli, huzur ve hizmetinde bulunmayı, sana vaadolunan nîmetlere kavuşmaya sebep bilmelisin.' dedi.

Daha sonra o kasabadan ayrıldım. Hindistan'ın başşehri olan Delhi ismi ile meşhûr Cihânâbâd'a geldim."

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** aylarca süren yolculuktan sonra tam bir senede Delhi'ye geldi. Yolda başından geçen şeyleri bildiren Arabî ve Fârisî beytler söyledi ki bu ebyâtın başı şu şekildedir:

كَمُلَتْ مَسافَةُ كَعْبَةِ الْاٰمَالِ
حَمْدًا لِمَنْ قَدْ مَنَّ بِالْإِكْمَالِ

"Emellerimin Ka'besine mesâfe
tamam oldu,
Bana bunu ikmâli lutfeden Zat
hamde lâyık oldu."

- Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* Hazretleri, Şeyhi Abdullâh ed-Dehlevî Hazretleri'nin Huzûrunda -

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** Delhi'ye vardığında, **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin bulunduğu şehre gelmenin sevinci ile seferde iken yanında bulunan şeylerin hepsini fakirlere dağıttı. Sonra da Hindistan'ın en büyük velîsi **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin huzûruna kavuştu.

Abdullâh ed-Dehlevî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** onu müridliğe kabûl etti. Ona nefsinin terbiyesi için dergâhı temizleme ve dergâhın suyunu hazırlama vazîfesini verdi. **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** büyük bir âlim olmasına rağmen, hiç îtirâz etmeden eline kovasını ve süpürgesini alarak hizmete başladı.

Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin Erbil'deki dergâhının bugünkü hâl-i pür melâli

Mahmud Efendi Hazretleri 2009 yılında Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin türbesini ziyâret ederken

Kuyudan kovasına suyu doldurur, kalın bir sopanın uçlarına bağlayıp omuzunda taşırdı. Her gün defâlarca kuyu ve dergâh arasında gidip gelir, dergâhı temizler, abdest suyunu depolara doldururdu. Eğer nefsi bu ağır vazîfeden kaçınsa, ona en şiddetli cezâyı verirdi.

Bir gün yerleri temizleme işi nefsine zor geldi. Derhal nefsine "Eğer mübârek hocamın verdiği bu şerefli vazîfeden kaçarsan yerleri süpürge ile değil, bu sakalınla süpürtürüm." diyerek hitâb etti. Artık bundan sonra hatırına böyle hiçbir düşünce gelmedi.

Aylarca canla başla bu hizmeti yapmak için uğraştı. Öyle ki su taşıya taşıya mübârek omuzları yara oldu. Bir gün yine böyle su taşırken, hocası **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** ile karşılaştı. **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** onun mübârek omuzları üzerinden Arş'a doğru muazzam bir nûrun yükseldiğini ve meleklerin ona gıbta ve hayranlıkla baktığına şâhid oldu.

Dergâhtaki ihvan meclislerinde kendisi ayakkabılığın oraya geçer ve başını önüne eğerek nefsini törpülemeye gayret ederdi. Hizmeti bittiği esnâda odasına geçip odasının kapısını kapatır ve vazîfesiyle meşgûl olurdu.

Abdullâh ed-Dehlevî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin kabr-i şerîfinin sol tarafında medfûn bulunan ve geride ismi geçen **Ebû Sa'îd el-Müceddidî** *(Kuddise Sirruhû)*nun oğlu **Ahmed Sa'îd** *(Kuddise Sirruhû)*[1] şöyle anlatır: "**Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** şeyhinin hizmetinde bulunduğu müddetin sonuna kadar odasının kapısı hep kapalı idi, hizmet vakitleri ile zarûrî hâller dışında dışarı çıkmazdı. İşte bundan dolayı büyük mertebelere nâil oldu.

Nâmını duyan Hind ulemâsı kendisini ziyâret etmek isterler ve bunun için beni aracı kılarlardı. Ama **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** özür beyânında onlara 'Ben buraya insanlarla karışıp görüşmeye gelmedim, aksine iflâsın alâmetlerinden olan 'İnsanlarla ünsiyet'ten uzaklaşayım diye geldim.' dediğini söylememi isterdi."

Ancak bu âlimler içerisinden, şeyhinin işâreti ile **Şâh Veliyullâh ed-Dehlevî** *(Rahimehullâh)*ın oğlu büyük muhaddis **Abdülazîz ed-Dehlevî** *(Rahimehullâh)* ile görüşüp kendisinin bütün merviyyâtından icâzet aldı.

- Abdullâh ed-Dehlevî *(Kuddise Sirruhû)* Hazretleri, Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'ne İcâzet Veriyor -

Abdullâh ed-Dehlevî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**, aradan geçen dokuz aydan sonra **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'nin tasavvufta pek yüksek derecelere eriştiğini, kemâle gelip olgunlaştığını görünce onu temizlik hizmetlerinden aldı ve ona devamlı huzûrunda bulunmasını emretti.

Mahmud Efendi Hazretleri 2009 yılındaki Şam seyâhatinde Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'ni ziyâret ederken

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** huzûrunda da şeyhine canla başla hizmet ederek, büyük mücâhede ve çetin riyâzetler yaptı ve böylece şeyhinin huzûrunda dokuz ay çalışarak onun sohbetleri ve nazarlarıyla büyük velîlerden olma saâdetine erişti.

Dokuz ay kalması ise mânevî doğumun da zâhirî doğuma kıyâs edilerek insanın kemâle ulaşmasının bu müddet içerisinde gerçekleşebileceğinden dolayıdır.

Mahmud Efendi Hazretleri, Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'ni ziyâret sonunda Fâtiha okurlarken

Hâlid-i Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** feyiz ve kemâl bulunca, şeyhi ona "Ey **Hâlid**! Şimdi memleketine ve Bağdat'a git. Oradaki **Hak** âşıklarını, sevdiklerine yâni **Allâh-u Te'âlâ**'ya kavuştur." buyurdu. O zaman **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**: "Ey benim sebeb-i devletim, yüksek sığınağım, efendim! Orada Hayderî ve Berzencî seyyidleri çoktur, onlar varken insanlara doğru yolu anlatmakla nasıl meşgûl olurum. Çünkü onlar şöhret ve îtibâr sâhibi ve âlimlerin sığınağı durumundadırlar. Böyle bir işe kalkışsam, diğer insanlar bile beni men ederler." diye memleketindeki durumu arzetti.

Şeyhi de ona "Sen memleketine git. İrşâd ile meşgûl ol. Bütün seyyidler senin ayağının toprağına yüz sürecekler ve şerefli zâtına hizmetçi olacaklar. Oranın vâlileri, emînleri, âlimleri, fazîlet sâhipleri mübârek ayağını öpecekler." buyurdu.

Sonra **Abdullâh ed-Dehlevî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri** bütün müridleri ve sevdikleriyle, dört millik mesâfeye kadar **Hâlid-i Bağdâdî** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**'ni uğurladılar ve "Hâlid bürd." yâni "**Hâlid** her şeyi aldı götürdü." buyurdular.

Dipnot

1- Burada ismini zikrettiğimiz **Ahmed Sa'îd** *(Kuddise Sirruhû)*, ***"Sünenü İbni Mâce"*** şârihi olan kardeşi **Abdülğanî el-Müceddidî** *(Rahimehullâh)* ile birlikte Medîne-i Münevvere'de Cennetü'l-Bakî'de medfundurlar.

RESUL BÖLÜKBAŞ

KUR'AN VE SÜNNET DIŞI DİN ARAYANLARIN BULDUKLARI ŞEY ANCAK DİNSİZLİK OLUR

Her asırda Kur'an, Sünnet ve İcmâ çerçevesinde Din-i Mübin-i İslam'a tabi olanlar olduğu gibi bunların dışına çıkarak din arayanlar da olmuştur. Asr-ı Saadet'teki müşrikler Peygamberimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e Kuran dışında din talep edenler olmuştur. Kur'an-ı Kerim'de bu husus Yunus Suresi'nde şöyle beyan edilmektedir:

﴿وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَاء نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلاَّ مَا يُوحَى إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾

"Âyetlerimiz kendilerine apaçık birer delil olarak okunduğunda, (öldükten sonra) bize kavuşmayı ummayanlar, 'Ya (bize) bundan başka bir Kur'an getir veya onu değiştir' dediler. De ki: 'Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben ancak bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edecek olursam, elbette büyük bir günün azabından korkarım.'" (15)

Yüce Peygamberimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* korkarım dediği hususa günümüz insanlarının bazıları nasıl da cüret edebilmektedir. Kuran-ı Azimüşşan'ı keyiflerine göre arzu ettikleri gibi tevil hatta tahrif etmek suretiyle yorum yapmakta olan sözde hocalar acaba ahirette Cenab-ı Hakk'ın huzuruna varacaklarına inanmıyorlar mı?

Kur'an ahkâmının birçoğunu beyan eden ayetlere bunlar tarihseldir günümüzde bu hükümlere tekabül eden başkaca ahkâm vardır. Günümüzde bunların tatbik edilmesinde Kur'an-ı Kerim'in ahkâmını adeta bir müze gibi vitrine havale etmek bunların zamanı geçmiştir diyenlerin bu ahkâmı beyan eden ayetlerin Allah kelamı olduğunu ikrar edip tasdik etmelerinin ne önemi vardır. Hem Allah'ın buyruğu diyeceksin hem de bu zamanda daha modern daha medeni kanunlar nizamlar vardır diyeceksin. Bu hususta bu şekilde düşünenler Allah'ın ilim ve kelam sıfatlarının ekmeliyetini inkar edip beşeri olan bir takım söz ve kelamları Allah'ın kelamından ve Allah'ın ilminden üstün tutmak manasına gelir ki bunun adına şirk değil şirkten öte Allah'tan başka Allah'tan üstün ilahların varlığını iddia etmektir.

Bu şekilde Kuran-ı Azimüşşan'ı tahrif edenler bu kadarı ile de kalmamaktadırlar. Kuran-ı Azimüşşan'da var olan ve Peygamberlerin kıssalarından bahseden ayetler hakkında ise bunlarda sembolik bir takım hikayelerdir, aslı yoktur demek suretiyle Cenab-ı Hakk'ın aslı olmayan bir takım hikayeleri romanımsı bir şekilde kullarına anlatmak suretiyle hezeyan içinde abesle iştigal eden bir varlık olarak tanımlamaktadırlar. Bu tür insanların şirki Ebu Cehil'in şirkinden daha şedittir. İşte memleket bu hale geldiği için İslam ülkelerinin ekseriyeti böyle sapıttığı için İslam ülkelerinde bela ve musibetler eksik olmamaktadır.

Memleketimizde ise medrese hocalarının bir bir ahirete gitmesiyle ortalık ilahiyatçı ve bilgisiz kimselere emanet edilen dinimiz aslından çıkarak bambaşka bir durum almıştır.

Öyle ki bundan yüz sene önce vefat eden ulema bugün hayata gelse bu bizim torunlarımız nasıl da din değiştirdiler yoksa bunlar din adına dinsizliğe mi tapıyorlar demek suretiyle hayret ederler ve eyvaaaaah derler. Ne hale geldi bu necip millet deyip feryat ederler.

Hal böyle iken idarecilerimizi uyaranlar, bu gidişata son vermek için bir takım tedbirlerin alınması gerektiğini sadece milli eğitim değil onun yanında dini eğitiminde detaylı yapılmasını tavsiye edenler de yoktur. Böylece herkes seyirci kalmak suretiyle dinimizin temel hükümleri unutulmuş ve unutturulmuştur.

Örneğin; Cenab-ı Hakk'ın koymuş olduğu hükümlerden biri olan faizin haram olup alışverişin mübah olduğu gerçeğini insanımızın ekseriyeti unutmuş olup alışverişi mübah gördüğü gibi faizi de mübah görmektedir. Böylece dinimizde kat'i delille haram olan faize mübah itikad etmek suretiyle var olan imanını yok etmektedir.

Yine Allah'ın hükümlerinden olan sütkardeşiyle, sütanneyle, süthala, sütteyze, sütbaba, sütamca gibi mahremleri helal addedip bunların nikahının yapılmasında resmen bir mahsur görmemek ne büyük cürümdür.

Öz anne, öz kardeş, öz hala, öz teyze gibi mahrem olan kişileri beyan eden Kuran-ı Azimüşşan aynı sayfada sütanne ve sütkardeşliğini haram kılmaktadır. Bunun böyle olmasını talep etmek Mekke müşriklerinin Peygamberimize bize başka bir Kur'an getir veya bunu değiştir demelerinden ne farkı vardır?! Haram olan zinanın adeta meşru imiş gibi telakki etmek ne büyük cürüm ve küstahlıktır.

Cenab-ı Hakk'ın ölüm cezası ile tecziye ettiği zinanın mübah gibi addedilerek işlenmesi ne gariptir.

İçki, kumar, milli piyango ve buna benzer daha nice haramlar kadın erkek aynı plajda çıplak denecek derecede açık olarak yüzüp eğlenmelerine hangi kitapta cevaz verilmektedir.

İşte bu kitabın değiştirilmesini talep etmek manasına gelmektedir. Bütün bunlardan sonra başımıza gelen musibetlerin niye geldiğini sorgulamaya gerek var mıdır?

Kuran-ı Kerim'de Rum Suresi'nde şöyle buyrulmaktadır:

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ۞ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ﴾

"İnsanların kendi işledikleri (kötülükler) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır. Dönmeleri için Allah, yaptıklarının bazı (kötü) sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır. De ki: 'Yeryüzünde dolaşın da önceki milletlerin sonlarının nasıl olduğuna bakın.' Onların çoğu Allah'a ortak koşan kimşelerdi. Allah tarafından, geri çevrilmesi olmayan bir gün gelmeden önce yüzünü dosdoğru dine çevir. O gün insanlar bölük bölük ayrılacaklardır." (41-43)

İşte görüldüğü gibi bu ayetlerde yoruma mahal olmadan apaçık beyan edilmektedir ki, karada ve denizde her yerde meydana gelen musibetlerin belaların kendi inanç ve fiiliyatımızdan meydana geldiğini arzetmektedir. Eğer sen Allah'ın haram kıldığı faizi helal gibi görürsen yine Allah'ın haram kıldığı iftirayı, gıybeti, çekiştirmeyi, zulmetmeyi pervasızca adalet imiş gibi tatbik etmeyi mübah görür isek karşılığında Allah'ın musibeti bu şekilde olur. Bunların çoğu ahirete terkedilmektedir. Dünyada başımıza gelenler ise günahlarımızın bir kısmının karşılığıdır. Ahirette ki elim azap daha fecidir. Yine Kuran-ı Azimüşşan da Nur Suresi'nde şöyle buyurulmaktadır:

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

"Artık onun emrine muhalefet edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veya elem dolu bir azaba uğramaktan sakınsınlar." (63)

Bütün bu ayetler müvacehesinde düşündüğümüz zaman başımıza gelen musibetlerin az olduğu görülmektedir. Bu da bazı mübarek tertemiz itikada sahip olan ulemamızın duası ile ancak bu kadarı ile muaheze edilmekteyiz. Allah vermesin şu memlekette yapılan isyanları pervasızca Allah'a başkaldırmanın karşılığında verilecek olan bela ve musibet elbette bu kadar cüz'i olmasa gerek ama Allah rahmetiyle muamele edip bazı musibetlerde bizi uyarmak suretiyle hidayete gelmemizi istemektedir. Cenab-ı Hakk hidayeti umeradan ulemaya, avamdan havâssa cümlemize nasip eylesin.

Selam ve dua ile.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN DOKUZUNCU ŞEYHULİSLÂMI

ZENBİLLİ ALİ CEMÂLÎ EFENDİ

(Rahimehullâh)

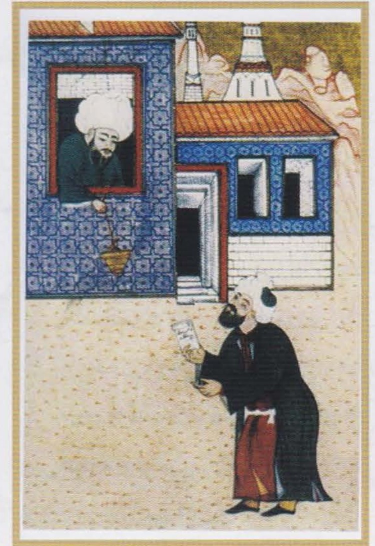
- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Vilâdet târihi: Bilinmemektedir
Vefât târihi: h.932 / m.1526
Şeyhülislâmlık târihi: Şa'bân 908 - Safer 932 / Şubat 1503 - Kasım 1525
Şeyhülislâmlık müddeti: h.23 sene, 6 ay / m.22 sene, 8 ay
Meşîhatı dönemindeki pâdişâh-ı âlem: 2.Bâyezîd (Bâyezîd-i Velî), 1.Selim (Yavuz) ve 1.Süleyman (Kânûnî)
Şeyhülislâmlar arasındaki sırası: 9.Şeyhülislâm
Meşîhat makāmındaki sırası: 9

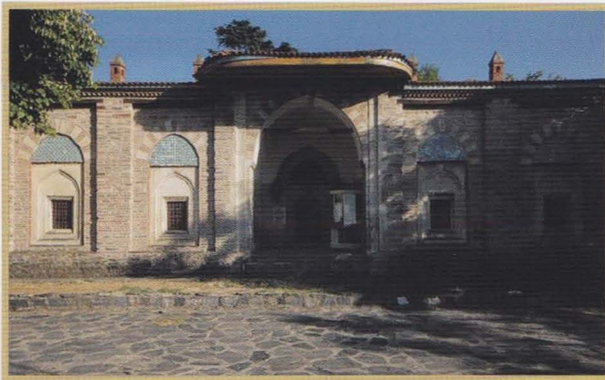
- İlmî Hayâtı -

Zenbilli Ali Cemâlî Efendi *(Rahimehullâh)*ın nesebi **Fahreddîn er-Râzî**'nin soyuna dayanmaktadır. Babası **Ahmed Çelebi**'dir. Bu zat da **Molla Fenârî**'nin üstâdı olan **Cemâleddîn Aksarâyî**'nin torunudur. **Cemâleddîn Aksarâyî**'nin neslinden geldiği için muâsırı (çağdaşı) diğer devlet ve ilim adamı akrabaları gibi "Cemâlî" nisbesiyle anılır.

Fetvâ almak üzere kendisine başvuranların işlerini kısa sürede sonuçlandırmak için evinin penceresinden sarkıttığı zenbille soruları alıp cevapları yine zenbile koyup vermesinden dolayı halk arasında "Zenbilli müftü, **Zenbilli Ali Efendi**" olarak tanınmıştır. *(Bkz: Resim-1)*

Resim-1: Zenbilli Ali Efendi'yi meşhur zenbili ile fetvâ verirken gösteren bir minyatür

Resim-2: Bugün Bursa Türk İslam Eserleri müzesi olarak kullanılmakta olan Bursa Sultâniye (Yeşil) Medresesi

Resim-3: Edirne'de Taşlık (Ali Bey) Medresesi'nden geriye bir eser kalmazken yakınındaki Medrese Ali Bey Câmii adıyla mâruf câmiden geriye kalanlar

Doğum târihine ve yerine dâir kesin bir bilgi yoktur. Bâzı araştırmacılar 932'de (1525) ileri bir yaşta vefâtını ve tahsiliyle, hizmet sürelerini göz önüne alarak **Fâtih Sultân Mehmed**'in ilk saltanat yıllarında (1444-1446) doğmuş olduğunu söylerler. Yine bâzı kaynaklarda kendisi Karamanlı diye zikredilir. Cemâlî âilesinin Aksaray'da ikāmet ettiği ve daha sonra bu âileden bâzı kişilerin İstanbul'a göç ettiği bilinmektedir, bu sebeple de onun Aksaray'da doğduğu ileri sürülmektedir.

Zenbilli Ali Cemâlî Efendi *(Rahimehullâh)* ilk tedrîsini, yiğeni **Pîrî Mehmed Paşa**'nın annesi tarafından dedesi olan **Lârendeli Mevlânâ Alâeddîn Hamza**'dan aldı. Onun yanında ***"Muhtasaru'l-Kudûrî"***yi ve **Necmeddin en-Nesefî**'nin ***"el-Manzûmetü'n-Nesefiyye"*** adıyla meşhur olan fıkhî ihtilâflara dâir olan eserini ezberledi.

- Derkenâr (Anekdot) -

Pîrî Mehmed Paşa'ya vezirlik yolunu açan sözleri:

Sene 1514. Osmanlı ordusu, uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Çaldıran ovasına varıp İran-Safevî kuvvetleri ile karşı karşıya gelmişti. ***Yavuz Sultân Selim Hân*** *burada hemen harp meclisini topladı.*

Pâdişah muhârebeye şafakla birlikte mi başlanılması, yoksa askere 24 saat istirahat mi verilmesi husûsunda devlet adamlarının fikrini soracaktı.

Vezirler, Osmanlı askerinin yorgun, düşmanın ise zinde ve kuvvetli olduğunu beyanla, 24 saat dinlenilmesi yönünde görüş bildirdiler. Son olarak da Rumeli Defterdârı ***Pîrî Mehmed Efendi*** *söz aldı.*

Mehmed Efendi *farklı düşüncedeydi. Ordu içinde düşmanla işbirliği yapabilecek olanların bulunabileceğine dikkati çekerek, şafakla birlikte muhârebeye girmenin daha uygun olacağını belirtti.* ***Yavuz*** *bu tedbirli mütâlaayı dinledikten sonra, şu sözlerle takdîrini ifâde etti:*

"İşte rey sâhibi tek adam! Ne yazık ki vezir olamamış…"

Yavuz Selim Hân *değerini ölçüp biçtiği* ***Pîrî Mehmed***'*i Çaldıran zaferinden sonra paşalıkla üçüncü vezirliğe getirdi, Mısır seferine giderken de İstanbul'un muhâfazasına memur etti. Mercidâbık ve Ridâniye muhârebelerini kazanıp "Hâdimü'l-Haremeyn" ünvânıyla geri dönerken,* ***Pîrî Mehmed Paşa***'*yı İstanbul'dan dâvet etti. Şam'da orduya katılan paşa, burada vezîr-i âzamlık görevine tâyin olundu.*

Ardından İstanbul'a gidip **Molla Husrev**'in derslerine devâm etti. **Molla Husrev** müftülüğe tâyin edilince, **Molla Husrev**'in tavsiyesiyle Bursa'ya giderek burada Sultâniye (Yeşilcâmi) Medresesi müderrisi olan **Mevlânâ Hüsâmzâde Mustafa Efendi**'den ders okumaya başladı. *(Bkz: Resim-2)*

Aklî ve şer'î ilimlerdeki tedrîsini tamamlayınca **Hüsâmzâde** onu kendisine muîd (yardımcı) edindi ve kızı ile evlendirdi. Tahsîlini ikmâlden sonra İstanbul'a geldi. İlim husûsundaki liyâkat ve nüfûzu ile kendini **Fâtih Sultân Mehmed**'e sevdirdi ve onun zamânında Edirne'de (Fâtih dönemi vezîr-i âzamlarından Mahmud Paşa'nın oğlu Ali Bey'in yaptırdığı) Taşlık (Ali Bey) Medresesi *(Bkz: Resim-3)* müderrisliğine getirildi. Ayrıca pâdişah tarafından kendisine 5000 akçe ile birlikte elbiseler gönderildi.

Karamânî Mehmed Paşa vezîr-i âzam olunca siyâsî rakîbi **Sinan Paşa** ile **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* arasındaki yakın münâsebetten dolayı onu önce Edirne'de Beylerbeyi Medresesi'ne, *(Bkz: Resim-4 ve 5)* ardından İsmâîl Bey ve Meydan Medresesi diye de anılan Sarâciye Medresesi'ne sürdü ve ücretini düşürdü. *(Bu Medrese'nin bânîsi Fâtih devri ulemâsından Hacı Kemâleddîn ibni Abdillâh'tır. Medrese Üç Şerefeli Câmi'nin yakınlarında imiş ama maalesef bugün tamâmen yok olmuştur.)*

Resim-4: 2.Murad devrinde Rumeli Beylerbeyi ve Edirne'nin kurucularından olan Sinâneddîn Yûsuf Paşa'nın bugün mevcut olmayan medresesinin yanındaki câmisi

Sadrazamın bu hareketine karşılık görevinden istifâ eden **Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)*, Halvetiyye şeyhi **Mesûd-i Edirnevî** *(Kuddise Sirruhû)*nun hizmetine girdi ve onun desteğini almaya çalıştı. Daha sonra İstanbul'a taşındı. Burada **Sinan Paşa**'nın yanı sıra dönemin birçok aydınının bağlandığı Konyalı Şeyh **Ebu'l-Vefâ** diye mâruf olan **İbnü'l-Vefâ Muslihuddin Mustafa** *(Kuddise Sirruhû)*nun tekkesine devâm edip onunla sık sık görüştü. *(Bkz: Resim-6)*

Ali Cemâlî Efendi *(Rahimehullâh)*, **Fâtih Sultân Mehmed**'in vefâtı ve Sadrazam **Karamânî Mehmed Paşa**'nın yeniçeriler tarafından katlinin ardından tahta çıkan **2.Bâyezîd Hân** döneminde yeniden müderrisliğe geçti.

2.Bâyezîd, **Ali Cemâlî** *(Rahimehullâh)*ı rüyâsında görmesi üzerine kendisi ile görüşmek istemiş, **Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* ise: "Selâtîn ile mülâkāt ebğaz-ı mubâhattır (sultanlarla görüşmek mübah olan şeylerin en sevilmeyenidir)." diyerek bunu kabûl etmemiş, ancak pâdişah yine de ona Bursa'da Murad Hudâvendigâr (Kaplıca) Medresesi müderrisliğini vermiştir.

Sonra Amasya müftülüğüne gönderilmiştir. Muhtemelen **2. Bâyezîd** onu, saltanata gelmesinde etkili rol oynayan Cemâlî âilesinden **Çelebi Halîfe** (Cemâl-i Halvetî)nin oturduğu Amasya'ya özellikle yollayıp şeyhine bağlılığını göstermek istemiştir.

Ardından tekrar Bursa'daki Kaplıca Medresesi'ne atanmıştır. Bu arada İznik'teki, Osmanlı Devleti'nin ilk med-

Resim-5: Edirne Beylerbeyi Medresesi bânîsi; 2.Murad devrinde Rumeli Beylerbeyi olan Sinâneddîn Yûsuf Paşa'nın Edirne'deki câmiinin yakınındaki yıkık türbesi

resesi olup maalesef bugün mevcut olmayan Orhan Gâzî Medresesi'ne tâyin edilmişse de bir müddet sonra yine Bursa'daki Kaplıca Medresesi'ne geri dönmüştür.

1486'da Amasya Beyazıt Medresesi'nin *(Bkz: Resim-7)* inşâsı tamamlanınca müderrislik göreviyle yeniden oraya gitti ve Amasya müftülüğünü de üstlendi.

Bu sırada Amasya'da idâreci olarak bulunan **Şehzâde Ahmed**'in, 896 (1491) yılında oğulları **Murad** ile **Alâeddin**'in sünnet düğününde hocası **Birgilizâde Mustafa Efendi**'yi oradaki ulemânın önüne geçirmesi üzerine **Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* görevini bıraktı ve İstanbul'a döndü. Ancak bu meselede, Acem asıllı ulemâya yakınlık duyduğu söylenen **Şehzâde Ahmed**'e karşı Amasya'daki Sünnî mutasavvıf ve âlimlerin gösterdikleri tavrın da etkisinin bulunduğu göz önüne alınmalıdır.

Mecdî, **2.Bâyezîd**'in, Amasya'daki medresesini izinsiz terk edip gelmesinden dolayı öfkelenip onu azlettiğini yazar. Daha sonra altı ay kadar görev bekleyen **Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* **2.Bâyezîd**'in onun için İstanbul'da açtırdığı Sultan (Beyazıt) Medresesi'nin *(Bkz: Resim-8)* müderrisliğine tâyin edildi. İlmî seviyesine uygun olmayan bu medresenin kendisine verilmesini kabulde tereddüt gösterince Semâniye medreselerinden birine nakledildi. Bu görevde iken amcazâdesi **Çelebi Halîfe** ile birlikte hacca gitti. Ancak Mekke'de bâzı karışıklıkların çıkması üzerine bir yıl Mısır'da beklemek zorunda kaldı ve hac vazîfesini ertesi yıl yerine getirebildi.

Kendisi Mısır'da iken İstanbul müftüsü **Efdalzâde Hamîdüddin Efendi** vefât etmiş (908/1503), müftülük ona verilmiş, dönünceye kadar fetvâ yetkisi Sahn-ı Semân müderrislerine bırakılmıştı. Muhtemelen 910 (1504) yılının ortalarına doğru İstanbul'a gelen **Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* fetvâ makāmına oturdu. *(Bkz: Resim-9)*

2.Bâyezîd buna ilâveten 911'de (1505-1506'da) İstanbul'da yaptırdığı, bugün Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi olan Beyazıt Medresesi'nin müderrisliğini haftada bir gün ders okutmak üzere 50 akçe ile kendisine verdi, ayrıca Osmanlı ülkesinin değişik yerlerindeki hayrâtının vakıflarına 912'de (1506-1507'de) nâzır tâyin etti.

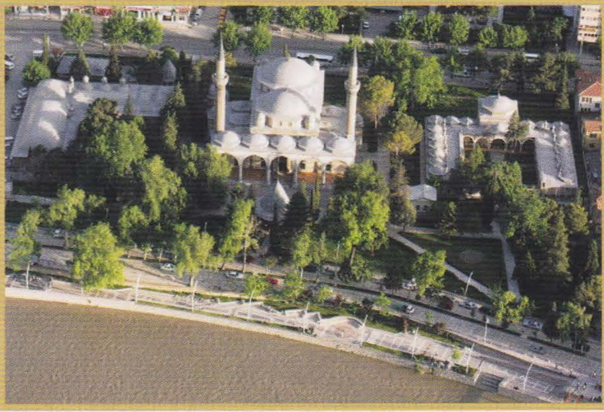
Bundan sonra İstanbul'daki Beyazıt Medresesi müderrisliğiyle **2.Bâyezîd**'e âit evkâfın nezâret cihetinin şeyhülislâmlığa dönüşecek olan İstanbul müftülerine verilmesi âdet hâline geldi.

Resim-6: Fâtih'teki Vefâ semtine ismini veren Ebu'l-Vefâ Hazretleri'nin câmisinin yanındaki türbesi

2. Bâyezîd'in ardından tahta çıkan **Yavuz Sultan Selim** de **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*ı saltanatı süresince müftülük görevinde bıraktı. **Kanûnî Sultân Süleymân** döneminde ölümüne kadar bu görevde kaldı.

Kanûnî zamanında Rodos adasının fethinde bulundu ve câmiye çevrilen Saint Jean Katedrali'nde ilk cumâ namazını kıldırdı ve adadaki dînî binâları tanzîm etti.

Resim-7: 2.Bâyezîd'in, oğlu Şehzâde Ahmed'e Amasya'da kendi adına yaptırttığı külliyenin en sağındaki medrese bugün İl Halk Kütüphânesi'dir

İstanbul müftülüğü makāmının dînî kontrolü sağlayacak biçimde vezîr-i âzamlık makāmı gibi bir şekle bürünmesinin ilk önemli adımları onun görevi sırasında atılmıştır.

Ayrıca kadıasker (kazasker)lerin tâyininde şeyhulislâmın reyine (görüşüne) mürâcaât usûlünün **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* devrinden îtibâren başladığı rivâyet edilir.

- Ahvâl-i Âliyeleri -

Uzun süre fetvâ makāmında kaldığı hâlde hayâtının sonuna kadar tevâzuu elden bırakmamıştı. Şeyhulislâmlar arasında en bilgili ve en cesur olanlardandı. Zühd ve takvâ üzere geçirdiği ömrünü; ilme, ibâdete, derse, fetvâya, şerîata hasreden, bütün farz namazlarının câmide edâ eden **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*ın çok dürüst, ahlâklı, cömert, tevâzu sâhibi, herkesi hoş tutan bir velî olduğu birçok kaynakta zikredilmektedir.

"Risâle-i Hırzü'l-mülûk"teki ifâdeye göre kendisi insanların işlerini kolaylaştırmaktan zevk alır, fetvâ almak üzere başvuranların işlerini kısa sürede sonuçlandırırdı. **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*ın tasavvufî yönü de vardı. Bundan dolayı bâzı eserlerde "Sûfî" nisbesiyle kaydedilmiş ve "Erbâb-ı hâl", "Sâhib-i kerâmet" diye gösterilmiştir.

Çelebi Halîfe ile **İshak Karamânî** gibi Halvetiyye şeyhlerinden yakın akrabaları bulunmakla birlikte Zeyniyye tarîkatı şeyhi Şeyh **Ebu'l-Vefâ** diye mâruf olan **Muslihuddîn Mustafa** *(Kuddise Sirruhû)*ya intisâb etmişti.

- İlmî Dirâyeti -

Kaynaklara göre **Zenbilli Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* fıkıh, usûl, edebiyat, lugat, nahiv, tefsir ve hadis sahasında otorite sâhibi vakûr bir ilim adamı idi.

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)* pâdişâhın her hareketinde İslâmiyet'e uymasında yardımcı olmuştur. 922 (1516) yılında yapılan ve hilâfetin Osmanlı Devleti'ne intikāl etmesine sebep olan Mısır seferinin fetvâsını da **Zenbilli Ali Cemâlî Efendi** *(Rahimehullâh)* vermiştir.

Zühdü, takvâsı, istikâmeti ve doğruluğu ile meşhur olan **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* dîne uymayan her çeşit hükme ve karâra şiddetle karşı çıkardı. **Yavuz Sultân Selim Hân**'ın şiddetli hareketlerini bile teskine muvaffak oldu.

Rivâyet olunduğuna göre bir defâsında **Yavuz Sultân Selim Hân** hazîne-i âmire (Topkapı Sarayı hazînesi) görevlilerinden bâzılarının sorumsuz davranışlarından dolayı cezâlandırılmalarını emretmişti. **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* bu karârı duyunca derhal Dîvân-ı Hümâyûn'a koştu. Vezirler ayağa kalkıp saygı ile karşıladılar ve başköşeye oturttular.

Şeyhülislâmın dîvâna gelmesi âdet olmadığından, niçin geldiğini sordular. Pâdişahla görüşmek istediğini söyledi. Durum pâdişâha arzedildi. **Yavuz Sultân Selim Hân** huzûruna girmesine izin verdi. Arz odasına girip selâm verdi. Pâdişâhın hürmet göstermesinden sonra, gösterilen yere oturdu.

Sonra pâdişâha şöyle dedi: "Fetvâ vazîfesinde (şeyhulislâmlıkta) bulunanların bir işi de, pâdişâhın âhiretini korumak, onları dînen hatâ olan şeylerden sakındırmaktır. Duyuldu ki bâzı kişilerin cezâlandırılmasına pâdişah fermânı çıkmış. Fakat onların öldürülmeleri için dînen bir sebep tespit edilmiş değildir. Ricâ olunur ki af buyrula."

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)*ın bu sözlerine kızan pâdişah: "Bu iş saltanatın gereğidir. Âlimler böyle işlere karışırsa devlet idâresi kargaşaya uğrar. Sorumsuzluklara göz yummak, beğenilecek tutum değildir. Bu işlere karışmak sizin vazîfeniz değildir." dedi.

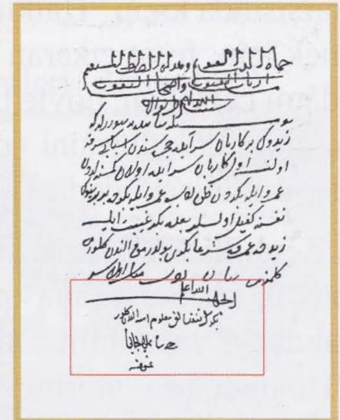
Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)* pâdişâhın bu sözleri karşısında "Bu karar âhiretiniz ile ilgilidir ve buna karışmak da bizim vazîfemizdir. Eğer affederseniz ne iyi ne güzeldir. Yoksa âhirette cezâya müstehak olursunuz." dedi.

Resim-8: 2.Bâyezîd'in İstanbul'daki câmisinin yanına inşâ ettirdiği medresesi bugün Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi olarak kullanılmaktadır

Bu sözler pâdişâhın kızgınlığını yatıştırdı. "Affettik." diyerek lütuf gösterip, neşe ile sohbete başladı. Konuşma bittikten sonra gitmek üzere ayağa kalkan **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* **Yavuz Sultân Selim Hân**'a "Âhiretiniz ile ilgili olan hizmeti yerine getirdim. Mürüvvet ile ilgili bir sözüm daha var." dedi. Pâdişah: "Onu da söyle." deyince "O sözüm de şudur ki, pâdişâhın affına uğrayan o kişilerin, işlerinden el çektirilip, el açarak sokaklarda dolaşmaları, pâdişahlığın şânına lâyık mıdır?" dedi.

Bunun üzerine pâdişah bunu da kabûl etti. **Sultan Selim Hân**: "Fakat bunlar vazîfelerinde kusur ettikleri için, bunları ta'zîr edeceğim." dedi. **Zenbilli Ali** *(Rahimehullâh)* buna karşı da "Ta'zîr (azarlama) pâdişâhın reyine (görüşüne) kalmıştır. Orasını siz bilirsiniz. Bizim arzumuzu kabûl etmeniz bize yeter." dedi. Sonra teşekkür ederek pâdişâhın huzûrundan ayrıldı.

Resim-9: Zenbilli Ali Efendi'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (en alttaki satır kendi yazısıdır)

Resim-10: Galata'da Tersane Caddesi'nde iken 1957'de Azapkapı Caddesi açılırken yıktırılan ve Zenbilli Ali Efendi'nin hayrâtı olan Alaca Mescid

Yavuz Sultân Selim Hân da onu methederek uğurladı.

Yavuz Sultân Selim Hân bir defâsında Edirne'ye gidiyordu. Şeyhülislâm **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* da pâdişâhı uğurlamak üzere gelmişti. Pâdişâhı uğurlayıp dönerken bir kısım insanın elleri bağlı olarak îdâm edilmek üzere götürüldüklerini gördü. Bunların niçin îdâm edileceklerini sordu. Pâdişah Îran'a ticâret ambargosu uyguladığından, o zamanlar sâdece Îran'dan gelen ipeğin ülkesinde alınıp satılmasını yasaklamıştı. "Bunlar bu yasağa uymadıkları için yakalandılar ve îdâm edilecekler." dediler.

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)* derhal geri dönüp **Yavuz Sultân Selim Hân**'a yetişti. "Bu elleri bağlı kişilerin öldürülmesi helâl değildir. Bu hususta **Allâh** indinde sorumlu olursun. Sakın bunları îdâm ettirme." dedi. Pâdişah bu sözler karşısında kızıp "Halkın ahvâlini düzeltmek için, fesat çıkaran üçte ikisinin bile îdâmı câiz iken, böyle bir avuç kimsenin kanının dökülmesini çok görmek yersiz değil midir?!" dedi.

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)*: "Bu iş büyük bir kargaşada mübahtır, ancak o takdirde yapılabilir." deyince, pâdişah: "Hükümdârın emrine karşı gelmekten daha büyük kargaşa olur mu?!" dedi. Bunun üzerine **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* şöyle cevap verdi: "Bunlar senin emrine karşı gelmemişlerdir. Zîrâ senin ipek emîni tâyin etmen, ipeğin alınıp satılmasını gösterir. Bu bir ruhsattır, açıkça izin vermen demektir, ipek alınıp satılmayacaksa niye ipek emîni tâyin ettiniz, onun vazîfesi nedir?" dedi.

Bunun üzerine pâdişah ona: "Senin saltanat işlerine âit bu gibi şeylerde söz söylemen vazîfen değildir." dedi. **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)* ise: "Bu husûs âhiret işlerindendir. Buna karışmak benim vazîfemdir." diyerek selâm vermeden pâdişâhın yanından ayrılıp gitti. Bu durum pâdişâhı son derece kızdırdı. Bir müddet atının üstünde sessiz ve hareketsiz kalıp derin bir düşünceye daldı. Sonra yürüdü.

Yanında bulunanlar, pâdişâhın bu hâline şaşırdılar. Pâdişâhın yanına toplanıp onu tâkip ettiler. Netîcenin ne olacağını düşünüyorlardı. Pâdişah **Yavuz Sultan Selim Hân** yolda meâlen **"Eğer affedersen, bu takvâya daha yakındır."** *(Bakara Sûresi:237'den)* buyurulan âyet-i kerîmeyi düşünerek, îdâm mahkûmlarını affetti. Edirne'ye varınca da şeyhulislâm **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*a bir ferman gönderdi. Bu fermanda şöyle diyordu: "Dînî ve tıynî (yaratılıştan olan) istikāmetin (doğruluğun) mâlûmum olup kazâyı tarafeyni (senin için) cem ettim (Anadolu ve Rumeli kadıaskerliğini birleştirdim) ve kelâm-ı hakkı (doğru sözü) sem' ettim (işittim, uydum) ve dahî seni oraya (bu iki kadıaskerliğe) nasbettim (tâyin ettim)."

Böylece o kişileri affedip îdâm etmekten vazgeçtiğini ve **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*ı takdir edip, ayrıca ilmiye sınıfı için, şeyhulislâmlıktan sonra en yüksek makam olan kadıaskerlik vazîfesini, hem de her iki kadıaskerliği birleştirerek onu tâyin ettiğini bildirdi.

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)* bu teklifi önce kibarca reddetti.

Yavuz Sultân Selim Hân, **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*ın dünyâya, dünyâ malına ve mevkiine rağbet etmediğini, âhirette kurtuluşu istediğini görerek çok sevindi ve ona beş yüz altın hediye gönderdi.

Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)*ın oğullarından **Muhyiddîn Mehmed Şâh Efendi** (Molla Çelebi) ***"Târîh-i Âl-i Osmân"***ın, **Rûhî Çelebi** bir başka ***"Tevârîh-i Âl-i Osmân"***ın müellifidir. **Fudayl Çelebi** ise çeşitli manzum ve mensur eserleri olan bir âlimdir. **Cemâleddîn Mehmed** (Cemal Çelebi) kadılık ve vâliliklerde bulunmuş, kızı **Sitti Şâh Hâtun**, İstanbul'da mescid ve medrese yaptırmıştır.

- Hayır Eserleri -

Zenbilli Ali Cemâlî Efendi *(Rahimehullâh)* hayırseverliğiyle tanınmış, İstanbul'un değişik yerlerinde câmi, mescid ve mektep inşâ ettirmiştir.

1) Alaca Mescid

Alaca Mescid, Galata'da Tersane caddesinde iken 1957'de Azapkapı caddesi açılırken yıktırılmıştır. *(Bkz: Resim-10)*

2) Müftü Ali (Zenbilli Ali) Efendi Câmii

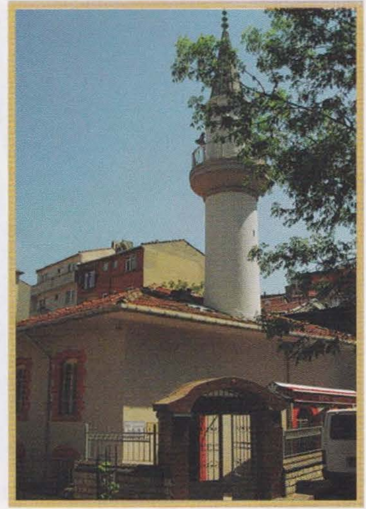
Küçük Mustafa Paşa semtindedir. Mescid olarak yaptırılmış, 932'de (1525-1526'da) câmi hâline getirilmiştir. *(Bkz: Resim-11)*

3) Ali Cemâlî Efendi Sıbyan Mektebi

Tek kubbeli, kare planlı Ali Cemâlî Efendi Sıbyan Mektebi, 1523-1525 yılları arasında Zeyrek Yokuşu'ndaki evinin karşısına inşâ edilmiştir. *(Bkz: Resim-12, 13 ve 14)*

4) Müftü Hamamı

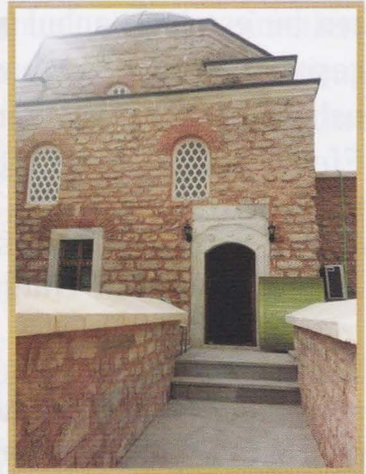
1960'ta ortadan kaldırılan Müftü Hamamı, Fatih Kadı Çeşmesi'nde Müftü Ali Câmii yakınında bulunuyordu. Bu hamamın geliri yukarıda sözü edilen câmi, mescid ve mektebe vakfedilmiştir.

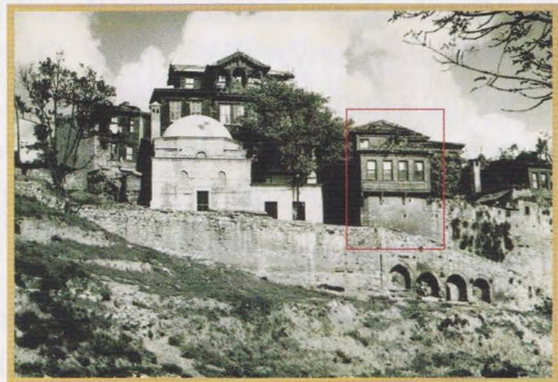
Resim-11: Küçükmustafa Paşa, Müftü Ali Mahallesi'ndeki mescidi harap hâle geldikten sonra ilk olarak 1954 yılında Anıtlar Derneği tarafından tâmir ettirilmiştir

- İlmî Eserleri -

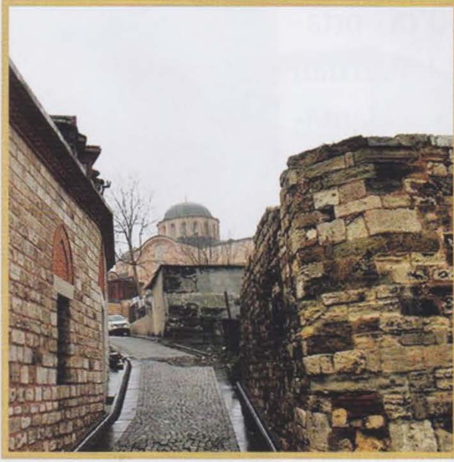
Ali Cemâlî Efendi *(Rahimehullâh)*ın ilmî gelişmeleri tâkip ederek kendisini sürekli yenilediği ileri sürülür ve kitaba da çok meraklı olup çeşitli yerlerden eserler getirttiği belirtilir. Başlıca eserleri şunlardır:

Resim-12: Zenbilli Ali Efendi'nin bahçesinde medfûn bulunduğu sıbyan mektebinin bugün tâmir edilmiş hâli

Resim-13: Zenbilli Ali Efendi'nin, fetvâ soranlar için sepetini sarkıttığı, sıbyan mektebinin karşısındaki, bugün mevcut olmayan evini gösteren bir resim

Resim-14: Zenbilli Ali Efendi'nin fetvâ soranlar için sepetini sarkıttığı evinden geriye kalan duvar (sağdaki)

1) *"Fetâvâ-yı (Zenbilli) Ali Efendi (Muhtârât mine'l-Fetâvâ)."*

Zenbilli Ali Efendi'nin fetvâlarını içeren bu eserin İstanbul kütüphânelerinde çeşitli nüshaları bulunmaktadır. (Nüshaları için bkz.: Süleymâniye Ktp., Âşir Efendi, no:138; Esad Efendi, no:644; Serez, no:1051). *(Bkz: Resim-15)*

2) *"Muhtârâtu'l-Hidâye."*

Fıkha dâir bir eserdir. **Merğinânî** *(Rahimehullâh)*ın ***"Hidâye"*** kitabındaki fetvâlardan tercih edilenleri seçerek hazırladığı bir eserdir.

(Nüshaları için bkz.: Süleymâniye Ktp., İzmir, no:270; Hekimoğlu, no:387; Nûruosmâniye, no:1808) *(Bkz: Resim-16)*

3) *"Risâle fî cevâzı deverâni's-sûfiyye."* *("Risâle fî deverâni's-sûfiyye, Risâle fî deverâni's-sûfiyye ve raksihim, Risâle fî cevâzı deverâni's-sûfiyye ve'r-reddi 'alâ münkirihim, Risâle fi'z-zikri'l-cehri ve'd-deverân")*

2-3 veraklık eserde sûfî raksının zikir maksadıyla yapılması durumunda haram olmadığı belirtilir. (Nüshaları için bkz.: Süleymâniye Ktp., Cârullâh, no:2086; Esad Efendi, no:1761, 3783; Hacı Mahmud Efendi, no:2716) *(Bkz: Resim-17)*

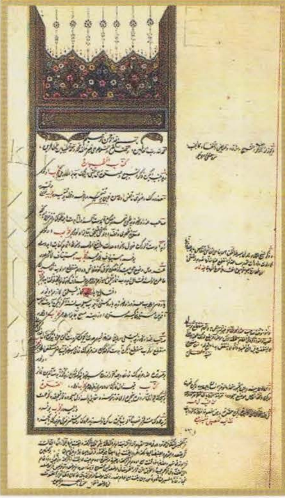
"Âdâbü'l-evsiyâ" adlı ahlâka dâir eser **Zenbilli Ali Efendi** *(Rahimehullâh)*a nisbet edilirse de bunun oğlu **Fudayl Çelebi** tarafından kaleme alındığı tespit edilmiştir.

- Vefâtı -

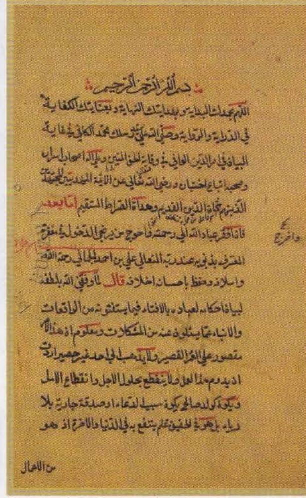
Zenbilli Ali Efendi *(Rahimehullâh)* 929 (1523) yılında iş göremeyecek kadar hasta olunca **Kanûnî Sultân Süleymân**'ın nâib tâyin etmesini istedi, o da **Şeyh Bahâeddinzâde Muhyiddîn Mehmed**'i nâib tâyin etti. Bu durum ölümüne kadar devâm etti, böylece müftülük süresi yirmi dört yıla ulaştı. Vefât târihi 932 (1525) yılıdır. Ay olarak Safer (Kasım) ayı olduğu tahmin edilir. Vefâtına düşülen târihlerden biri "Fetvâsı tamam oldu (nihâyete erdi)." mânâsındaki «تَمَّ فَتْوَاهُ.» ibâresidir.

"eş-Şekāiku'n-nu'mâniyye" müellifi **Taşköprizâde**, vefâtı hakkında şu ibretli sözleri nakletmektedir: "**Zenbilli Ali Efendi** ölüm döşeğinde iken, babamla birlikte ziyâretine gittik. Babamla gizli bir şeyler konuştular ve babam ağlamaya başladı. Ziyâretinden ayrıldıktan sonra babama, ağlamasının sebebini sordum. Babam: '**Zenbilli Ali Efendi** vefât edeceğini, **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*ın rûhâniyetinin işrak vakti gelip kendisini âhirete dâvet ettiğini söyledi.' dedi. Babam böyle deyince ben de dayanamayıp gayr-i ihtiyâri ağladım."

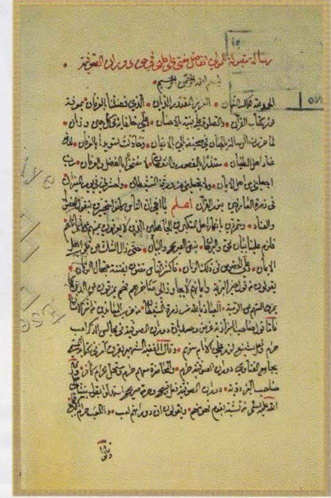
Mezarı Zeyrek'te yaptırdığı sıbyan mektebinin hazîresindedir. Bu mektep bugün onarılmıştır. Resimde görüldüğü üzere kabrinin baş ve ayak taraflarında taş şâhide yoktur. Mezarın dört tarafı mermer taşlarla çevrilmiş birbirine muttasıl bir şekilde lahit hâlindedir. *(Bkz: Resim-18)*

Resim-15: Fetâvâ-yı (Zenbilli) Ali Efendi adlı eserinin ilk sayfası (Aşir Efendi 138 no.da kayıtlı)

Resim-16: Zenbilli Ali Efendi'nin, Hidâye'deki tercih edilen fetvâları belirttiği Muhtârâtu'l-Hidâye adlı eserin ilk sayfası (Nûruosmâniye 1808 no.da kayıtlı)

Resim-17: Zenbilli Ali Efendi'nin Risâle fî cevâzı deverâni's-sûfiyye adlı eserinin ilk sayfası (Hacı Mahmud Efendi 2716 no.da kayıtlı)

Duvarın pencere kısmına tesâdüf eden yerde tam parmaklığın karşısında, lahdin sağ kısmında bir kitâbe vardır ki şöyledir: "**Sultân Bâyezîd Hân** ve **Sultân Selim Hân** ve **Sultân Süleymân** asırlarında müftü **Zenbilli Ali Efendi** merhum ve mağfûrun leh. Rûhu için el-Fâtiha! Sene (h.)932."

Zenbilli Ali Efendi (Rahimehullâh)ın kabirlerinin yanında oğullarının, kızının ve bâzı akrabalarının da mezarları vardır.

Resim-18: Zenbilli Ali Efendi'nin Zeyrek'teki sıbyan mektebinin bahçesindeki kabr-i şerîfi

Allâh-u Te'âlâ kendisinden râzı olsun, (kendisini memnun edecek nîmetlere ğark ederek) onu râzı etsin, cenneti onun makāmı eylesin ve bu zatların şefâatine de cümlemizi nâil eylesin. Âmîn!

Rûhu için el-Fâtiha!

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 44/244-247; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/111-112; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:11; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, 2/718-719; Hoca Se'âdeddîn Efendi, Tâcü't-tevârîh, 2/550-554; Taşköprizâde, eş-Şekâiku'n-nu'mâniyye fî ulemâi'd-devleti'l-'Osmâniyye, sh:173-176; Mecdî, Hedâikü's-Şekâik, sh:302-308; 'Atâî, Zeylü'ş-Şekāik, sh:277; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 3/488; Bursalı Mehmet Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 1/320; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:296-298, 686-688; Müstakimzâde Süleymân Se'âdeddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:15-16; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülislâmları, sh:13-16; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:64; Hasan Basri Erk, Meşhur Türk Hukukçuları, sh:81-90; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'i-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/307-310-319; Türkiye Diyanet Vakfı Fâtih Şubesi, Fâtih Câmileri ve Diğer Târihî Eserler, sh:181; Hüseyin Ayvansarâyî, Hadîkatü'l-cevâmi', 2/34-35; Şemseddîn Sâmî, Kāmûsu'l-a'lâm, 4/3178-3179; Mübahat S.Kütükoğlu, 20.Asra Erişen İstanbul Medreseleri, sh:85; 'Ömer Rızâ Kehhâle, Mu'cemü'l-müellifîn, 7/25; Ahmed Bâdî Efendi, Riyâz-ı Belde-i Edirne, 1/1, sh:202)

ÖMER FARUK KORKMAZ

SEBEİZM HAREKETİNİN ÇAĞDAŞ TEZÂHÜRÜ: MEÂLİZM -2-

(Bu yazının ilk bölümü geçen ay yayınlanmıştı.)

Nasipsiz hadis inkârcısının yegâne penahı: Arz Hadisi

İslamın rivayet kültürüne uydurma diyenler, geleneğe "**uydurulmuş din**" yaftasını vuranlar **Oryantalist** atalarından öğrendikleri din adına her türlü hilekârlığa başvurmak veher nevi gayr-ı ahlaki davranışı sergilemekten yüksünmezler.

Batı menşeli Kur'an anlayışlarını teyit etmeyen bir hadisin onlar katında hiçbir kıymet-i harbiyesi yoktur. Lakin uydurma dahi olsa o batıl mefkûrelerini destekleyen hadisi ganimet addederler.

Yaşadığım bir hadise bahsini yaptığım konunun somut bir misaldir:

Bizatihi hazır bulunduğum bir icazet merasiminde kendisine yer ayrılan programda konuşan **Mehmet Okuyan** şu hadisin çok hoşuna gittiğini söylemekteydi: "Size şayet benden bir hadis gelecek olursa onu Kur'an'a arz edin. Ona muvafakat edip uyuyorsa o sözü söylemişimdir. Yok, eğer bahsi yapılan söz Kur'anla çelişik bir durum arz ediyorsa onu ben söylememişimdir." Binlerce sahih hadise itimat etmeyen bir nasipsizin, sırf müsteşrik atalarından gelen **fasit itikad**ını destekler mahiyette olduğu için senet açısından asılsız[1] bir rivayeti Resulullah Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'den duymuş gibi aktarması hangi samimiyet ölçüleriyle izah edilebilir? Kitabın kendine yarar taraflarını alıp, yaramayan kısmını almamak kimlerin vasfı olarak belirtilir Kitab-ı Mübinde?

Doğru sözle kastedilen batıl düşünce: Kur'an apaçıktır

Mealcilerin yalın ayet okumalarına delil edindikleri bir diğer söz de ayet niteliğini taşıyan "**Kuran açıktır**" cümlesidir. Şuara 1'de yer alan "**Kitab-ı Mübîn**" ve Hicr 1'de yer alan "**Kur'an-ı Mübin**" gibi ifadeleri kullanarak Kur'an'ın gayet açık olduğunu ve her hangi bir tebyine

ihtiyaç duymadığını belirtenler konuyla ilgili diğer ayetleri örtbas etmektedirler. Sözgelimi boşanan kadınların bekleme-leri gereken iddet müddetini açık bir lafızla değil de arap dilinde hayız manasına geldiği gibi temizlik anlamını da karşılayan "قروء" "Kurû'" kelimesiyle ifade eden bir Kur'an'ın manaya delaleti itibarıyla bütün ayetlerinin apaçık olduğunu söylemek mümkün müdür?

Ayrıca diğer cihetten bakıldığında ayetlerin tamamının delaleti itibarıyla apaçık olduğunu söyleyen bir mealistin "O Kur'an'dan bir kısmı muhkem diğerleri ise müteşabihtir" ayetini göz ardı etmesi mümkün müdür? Yahut "Kur'an'ı tafsil eden yine Kur'andır" sözünün kaili Kur'an'da geçen "Kurû, salat vs." gibi müşterek kelimeleri her hangi bir rivayete bakmaksızın sırf Kur'an'dan tefsir etmesi söz konusu olabilir mi?

Öyleyse ayetlere kendi aralarında anlam çelişkisi yaşatmamak için başlıkta bahsini yaptığımız ayeti Allah katından indiğinde her hangi bir şüphe olmayan bu itibarla apaçık kitap olan Kur'an şeklinde anlamamız gerekecektir. Zira tercümanu'l-Kur'an **İbn Abbas** başta olmak üzere asılları itibarıyla Arap olan sahabenin dahi bir kısım ayetleri anlayamadıklarını itiraf ettiklerini gözlemlemekteyiz.

Sünnet delil değilse?

Bizleri yalın bir Kur'an anlayışına davet edip sünnetin vahiy merkezli olmadığını ifade edenler "Her kim Resul'e itaat ederse muhakkak Allah'a itaat etmiştir", "De ki Allah'ı seviyorsanız bana itaat edin", "Resulullah size neyi verirse onu hemen alın neden sakındırırsa da ondan sakının" gibi onlarca ayeti nasıl izah edecekler?

Ayrıca yine Kur'an'da yer alan kıble ayeti bağlamında Hz. Peygamber Resulullah Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem'in Medine'ye hicreti sürecinde ilk on altı ay küsür Mescid-i Aksa'ya yönelmesi ve bunu nesheden ayettte yer alan ifadede Allah Azze ve Celle'nin önceki tayini bizatihi kendisinin yaptığını belirtmesi her hangi bir Kuran ayetiyle temellendirilebilir mi? Bu sünnetin **metluv** olmayan bir vahiy çeşidi olmasından başka neyle izah edilebilir?

Bu bağlamda verilecek diğer misaller şunlardır: Daha önce tutulan orucun vakti farklıydı. Ve bu oruç süresinde kişinin geceleyin hanımına yaklaşması yasaktı. İnen Kur'an ayetiyle bu uygulama yürürlükten kaldırıldı ve bahsedilen ayette önceki uygulamanın Allah katından olduğu ikrar edildi. Peki, bunun Kur'an'la desteklenmesi mümkün müdür?

Sadece bir numunesini naklettiğimiz **gayr-i metluv** vahyin sübutunu destekleyen bir çok ayet sünnetin vahiy olmadığını savunan **Kuraniyyun** mensuplarının ne denli gayr-ı samimi olduklarını çok net bir şekilde resmetmektedir.[2]

Muaz b. Cebel'den Mealcilere

Bu günkü Mealcilik hastalığına **Muaz b. Cebel** de dikkat çekmektedir aslında. Şöyle anlatır yüce sahabî bugünkü vahim durumu asırlar öncesinden: "Önünüzde bir takım fitneler vardır. Mal çoğalacak, O zamanda Kur'an açılacak. Mümini de münafığı da, hürü de kölesi de, kadını da erkeği de, büyüğü de küçüğü de onu eline alacak. Bir kişinin 'İnsanlara ne oluyor ki Kur'an okuduğum halde bana tabi olmuyorlar?

Vallahi başka bir şey ihdas edene dek onlar bana uyacak değillerdir' demesi yakındır. Onun bidat olarak ortaya attığından sakının"[3]

Bu rivayette de açıkça görüldüğü üzere eline her Kur'an'ı alan kimsenin bizi hidayete ve Cennet'e çağırmadığı günyüzü gibi aşikârdır. Bir de bu noktada Hz. Peygamber *(Aleyhissalatü vesselam)*'ın "Cehennem kapılarına çağıran bir takım davetçiler olacaktır. Onlar bizim siretimizde olup bizim dilimizle konuşan kimselerdir." şeklindeki hadisi düşünüldüğünde bir insanın Kur'an'a dayandığını söylemesinin doğru görüşte olduğu anlamına gelmediği gözükmektedir.

İbn Abbas'ın gözünde Mealciler

Hz. Ömer'in yanına birisi gelir. Halife Ömer de kendisine yöresinde bulunan insanların ahvalinden sormaya başlayınca adam "Ey Müminlerin emiri! Onlardan şu kadar insan Kur'an okumaktalar." Sözün burasında **İbn Abbas** *(Radıyallahu Anh)* devreye girer ve: "Ben onların bu gün yaptıkları gibi Kur'an'da yarışmalarını hoş karşılamıyorum" der. Bu söz üzerine Hz. Ömer İbn Ömer İbn Abbas *(Radıyallahu Anh)*'ı çekip engeller.

Daha sonra İbn Abbas'ı çağırıp bu tepkisinin nedenini dorunca Halife Ömer **Tercümanu'l-Kur'an** şöyle izah eder durumu: "Onların (her hangi bir muallimin gözetiminde olmaksızın) Kur'an uğrunda böyle bir yarışmaya girmeleri kendi görüşlerini beğenmeye, kendi görüşlerini beğenmeleri tartışmalarına, tartışmaları ihtilafa düşmelerine ihtilafa düşmeleri de savaşmalarına vesile olacaktır." Olayın neticesinde Hz. Ömer bu tespitinde İbn Abbas *(Radıyallahu Anh)*'ı haklı bulur.[4]

Kur'anı doğru anlamak için

Kur'an'ın kendisine mahsus bir anlatım biçimi vardır. **Usûl-ü tefsir** ilminde **Üslûbu'l-Kur'an** başlığı altında incelenen bu konu, Kur'anı anlama noktasında önemli kurallara diikatlerimizi çeker.

İmam es-Suyûtî kimlerin yaptığı ayet tefsirlerinin makbul tefsir kapsamında değerlendirilebileceğini izah sadedinde, müfessirde bulunması gereken şartları ele alır. Bunların en başında Kur'anı tefsir edecek olan bir müfessirin Lügat, sarf, nahiv, iştikak, meânî, beyân, bedî, kıraat, usûlü'd-din, Usulu'l-fıkh, esbâbu'n-nüzul, nasih-mansuh, mücmelleri beyan eden hadisler, mevhibe gibi ilimlere sahip olması gerekmektedir. [5]

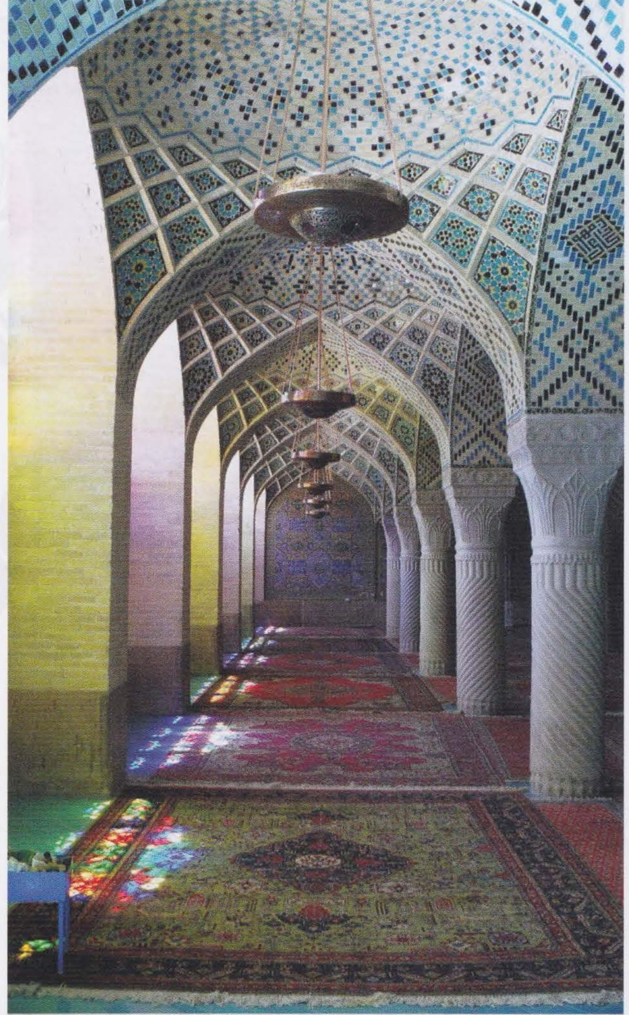
Müfessirin sahip olması gereken şartlar bağlamında İmam Suyûtî'nin saydığı son şart cidden calib-i dikkattir. Çünkü **mevhibe** ilmi Allah'ın ilmiyle amil olan kişilere bahşettiği iktisabî olmayan bir ilimdir. Bir anlamda **ledün ilmi**dir bizim anlayacağımız şekliyle. Allah'ın muradını anlayabilmek için Ker'an ayetleri üzerinde teorik fikirler yürütme yerine esasında hayata dökülmek için inmiş olan ayetlerle amel etmek gerekir.

Bu gün, örtü ayetine muhalif olarak açık saçık giyinmiş bir bayanın karşısında ayetleri hevalarına göre yorumlayıp, on dört asırdır ümmetin Kur'anı anlayamadığını iddia eden aşüfteler Kur'anı anlayamazlar. Kur'an amelle, ihlasla, takvayla verayla anlaşılır öncelikli olarak. Selefin bu noktada ne denli titizlik gösterdiğini anlamak isteyenler **Hatip el-Bağdâdî**'nin "**İktidau'l-ilmi el-amelu**"su veya **İbn Asâkir**'in "**Zemmu men lâ ya'melu bi ilmihi**"si gibi eserleri okuyabilirler.

İmam eş-Şatıbî de şöyle der bu bağlamda: “Kur’anı düzgün anlamak için gerekli olan ilimlerden biri de nazil olduğu sırada mevcut olan söz, fiil ve davranış tarzlarıyla ilgili Arap örf-adetini bilmektir. Hususi bir iniş sebebi yoksa Kur’an ilmine dalmak isteyen kimse için bundan ayrılık yoktur. Aksi takdirde içinden çıkılması müşkil olan durumların içine düşer. (…) Mesela ‘Allah için hac ve umreyi tamamlayın’ ayet-i kerimesi ‘hac ve umre yapın’ şeklinde gelmemiştir. Çünkü onlar İslam öncesinde zaten hac yapıyorlardı. Şu kadarı var ki haccın bazı vecibelerini değiştirmişlerdi. Arafatta vakfe vb. gibi bir kısmını da eksiltmişlerdi.”[6]

Ayrıca **Taşköprizade**’nin de ifade ettiği gibi müfessirde bulunması gereken en önemli özelliklerden birisi de Kur’anın tamamına güzel bir vukufiyet sahibi olmasıdır. Çünkü bir ayeti anlamak istediğinde o konuyla ilgili diğer ayetleri de bildiğinde Kur’an’ın bir kısmı diğerini tefsir edecek ve müfessir de anlamak istediği ayete yanlış bir mana vermekten kurtulacaktır.[7] Şimdilerde değil Kur’an’ın tamamına vakıf olmak bir-iki ayeti hafızasından serdetmeye muktedir olamayanların sağlıklı bir tefsir faaliyeti yürütebilmeleri mümkün müdür?

Demek ki Kur’anı anlayabilmek altyapı manasında bir ilmi donanıma ihtiyaç duymaktadır. Aksi takdirde kişi Kur’anı anlama adına çok ciddi vartaların içerisine düşecek ve ayetleri tefsir adı altında tahrif edecektir. Netice itibarıyla durum tıpkı **Hz. Ali** *(Radıyallahu anh)*’in vaaz eden birisini görüp “Nasih ve mensuhu bilir misin” diye sorduğunda adamın “hayır” cevabı vermesi üzerine söylediği gibi “helak oldun, helak ettin”[8] sözü gibi olacaktır.

KAYNAKLAR:

1 Celalettin es-Suyûtî, Miftahu’l-Cenne fi’l-İ’tisâm bi’s-Sünne, Mektebetu’s-Sâi, Riyat

2 Diğer misaller için Bkz. Taki el- Usmanî The Authoruty of Sunnah, “Sünnet’in değeri ve bağlayıcılığı” Çev: Yrd. Doç. Dr: Mehmet ÖZŞENEL” S. 28-41

3 Ebu Davud, Sünen, “Kitabu’s-Sünne”, No: 4596

4 Abdürrezzak, Musannef, No: 20368

5 Celalettin es-Suyûtî, et-Tahbîr fi ilmi’t-tefsîr, Daru’l-kütübi’l-ilmiyye, Beyrut-Lübnan, 1988, B.I s. 153

6 Şatıbî, el-Muvafakât, Daru İbn Affân, Beyrut, 1997, B.I, VI/154

7 Taşköprizade, Miftâhu’s-saade, Daru İbn Hazm, 210, B.I, s. 670

8 Zerkeşi, el-Burhan fi ulûmi’l-kur’an, Daru ihyâi’l-kütübi’l-arabiyye, 1957, B.I, II/29, Zürkânî, Menâhilu’l-irfan, II,175

Mahmud Efendi Hazretleri'nin

KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Bizim evlerimiz, paralarımız, mallarımız, hanımlarımız cennetten daha mı güzel yahu!

- Dertliyiz, önümüzde yani istikbalimizde pahası biçilmedik işler var, zor geçitler var, zorluklar var. O dertleri dertleşmeye geldik.

- Ölülerinizi salihlerin yanına defnedin, fasıkların yanında azap ve feryatlarından rahatsız olurlar.

- O cehennem gidilecek yer midir?! Kimin tâkatı ona yeter?! Burnunu sokma cehenneme gidecek işlere.

- Âhireti unutmayalım. Âhireti unutanlar **Allâh**'ı sevmiyor.

- Güya ilerici oluyorlar. Yok, yok... İlerisi âhirettir, ilerisini göremiyorlar. Âhireti göremeyen adam nasıl ileri görüşlü olur?!

- İslâmiyet: "Çalışmayın" demez. Ama: "Âhireti unuturcasına çalışın" da demez.

- Kendini beğenirsen **Mevlâ** seni beğenmez.

- Ailenizin fertleriyle, kardeşlerinizle iyi geçinmeyi unutmayın, sakın ihmal etmeyin. Elinizin altında bulunan çocuğunuz yahut kardeşiniz veya gelininiz bir kusur ettiğinde devamlı af tarafında bulunun. Kısaca ilişkilerimizde büyükten küçüğe, küçükten büyüğe devamlı af nazarı ile bakılmalıdır.

- Kardeşlerim! Unutmayın ki biz birbirimizi affedersek **Allâh** da bizi mağfiret eder. İyi geçinmekten daha güzel bir şey yoktur. İyi geçindiğiniz zaman, ilim de yaşanır, amel de yaşanır, ihlas da olur bütün güzellikler meydana çıkar. Yâ **Rabb**i! Kardeşlerimi sabırlı, tahammüllü, affedici, bağışlayıcı eyle. Rızıklarını bol eyle.

- Kibir, tamah gibi kötü hasletler bir tohum gibi bulunduğu yerde filiz verir. Bunların koparılıp atılması, güzel ahlak, zühd ve amelle olur.

- Eğer kulluk yapmak istiyorsan, **Mevlâ**'nın sevmediği şeyi yapmamalısın. Hazırlıksız bir ölüm çok zor bir şeydir.

- Bir adam medresede sünneti terk ederse, bu adam dışarıda farzları kılmaz.

- Hiç kimse üşenmesin, usanmasın vakit buldukça nafile kılsın. Sakın kimse (müzik âletleriyle) ilahi okumasın ve okutmasın.

- Tilki aslana uymazsa onun bulduğunu bulamaz. Bizim, **İmâm-ı Âzam** *(Radıyallâhu Anh)* olmamız mümkün değil. Bâri ona uyalım.

- Uyumayın arkadaşlar. Burada uyumak da makbuldür. Ama uyumayalım! (Sohbette uyuyanlar için buyurdular.)

- Kim ki İslâm'dadır, bilsin ki cennettedir. Kim ki isyandadır, bilsin ki cehennemdedir.

- Yâ **Rabb**i! Dîn-i Mübîn-i İslâm'ı koru. İslâm'ı cahillerin şerrinden koru. Dini bilmez, bir şey bilmez, çıkar millete hitap eder. En büyük dalâlet, en büyük kötülük budur.

Efendi Babam *(Kuddise Sirruhû)* **Hasan-ı Basrî** *(Radıyallâhu Anh)*dan naklederek şöyle anlatırdı: "**Hasan-ı Basrî** *(Radıyallâhu Anh)* buyuruyor ki: 'Dîn-i Mübîn-i İslâm'ın yıkılması şunlara bağlıdır; insanlar bildikleri ile amel etmezler, bilmedikleri ile amel ederler, bilmediklerini öğrenmezler ve insanları öğrenmekten men ederler. Böyle yıkarlar İslâm'ı.'"

- Din ilimle kāimdir. İlim öğrenilmezse din sıfıra iner, yok olur. Onun için ilmin şerefi çok büyük. Lakin tek başına ilim de kalbi tasfiye etmez. Kalbin tasfiyesi ile nefsin tezkiyesi fıkha göre amel etmekle olur.

- Vakitli yatarsan nefeslerin tesbih, uykun ibadet olur. Vakitsiz yatarsan her şeyin isyan olur.

- Yarın âhirette kimlerle beraber olmak istiyorsan onları sev, kimlerle beraber olmak istemiyorsan onları sevme.

- **Allâh** *(Celle Celâlühû)* istese bir gecede derya eder insanı. Ama ne yapıyor? "Yapmayayım da kullarım yaptırsın, kazansın" diyor. Sen ne diyorsun? Ben demli çaylar içeceğim, pamuk gibi ekmekler yiyeceğim, reçel, peynir, tereyağı yiyeceğim, televizyon seyredeceğim, uyuyacağım derken gün bitti, sen bitirdin işi. Bu yüzden Müslümanlar kesiliyor sokaklarda.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKIH KURULU

ORUÇ İBADETİNİN HİKMET VE FAYDALARI

Allah Teâlâ'ya hamd, Resulüne, al ve ashabına salat-u selam olsun

İslâm âlimleri ibadetlerin tamamının insanların yararına olan şeyleri gerçekleştirme amacına yönelik olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Şu halde Allah Teâlâ'nın kullardan yapmalarını istediği şeylerde onlar için büyük faydalar, yasakladığı şeylerde ise büyük zararlar bulunduğu kesindir. Kur'ân-ı Kerim'de akla aykırı hiçbir emir ve yasak bulunmamaktadır. Bütün emir ve yasaklar hikmet kapsamındadır. Emir ve yasakların tamamındaki yarar ve hikmetlerin bilinmesi ise mümkün değildir. Kaldı ki, ibadetler dinin bir yönüyle akıl üstü ve bir yönüyle şekilsel uygulamaları olarak değerlendirildiğinde, dinin bu gereklerini yerine getirecek olan mensuplarının hikmet ve yarar arama telaşına düşmemeleri hallerine en uygun davranış olsa gerektir.

Bununla birlikte İslam âlimleri öteden beri ibadetlerin yarar ve hikmetleri konusunda azami gayret sarf etmişlerdir. Bu gayretleri, ibadetlerin pratikteki yararlarından ziyade insan nefsinin arındırılması ve yükseltilmesi yönünde olmuştur.

Bunun sonucu olarak ibadetler bir hedefe erişmenin yolu olarak görülmüş ve bu kulluk görevleri artık sırtta taşınan ve biran önce indirilmeye çalışılan bir yük olmaktan çıkmış, üzerlerinde yükseklere ulaşılan vasıtalar haline gelmişlerdir. Temelde ibadet, Hakk'ın emrine riayet etmek olduğu gibi, sonuçta halkın hakkına riayet etmeyi de içerir.

Şu halde ibadette hem Hakk'ın hem de halkın hakkına riayet etmek birlikte gerçekleşir.

Yüce dinimiz, her ferdin toplum içinde dininin tanzim ettiği ahlak kurallarına riayet etmesini sağlamaya yönelik düzenlemeler getirdiği gibi, yaratıcısıyla bağlantısını her daim derinden hissetmesini sağlayacak düzenlemeler de getirmiştir. Hakk'ın vazettiği kurallara riayet halkın hukukuna da riayettir.

Unutulmamalıdır ki; halk ile ilişkiler güzel olmadıkça Hakk'ın rızasına ulaşılamaz.

Ebu Hureyre *(Allah ondan razı olsun)*'den Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: **İnsanlara teşekkür etmeyen Aziz ve Celil olan Allah Teâlâ'ya da şükretmez.**[1]

Amr b. Şuayb babasından o da dedesinden Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimizin şerefini tanımayan bizden değildir.**[2]

Ebu Hureyre *(Allah ondan razı olsun)*'den Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: **Allah'a ve Ahiret gününe inanan komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe inanan misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe inanan hayır söylesin veya sussun.**[3]

İmam Gazzâli *(Allah ona rahmet etsin)* orucu üç derecede ele alıyor.

1- Avam orucu: Bedende iştah ve şehvetin tatmin yeri ve aracı olan iki azayı yani mide ve cinsel organı iştah ve şehvet duyduğu şeylerden mahrum etmek.

2- Havas orucu: Bir öncekine ilave olarak gözü, kulağı ve diğer azaları günahtan korumak.

3- Ehassü'l-havas orucu: Bir ve ikinci şıktakilere riayet ettikten sonra kalbi düşük emellerden dünya düşüncelerinden kısaca; masivadan arıtarak bütün varlığıyla Allah Teâlâ'ya bağlanmak.

Bu üç dereceden hangi derece alınırsa alınsın, ibadetin toplumsal hayatta iyi geçime büyük katkı sağlayacağı açıkça görülmektedir. Toplum içerisindeki çekişmelerin temel sebeplerinden biri; insanların iştah ve şehvetlerini hiçbir sınır tanımadan tatmin etmeye çalışmalarıdır. Hatta bütün bunları sağlayacak olan mal ihtiraslarıdır.

Orucun birinci derecesi bile bu ihtirası dizginlemede büyük bir etkendir. Oruç tutan, kendisindeki bu iştah ve şehvetin ana kaynağının nefis ve şeytan olduğunun ve bunların mutlaka dizginlenmesi gerektiğinin bilincine varır.

Ebu Salih ez-Zeyyat *(Allah ondan razı olsun)*'dan Ebu Hureyre *(Allah ondan razı olsun)*'nin şöyle dediği rivayet edilmiştir: **Peygamber Efendimiz** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **şöyle buyuruyor: Adem oğlunun her ameli kendisine mahsustur. Oruç müstesna. Zira o, bana mahsustur. Onun mükâfatını ben takdir edeceğim. Oruç bir kalkandır. Sizden biri oruçlu olduğu gün cinsel ilişkide bulunmasın, cahillik edip de kem söz söylemesin. Biri ona sataşacak veya dalaşacak olursa "ben oruçlu bir kişiyim" desin.**

Muhammed'in canı yed-i kudretinde olan Allah'a yemin olsun ki; elbette oruçlunun ağız kokusu, Allah Teâlâ katında misk kokusundan daha hoştur.[4]

Bu hadîs-i şerîf, izaha gerek bırakmayacak şekilde iyi geçimi vurguluyor. Oruç, iştah ve şehveti dizginlediği gibi, ağzı ve dili kötü söz söylemekten de korur.

İbadetlerin sırlarına vakıf olan büyük zatlar: Oruç tutuğu ve namaz kıldığı halde bir türlü çirkin işlerden sakınmayan fenalık yapmaya devam eden kimseyi, abdest alırken su almadan yüzünü elini üç kere yıkayan kimseye benzetmişlerdir. Uzaktan bakan onun abdest aldığını zannetse de o gerçekte abdest almamıştır.

Ebu Hureyre *(Allah ondan razı olsun)*'den Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: **Nice oruç tutan vardır ki, orucundan onun için sadece açlık vardır. Nice namaz kılan vardır ki, namazından onun için sadece uykusuz kalmak vardır.**[5]

Kur'an'ın ifadesiyle oruç, İslâm'ın ana temellerinden biridir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı.**[6]

Bu ayetten oruç ibadetinin İslâm'la birlikte ortaya çıkmadığını anlıyoruz. Aksine oruç, tüm ilâhî dinlerde bilinen bir ibadet olmuş ve çeşitli şekillerde tutula gelmiştir. Allah Teâlâ bu ayet-i kerimesiyle bizlere, oruç ibadetinin insanoğlunun ortak, dinî bir görevi olduğunu bildiriyor.

Öncelikle oruç, Allah Teâlâ'ya itaat ve onun emrine uymaktır. Yaratılışımızdaki ana gayeye hizmet etmektir. Bu itaatle insan, sürekli olarak kendisini yönlendirenin ve üstündeki gücün Allah Teâlâ olduğunu hatırlar.

Ramazan ayı gelmeden önce insan, hoşlandığı şeylerden dilediği kadar yer-içer. Ramazan ayının girmesiyle bu keyfilik ortadan kalkar. Her gün tan yerinin ağarmasından güneşin batmasına kadar devam eden bu disiplin, Ramazan'a kadar devam edegelmiş olan adetlerin baskısından onu kurtarıp özgürleştirir.

Ayrıca hayat şartlarını hatırlatarak önemli faydalar sağlar. Zira insanlar için zengin, fakir, tok, aç, yerleşik ve göçebe gibi çeşitli durumlar söz konusudur. İnsan bu çeşitli durumları göğüslemeye alışamazsa, her yönüyle hayatı göğüslemeye güç yetiremez.

Zengin olan bir kimse sonuna kadar hayatını zengin olarak sürdüreceğinden asla emin olamaz. Zenginlikten fakirliğe düşüp de yeni hayatına uyum sağlayamadığından Allah muhafaza canına kastedenlere şahit olmaktayız.

Şu halde "oruç, hayatın her türlü haline uyum sağlayabilme yeteneğini geliştiren muazzam bir ibadettir" demek asla abartılı bir ifade olmaz.

Orucun bir de sağlık tarafı var. Aşırı bir şekilde doldurulan mide, en kötü sonuçları hazırlar. Sağlıklı bir hayat yaşamak isteyenlerin yeme ve içmede normali aşmamaları gerekir.

Oruç insanlara Ramazan'dan sonra da yeme-içme hususunda aşırıya kaçmama alışkanlığını kazandırır. Kendini dizginlemeyi öğretir. Nitekim insanlar, oruç sebebiyle birçok rahatsızlıklardan kurtulduğu su götürmez bir gerçektir.

Oruç, insana sabrı öğretir, iradesini güçlendirir.

İnsan oruç sayesinde açlığı nispetinde mahrumiyetin ne demek olduğunu anlar. Toplumdaki fakir ve çaresiz insanların duygu ve düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ruhunun derinliklerinde hisseder.

Bu hissetme onu yardıma muhtaç olanlara el uzatmaya ve gözetilmesi gerekenleri gözetmeye sevk eder. Kendi hayatında savurganlığa kaçmasını da engeller.

Ramazan Ayı ibadet ayıdır. Her Ramazan, toplumda mutlaka bir iz bırakır. Müslümanların nefislerinde bir edep, şuurlarında bir uyanma olur. Ramazan, senenin hangi ayında gelirse gelsin, o ay sanki bir ilkbahardır. Kalplerde bir canlılık, nefislerde bir heyecan meydana gelir.

Ramazan'a kadar insanda bir takım iştah ve şehvet tortuları birikir. Bu yüzden onda bir gevşeklik, tembellik ve aldırış etmeme hali oluşur.

Ramazan oruç, teravih ve Kur'an ile kişinin hayatına girince, gönül dünyası değişir, manevî havanın ona üflediği ruh ile içinde bulunduğu gevşeklikten çıkar, kendine gelir.

Ramazan, hayatımızda edep ocağını yakar. Güzel ahlak ışığıyla Müslümanları aydınlatır. Allah Teâlâ'nın lütuf ve ihsanıyla duyguları ıslah edilmiş olur. Ruh uyanır, nefis dizginlenir.

Böylece Ramazan'ın getirdiği takva ve hidayetle kişi yenilenir. Sonuçta Allah Teâlâ'nın şu sözü gerçekleşir: **Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı.**[7]

Kaynaklar

1 Müsnedu Ahmed b. Hanbel Cüz;12 Shf;472

2 Riyazu's-Salihin bab; tevkıru'l-ulema ve'l-kibar ve ehli'l-fazl

3 Sahih-i Buharî bab; men intezere hatta tüdfene

4Sahih-i Buharî bab; men intezere hatta tüdfene

5 Müsnedu Ahmed b. Hanbel

6 Bakara/183

7 Bakara/183

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah İbni Mes'ud *(Radıyallâhu anh)* anlatıyor: "Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdular ki:

"Şu iki kişi dışında hiç kimseyi kıskanmak/gıbta etmek caiz değildir: Biri; Allah'ın kendisine verdiği hikmetle hükmeden ve bunu başkasına da öğreten hikmet sahibi kimse.

Diğeri de; Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolda sarf eden zengin kimse." *(Buhârî, İlm 15, Zekât 5, Ahkâm 3, İ'tisam 13; Müslim, Salâtu'l-Müsâfirin 268, (816)*

Hz. Enes *(Radıyallâhu anh)*'dan rivayet edildiği üzere, Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Sizden herkes, ihtiyaçlarının tamamını Rabbinden istesin. Hatta kopan ayakkabı bağına varıncaya kadar istesin." *(Tirmizî, Daavât 149, (3607, 3608)*

Nu'mân İbni Beşîr *(Radıyallahu anhümâ)*'dan rivayet edildiğine göre, Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'i şöyle buyururken işittim, demiştir:

"Şüphesiz kıyamet gününde cehennemliklerin azâbı en hafif olanı, ayaklarının altına iki kor konulup da bu sebeple beyni kaynayan kişidir. Oysa o, hiç kimsenin kendisinden daha şiddetli azâb gördüğünü zannetmez. Halbuki kendisi, cehennemliklerin azâbı en hafif olanıdır." *(Buhârî, Enbiyâ 1, Rikak 51; Müslim, Îmân 362-364. Ayrıca bk. Tirmizî, Cehennem 12)*

Ebû Hüreyre *(Radıyallahu anh)*'dan rivayet edildiğine göre Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Allah Teâlâ'nın yollarda dolaşıp zikredenleri araştıran melekleri vardır. Bunlar Cenâb-ı Hakk'ı zikreden bir topluluğa rastladıkları zaman birbirlerine; **"aradığınıza gelin!"** diye seslenirler ve (hepsi gelip) o zikredenleri dünya semâsına varıncaya kadar kanatlarıyla çevirip kuşatırlar. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ meleklerden daha iyi bildiği halde meleklere sorar:

- **Kullarım ne diyorlar?** Melekler:

- Seni tesbih edip tenzih ediyorlar, Sana tekbir okuyorlar, Sana hamdediyorlar ve Sana ta'zim (temcid) ediyorlar, derler.

Rab Teala sormaya devam eder:

- **Onlar Beni gördüler mi?**

- Hayır! Vallahi Seni görmediler.

- **Ya görselerdi ne yaparlardı?**

- Eğer seni görselerdi ibadette çok daha ileri giderler; çok daha fazla ta'zim, çok daha fazla tesbihde bulunurlardı, derler.

Allah-u Teala tekrar sorar:

- **Onlar Benden ne istiyorlar?**

- Cennet istiyorlar

- **Cenneti gördüler mi?**

- Hayır ya Rabbi! Vallahi onlar cenneti görmediler.

- **Ya görselerdi ne yaparlardı?**

- Eğer cenneti görselerdi, onun için daha çok gayret edeler, onu daha ısrarla isterler, ona daha çok rağbet gösterirlerdi.

Allah-u Teala sormaya devam eder:

- **Onlar neden isti'aze edip sığınıyorlar?**

- Cehennemden sığınıyorlar.

- **Peki, onu gördüler mi?**

- Hayır, ey Rabbimiz görmediler.

- **Ya görselerdi ne yaparlardı?**

- Eğer cehennemi görselerdi ondan daha şiddetli kaçarlar, daha çok korkarlardı.

Bunun üzerine Allah-u Teala meleklerine şöyle buyurur:

- **Sizi şahit kılıyorum ki, Ben onları affettim!**

Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* sözüne devamla şöyle buyurdu: "Onlardan bir melek der ki:

- Bunların arasında bulunan falan kimse esasen onlardan değildir. O buraya başka bir maksatla uğramıştı, oturuverdi, deyince Allah-u Teala şöyle buyurur:

- **Onu da affettim, onlar öyle bir cemaattir ki, onlarla oturanlar da onlar sayesinde bedbaht olmazlar.** *(Buhari, Da'avat: 66; Müslim, Zikir: 25, (2689); Tirmizi, Da'avat: 140, (3595).*

Güldeste
Mustafa Özşimşekler

ONLAR (ANNEN VE BABAN) SENİN CENNETİN VE CEHENNEMİNDİR

Kul hakları içinde en mühim olanı ana-baba hakkıdır. Allah ve Rasûlü'ne itaatten sonra ana-babaya itaat gelir. Onlara iyi davranıp hürmette kusur etmemek, insânî ve ahlâkî bir vazife olmanın yanında Allah'ın kesin bir emridir.

İnsanoğluna sayamayacağı kadar birçok nimetler bahşeden Allah-u Teala'dan sonra, insan üzerinde en çok hakkı bulunan ana ve babadır. Çünkü Allah-u Teâlâ onları insanın varlık alemine gelmesine sebep kılmıştır. Rabbimiz Allah, mürebbiyemiz ana babadır; yaratan Allah, dünyaya getirip yetiştiren onlardır.

Üç şey var ki Allah-u Teala onları birbirinden ayırmamış ve Kur'an'da beraber zikretmiştir. Öyle ki, bunlardan biri ifâ edilip yerine getirilmedikçe diğeri -yapılsa dahi- kabule şâyan değildir.

Şimdi bu üç önemli husûsu kısaca zikredelim.

1-Allah'a ve Resûlüne itaat:

Kur'an-ı kerimde birçok ayette:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere itaat edin." *(Nisa:59)* şeklinde Allah ve Resûlü beraber zikredilerek itaat etmemiz emredilmiştir. Hatta bir ayeti kerimede:

"Resûle itaat eden, Allah'a itaat etmis olur." *(Nisâ 80)* buyrulmuştur.

Dolayısıyla her kim, **"hâl"**iyle veya **"kâl"**iyle; "ben Allah'a itaat ederim ama Rasûlüne itaat etmem" derse, onun Allah'a itaati de kabul edilmez. Yani Resûlüne imân ve itâat olmadan Allah'a imân ve itâat olmaz.

2-Namaz ve zekat:

Yine Kur'an-ı kerim'de, **"Namazı dosdoğru kılın, zekatı verin…"** *(Bakara: 43)*

emri, takriben otuza yakın yerde (namazla zekat) birlikte zikredilmiştir. Namaz bedenî, zekât ise mâlî bir ibadettir. Bütün ibadetlerin temeli ve özü olan bu iki ibadetin birlikte zikredilmesinin elbette pek çok hikmetleri vardır. Dolayısıyla onları birbirinden ayırmadan mutlaka ifâ etmenin önemine işâreten Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Allah zekâtını ödemeyen kimsenin namazını kabul etmez, ikisini birlikte yapıncaya kadar. Zira Allah-u Teala namazla zekatı (Kur'an'da yan yana zikretmekle) **birleştirmiştir. Siz aralarını açmayın!"**

Bir diğer hadisi şerifte ise Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

"Allah, imanı ve namazı ancak zekâtla kabul eder." Buyurarak, namazını kılan ama zekâtını vermeyenlerin kıldıkları namazların da kabul görmeyeceğini ifade etmiştir. Nitekim buradan hareketle, Peygamber Efendimizin vefatından sonra İslami idareye başkaldırıp; **"namaz kılarız ama zekat vermeyiz"** diyenlere karşı Hz. Ebu Bekir *(Radıyallahü anh)* harp ilan etmiştir.

3-Allah'a itaat, ana-babaya itaat

Cenab-ı Hak Kur'an-ı kerim'de:

"...**Bana ve ana babana şükret...**" *(Lokman:14)* buyurarak, insanoğluna Kendisine şükretmesini emrettikten sonra, hemen ardından ana babaya da teşekkür etmesini ferman buyurmuştur. Bir başka ayeti kerime'de ise:

"Rabbin, Kendisinden başkasına asla ibâdet etmemenizi, ana ve babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa, onlara 'öf' bile deme ve onları azarlama. İkisine de güzle söz söyle!" *(İsra, 23)* buyurmuştur.

Allah'a kulluk görevinin hemen ardından, insanın ana ve babasına karşı güzellikle muamele etmesinin kesin olarak emredilmesi çok önemlidir. Bunun bir sebebi de, Allah'ın merhamet ve rızıklandırma, büyütme ve koruma gibi sıfatlarının ana babada tecelli etmesidir.

Bir çocuğun dünyaya gelişinden itibaren onun yetişip hayata atılmasına kadar büyük fedakârlıklarla, çocuklarının her türlü eziyetine katlanıp ihtiyaçlarını karşılamak için adeta çırpınan ana babalar, elbette iyi muamele görmeye, saygı ve hürmete en layık kimselerdir. Âmiyâne tabirle onlar kendileri yememiş yedirmişler, giymemiş giydirmişler, uyumamış uyutmuşlardır; hayatın fırtınalı geçen zor dönemlerinde yavrularına bir toz dahi konmasın diye adeta bütün varlıklarını seferber etmişlerdir. Henüz küçücük bir bebekken onlara verdiğimiz sıkıntı başka, çocukken başka, büyünce daha başkadır. Gerçekten de onların haklarını ödeyebilmemiz mümkün değildir. Bu, ancak onların gönüllerini kazanmak ve onların rızasını almakla mümkün olur...

Dünya ve âhiret rütbesi ne kadar yüksek olursa olsun bir müslümanın ana babasına saygı ve hürmet göstermesi şarttır. Zira ana ve babanın gönlünü hoş edip güzel muamelede bulunmak, ahlâkî bir görev olmanın yanında aynı zamanda dini bir vecibedir. Onlara kötü söz söylemek, azarlamak, gönüllerini kırmak gibi çirkin davranışlar, ayet-i kerimede de ifade edildiği üzere yasaklanmıştır. Hatta onlara itiraz edip bıkkınlık ve usanç ifade etmenin en küçüğü olan **"öf"** demeye bile İslam müsaade etmemiştir, nerde kaldı öyle bağırıp çağırmak ve kötü muamelede bulunmak... Yani ana babaya hitap ederken bile, onlara eziyet verip üzecek sözlerin hepsi dinen yasak kapsamına girmektedir.

Dolayısıyla zamanın ve toplumun değişmesi, teknolojik yönden bir takım ilerlemelerin yaşanması, eski ve yeni kuşaklar arasında bazı anlaşmazlıkların ve çatışmaların ortaya çıkması gibi bir takım maazeretler, İslamın bu emrini kesinlikle değiştirmez.

Ana babaya isyan büyük günahlardandır

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir gün ashabına üç defa tekrar ederek:

- **Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi?** diye sordu. Sahabe-i kiram üç defasında da:

- Evet haber ver Ey Allah'ın Resulü! Diye cevap verdiler. Efendimiz şöyle buyurdu:

- **Allah'a ortak koşmak. Ana babaya karşı gelmek. Haksız yere adam öldürmek ve yalancı şahitlik yapmak** *(Buhârî, Edeb, 6). Müslim, İman, 143, I, 91.)*

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in "Allah'a ortak koşmak ve adam öldürmek"le birlikte "ana babaya isyan etmeyi" de zikretmesi, bunun ne büyük bir günah olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* gazaplı bir şekilde:

- **Burnu sürtülsün!** (zillete uğrasın) **burnu sürtülsün, burnu sürtülsün!** buyurunca, sahabe-i kiram:

- Kimin (burnu yerde sürtülsün) ey Allah'ın Resûlü, diye sordular. Bunun üzerine

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

- **Ana ve babasına veya onlardan birine yaşlılık günlerinde yetişip de cennete giremeyen** (onların rızasını alamayıp cehennemi boylayan) **kimsenin** (burnu yerde sürtülsün).**"** *(Müslim, Birr: 9, (251)* buyurdu.

Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir gün minbere çıkarken birinci basamakta "amin" dedi. İkinci basamağı çıktığında tekrar "amin" dedi. Üçüncü basamakta yine "amin" dedi. Minberden inince ashab-ı kiram:

- Yâ Resûlallâh! Bu sefer Sizden daha önce duymadığımız bir şey duyduk. Minbere çıkarken üç defa "amin" dediniz, bunun hikmeti nedir? Diye sordular. Bunun üzerine

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

- Cebrail *(Aleyhisselam)* Bana göründü ve; "Ramazan'a erişip de Allah'ın mağfiretini kazanamamış kimse rahmetten uzak olsun!" dedi, Ben de "amin" dedim.

İkinci basamağa çıktığımda; "Yanında Senin ismin anıldığı halde salavat getirmeyen kimse Allah'ın rahmetinden uzak olsun" dedi, Ben de "amin" dedim.

Üçüncü basamağı çıktığımda ise; **"Ana babası veya ikisinden birisi yanında yaşlanıp da** (onları razı ederek) **cenneti kazanamayan kimse Allah'ın rahmetten uzak olsun!"** dedi. Ben de **"Âmîn!"** dedim."

Hadis-i şeriflerden de anlaşıldığı üzere; ana babaya iyi davranıp onların rızasını almak kişinin Cennet'e gitmesine, fakat bunun aksi ise, Allah'ın rahmetinden uzak olup cehenneme girmesine sebep oluyor. Nitekim Ebu'd-Derdâ *(Radıyallahü anh)*'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"Ben Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle buyurduğunu işittim:

"Ana baba Cennet'in orta kapısıdır. Dilersen o kapıyı zayi et, dilersen muhafaza et." *(Tirmizî, Birr, 3)*

Mizan'da Günah kefesine düşen kâğıt parçası

Rivayet edilir ki;

Mahşer günü bir kimsenin mizanı tartılıyor. O kişinin birçok nafile ibadetleri, salih amelleri ve yaptığı hayırlar var. Bunlar mizanın sevap kefesine konulunca ağır basıyor ve hesaba çekilen kişi son derece rahatlıyor.

Daha sonra, yukardan döne döne küçük bir kağıt parçası düşmeye başlıyor, üzerinde de iki harf yazılı… Acaba bu kağıt parçası mizanın sevap kefesine mi, yoksa günah kefesine mi düşecek?..

Tabi o kişi bunu pek önemsemiyor. Çünkü; "bu kağıt parçası velev ki günah kefesine bile düşecek olsa, ağırlığı ne kadar ki, mizanı etkileyebilsin?" diye düşünüyor.

Nihayet, üzerinde iki harf yazılı olan o kağıt gidiyor mizanın günah kefesine düşüyor. Bir de ne görsünler, o küçücük kâğıt parçasının ağırlığından mizanın günah kefesi adeta şâha kalkıyor. Tabi hesaba çekilen adam bunu görünce acıyla feryâd-u figan ediyor. Çünkü Mevla Teala Kur'an-ı kerim'de ne buyuruyor:

"Kimin (sevap) **tartıları ağır gelirse, işte onlar asıl kurtuluşa erenlerdir. Kimin de tartıları hafif gelirse, işte onlar da kendilerini hüsrana uğratanlardır…"** *(Müminûn: 102, 103)*

Peki o kağıtta yazan iki harf neymiş ki, mizanın günah kefesi böylesine ağır basmış?.. Meğer o harfler; o kişinin dünyadayken ana babasına söylediği **"öf"** kelimesi imiş…

Kıymetli okurlarım!..

Nasıl ki, aynaya karşı "öf" diyerek üflediğimiz zaman ayna buhar olur ve kendimizi o aynada göremezsek, ana babaya da **"öf"** dediğimiz zaman kalp aynası buhar olur ve Allah'ın rahmetini göremeyiz ne'ûzübillah…

Hangi konuda anne babaya itaat edilmez?

Hiç şüphe yok ki ana babaya iyilik etmek, hizmetlerinde bulunmak ve onların gönüllerini hoş etmek, Allah'a ibadet etmenin dışında herhangi bir şekilde elde edilemeyecek büyük bir ecir ve çok büyük bir sevaptır.

Hattâ kâfir olan ana babaya dahi hizmet etmek, onların nafakalarını vermek, (küfre sebep olacak şeyleri yaptırmadıkları müddetçe) ziyâretlerine gitmek lazımdır. Nitekim Esma Binti Ebî Bekr *(Radıyallahu anha)* şöyle anlatıyor:

"Henüz müşrik olan annem yanıma gelince, (ona nasıl davranmam gerektiği konusunu) Resûlüllah'tan sordum:

- Annem yanıma geldi, benimle görüşüp konuşmak arzu ediyor. Ona iyi davranayım mı?..

Bunun üzerine Resûlüllah şöyle buyurdu:

- Evet, ona gereken hürmeti göster!.. *(Buhârî, Hibe: 28, Edeb: 8; Müslim, Zekat: 50 (1003); Ebu Dâvud, Zekât: 34, (1668)*

Çocukların (velev ki, kafir bile olsalar) ana babasına karşı iyi davranması, onlara itaat etmesi, haram olmayan isteklerini yerine getirmesi İslam'ın bir emridir. Ancak, **ana babanın, şayet İslamın emir ve yasaklarına muhalif olan bir takım gayr-i meşrû istekleri olursa, işte o zaman onlara itaat edilmez.**

Mesela onlar; "namaz kılma" deseler, namazını kılacaksın. Hatta annen; "namaz kılarsan sütüm sana haram olsun" dese bile, namaz kıldın diye haram olmaz. Çünkü ana babaya itaatten önce Allah'ın emir ve yasaklarına itaat gelir. Dolayısıyla Allah'a isyan olunan yerde kula itaat yoktur.

Şayet ana baba evladına Allah'a isyan etmeyi emretse, o konuda onlara itaat edilmeyeceği hakkında Allah'ın emri vardır. Nitekim Rabbimiz bir ayeti kerimede şöyle buyurmuştur:

"Biz insana ana-babasına iyi davranmasını tavsiye (emr)**ettik. Eğer onlar seni hakkında bilgin olmayan bir şeyi,** (körü, körüne) **Bana ortak koşmaya zorlarlarsa o vakit onlara itaat etme!"** *(Ankebut: 8)*

Sa'd b. Ebi Vakkas, bu ayet-i kerimenin kendisi hakkında indiğini söylemiş ve şöyle anlatmıştır:

"Ben, anneme karşı iyi davranan birisiydim. Müslüman olunca annem bana:

- Ey Sa'd, bu sonradan ihdas ettiğin din de nedir? Ya bu dini bırakırsın, ya da ben ölünceye kadar yemeyeceğim ve içmeyeceğim. O vakit insanlar; "annesinin ölümüne sebep oldu." diye seni ayıplayacaklar, dedi. Ben:

- Ey anneciğim, böyle yapma. Çünkü ben asla dinimi bırakacak değilim, dedimse de annem yemeden içmeden bir gün ve gece geçirdi. Sabaha çıktığında açlıktan iyice bunalmıştı. Ben dedim ki:

- Ey anne! Allah'a yemin olsun ki, şayet bin tane canın olsa, hepsi de birer birer çıksa ben yine de dinimden kesinlikle dönecek değilim!

Annem benim bu kesin tavrımı görünce yemek yedi ve içti. Bunun üzerine Allah-u Tealâ bu âyet-i kerimeyi *(Ankebut: 8)* indirdi.

Anne hakkı

Anne ve babanın evladı üzerinde çok büyük hakkı olduğu malumdur, ancak şayet bir sıralama yapılacak olursa, anne hakkı baba hakkından önce gelir. Nitekim Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir hadis-i şerifinde bu sıralamada önce anneyi zikretmiştir.

Ebu Hüreyre *(Radıyallahu anh)* şöyle anlatıyor, bir adam Peygamber Efendimiz'e gelerek:

- Ey Allahın Resûlü! İyi davranıp hoş sohbette bulunmama en ziyade hak sahibi kimdir? Diye sordu.

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

- **Annen!** diye cevap verdi. Adam tekrar sordu:

- Ondan sonra kimdir? Resûlüllah yine:

- **Annen!** diye cevap verdi. Adam tekrar:

- Sonra kimdir? Diye sordu. Resûlüllah (üçüncü defa) yine

- **Annen!** diye cevap verdi. Adam tekrar sordu:

- Sonra kim gelir?.. Resûlüllah bu dördüncüyü:

- **Baban!** Diye cevapladı. *(Buhârî, Edeb: 2; Müslim, Birr: 1, (2548).*

Molla Abdurrahman Câmî *(Kuddise sirruhu)* anne muhabbetiyle alâkalı olarak şöyle demiştir:

"Ben annemi nasıl sevmem ki; o beni bir müddet cisminde, uzun bir zaman kucağında, ölünceye kadar da kalbinin şefkat köşesinde taşımıştır. Ona hürmetsizlik göstermekten daha kötü bir şey bilmiyorum!"

Şayet anne evladından razı olmazsa…

Peygamber Efendimiz zamanında Alkame isminde bir genç vardı. Hep ibadetle meşgûl olur yaz-kış oruç tutardı. Bu genç hastalandı ve rahatsızlığı şiddetlendi. Hanımı Rasûllüllah'a haber gönderip vaziyeti bildirdi.

Peygamber Efendimiz Hz. Ali ile Ammâr bin Yâsir ve Bilâl-i Habeşî'yi *(Radıyallahu anhüm)* Alkame'nin evine gönderdi. Gittiler, Alkame çok ağır hasta idi ve son nefeslerini veriyordu. Ona kelime-i şehâdeti telkin ettikleri halde Alkame bir türlü söyleyemiyordu. Buna çok üzüldüler ve durumu haber vermek için Bilâl-i Habeşî'yi Efendimize gönderdiler ve durumu bildirdiler.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz yanında bulunanlara, Alkame'nin ana babasının hayatta olup olmadığını sordu. Oradakiler babasının öldüğünü, fakat ihtiyar anasının hayatta olduğunu söylediler. Bunun üzerine Efendimiz:

- **Anasını buraya getirin!** Buyurdu.

Anası gelince Peygamber Efendimiz ihtiyar kadına oğlu ile arasının nasıl olduğunu sordu. İhtiyar kadın:

- Yâ Resûlellah Alkame çok iyidir. Hep ibadetle meşgul olur ama ben ondan razı değilim. Çünkü o hep karısını dinliyor ve beni tersliyor, hiç bir isteğimi de yerine getirmiyor, cevabını verdi.

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdu ki:

- **Alkame'nin dilinin tutulması bu yüzdendir. Ona hakkını helâl et ki, dili açılsın!**

- Yâ Resûlellah O benim hakkıma riâyet etmedi, ben de ona hakkımı helâl etmiyorum.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz:

- **Ey Bilâl! Ashâbı çağır odun getirsinler, Alkame'yi ateşte yakalım. Çünkü anası ondan razı değildir,** buyurdu.

Kadıncağız bu sözü işitince korkuyla dedi ki:

- Yâ Resûlellah oğlumu benim gözümün önünde mi yakacaksınız. Kalbim buna nasıl dayanır?

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdu ki:

- **Ey Alkame'nin anası! Cehennem ateşi dünya ateşinden çok daha şiddetli ve devamlıdır. Varlığım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sen ondan razı olmadıkça onun ne namazı, ne orucu ne de diğer iyilikleri kendisine fayda vermez!**

Kadıncağız bunları işitince merhamete geldi ve ağlamaya başladı, sonra dedi ki:

- **Yâ Resûlellah Allah'ı, Seni ve burada bulunanları şahit tutuyorum ki, ben Alkame'den razıyım, ona hakkımı helâl ettim.**

Bunun üzerine Efendimiz Bilâl-i Habeşi'yi Alkame'nin evine gönderdi. Bilâl-i Habeşi daha evin kapısından girerken onun gürül gürül kelime-i şehadet getirdiğini işitti. Ve o gün Alkame vefat etti. Cenaze hazırlıkları yapıldı, yıkanıp kefenlendi ve defnedildi…

Hülâsâ-i kelam;

Kul hakları içinde en mühim olanı ana baba hakkıdır. Şirk koşmayı ve günah işlemeyi emretmedikleri müddetçe onlara itaat edip onların rızasını almak dini bir vecibedir.

Cennetin yolu ana babanın rızâsından geçer, yani bir nevi cennetin vizesi onların elindedir. Hal böyle olunca, ana baba bizim için ne büyük bir nimet, ne büyük bir ahiret sermayesidir. Şayet kişinin ana ve babası veya onlardan biri hayattaysa onu baş tacı etmeli, mutlaka onun gönlünü kazanıp duasını alarak cennetin kapısını aralamalıdır. Zira Cenâb-ı Hak cenneti annelerin ayakları altına sermiş, babayı da cennetin orta kapısı kılmıştır. Artık dileyen onları memnun edip cennet yolcusu olur, dileyen de onların kalbini kırıp inciterek cehennemin kapısını aralar…

Nitekim ana baba hakkından soran birine Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Onlar senin cennetin ve cehennemindir."

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

HZ. ÂİŞE
(Radıyallâhü Anha)
(6. BÖLÜM)

Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* aslında, zevcesi Hz. Âişe'nin böyle bir isnattan uzak olduğunu çok iyi biliyordu, ancak böylesine hâince ve sinsice plânlı bir iftiranın halk arasında yayılması, Kendisini son derece üzmüştü.

Peygamber Efendimiz bu mesele hakkında ashabıyla istişare ettikten ve Hz. Aişe annemizin cariyesi **Berire**'yle de bu konuyu konuştuktan sonra, Mescitte bir hutbe irad etti.

Şehadet getirip Allah-u Teala hazretlerine layık olduğu şekilde hamd ettikten sonra minberde şunları söyledi:

"Ey müslümanlar topluluğu! Ailem hakkındaki iftirası sebebiyle Bana eziyeti ulaşan kimse hakkında kim Bana yardım edecek?! Allah'a yemin olsun ki, Ben ehlim hakkında hayırdan başka hiç bir şey bilmiyorum. Adı iftiraya karıştırılan öyle bir adamı da zikredip andılar ki, onun hakkında da hayırdan başka bir şey biliyor değilim. Vallahi onun hiçbir kötülüğüne rastlamadım. Ben yanında olmadıkça evlerimden hiç birisine girmemiştir."

Efendimizin bu sözleri üzerine Medine'deki Evs Kabilesi'nin reisi **Sa'd b. Muaz** *(Radıyallahü anh)* kalktı ve:

- Ey Allah'ın Resülü! Ben Sana yardım ederim. Eğer bu iftiracı Evs kabilesinden ise boynunu vururuz. Şayet Hazreçli kardeşlerimizden ise bize emredersin, biz de emrini derhal yerine getiririz!" dedi.

Bunun üzerine Hazreç Kabilesi'nin reisi olan **Sa'd bin Ubâde** *(Radıyallahü anh)* ayağa kalktı ve (Sa'd b. Muaz'ın konuşmasından alındığı için, kavmiyetçilik hamiyet ve gayretiyle) ona sert bir şekilde cevap verdi:

- Vallahi eğer iftiracılar Evs Kabilesi'nden olsaydı, böyle konuşup onların boyunlarının vurulmasını istemezdin! Sen cahiliye devrindeki kavmiyetçilik davasını aramıza yeniden sokmak mı istiyorsun? Vallahi Sen onu (Abdullah ibni Ubeyy'i) öldüremezsin, öldürmeye gücün de yetmez! dedi.

Bu sefer Ensarın ileri gelenlerinden Sa'd b. Muaz'ın amcasının oğlu **Usayd İbni Hudayr** ayağa kalktı ve:

- Allah'a yemin olsun ki, biz onu öldürebiliriz. (Yeter ki Resûlüllah emretsin) Eğer

Sen, Abdullah ibni Ubeyy'e arka çıkıyorsan, bilesin ki münafıklar hesabına kavga ediyorsun!..

Evvelce aralarında kan davası olup İslam ile kardeş olan Ensar'ın bu iki kabilesi **"Evs ve Hazreç"** ayağa kalkmışlar, Peygamber Efendimiz daha minberdeyken, neredeyse birbirlerine gireceklerdi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz müdahale etti, yatıştırıcı ve yumuşak konuşmalarla sükûneti sağladı.

Ortalık yatıştı ve herkes sükût etti. Peygamber Efendimiz de sükût etti, artık O'da konuşmadı.

Peygamberimizin, Hz. Âişe'yle Konuşması

Hz. Âişe'ye iftira edilişin üzerinden bir ay gibi uzun bir müddet geçmiş olmasına rağmen, Resûlüllah *(Sallallahü aleyhi ve Sellem)*'e bu hususta herhangi bir vahiy inmedi.

Mescitte ashabına irad ettiği hitabesinden birkaç gün sonra, Hz. Ebû Bekir'in evine geldi. Selam verdikten sonra, Hz. Âişe'nin yanına oturdu.

Hz. Aişe annemiz şöyle anlatır:

"O gün hep ağladım, gözyaşlarım dinmedi ve hiç uyumadım. Müteakip gecem de böyle ağlamakla geçti. Ben böylece iki gece bir gündüz aralıksız ağlamıştım. Sabahleyin annem ve babam yanıma geldiler. Öyle ki ağlamaktan ciğerlerimin parçalanacağını sanıyorlardı.

Derken Ensar'dan bir kadın geldi ve içeri girmek için izin istedi, izin verdim. Yanıma oturup o da benimle beraber ağladı.

Biz bu halde iken Allah Resûlü çıkageldi ve içeri girdi. Selam verdikten sonra oturdu. Hakkımda ortaya atılan bu sözler söylendiğinden beri yanımda hiç oturmamıştı.

Aradan bir ay geçmiş, bu meseleyle alakalı bir vahiy de gelmemişti. Allah Resûlü oturduktan sonra şehâdet getirdi, sonra bana şunları söyledi:

- Ey Aişe! Senin hakkında Bana şöyle şöyle sözler ulaştı. Eğer bu söylenenlerden beri isen, Allah seni pek yakında tebrie edecek ve temize çıkaracaktır. Şayet bir günah işlediysen Allah'a istiğfarda bulun ve Ona tövbe et. Muhakkak kul bir günahını itiraf edip tövbe ederse, Allah-u Tela onun tövbesini kabul buyurur.

Resûlüllah sözlerini tamamladığında (ıstırabımın şiddetinden) gözlerimin yaşı kurudu. Öyle ki, artık gözyaşından tek bir damla yaş bile gelmiyordu. Hemen babama dönüp:

- Resûlüllah'a bu hususta benim yerime cevap ver! dedim. Babam:

- Vallahi kızım! Resûlüllah'a ne diyeceğimi bilemiyorum, dedi.

Ben bu sefer anneme dönüp:

- Resûlüllah'a bu hususta benim yerime sen cevap ver, dedim.

Annemde:

- Vallahi ben de Resûlüllah'a ne diyeceğimi bilmiyorum, dedi.

Bunun üzerine ben şehadet getirip Yüce Allah'a hamd ve senada bulunduktan sonra:

- Vallahi ben anladım ki, halkın arasında dolaşan sözleri Siz işittiniz. Onlar içinize yer etti ve belki de bunlara inandınız. Şimdi Ben size bu söylenenlerden beriyim/ uzağım desem (ki, Allah biliyor ben bu işten uzağım) Siz beni bu hususta doğrulamayacaksınız. Şayet yapmadığım bir şey hakkında (faraza) "kötü bir iş yaptım" diyecek olsam (Allah biliyor ki ben bu işten uzağım) belki de beni tasdik edeceksiniz.

Allah'a yemin olsun ki, benim ve Sizin durumunuza, Hz. Yusuf'un babasının oğulları ile olan misalinden başka getirecek bir misal bulamıyorum. Nitekim O:

"Artık Bana güzelce bir sabır gerekir. Sizin şu anlattıklarınıza karşı yardımına sığınılacak ancak Allah'tır." demişti. *(Yusuf: 18)*

Böyle dedikten sonra dönüp yatağıma sokuldum. Allah'a kasem ederim ki, Ben o zaman suçsuz olduğumu biliyordum. Allah'ın benim suçsuzluğumu teyid edeceğini ve yapılan bu iftiralardan temize çıkaracağını da biliyordum. Ancak, kesinlikle Allah'ın benim hakkımda, Kur'an'da tilâvet edilir bir vahiy indireceğini hiç aklımdan geçirmezdim. Zira şahsımı ilgilendiren bir mesele hakkında Allah-u Teala'nın Kur'an'da tekellüm buyurmasından kendimi uzak görüyor, bir vahiy konusu edilmeye değer bulmuyordum. Ancak Resûlüllah'ın göreceği bir rüya ile Beni temize çıkaracağını umuyordum.

Peygamberimize Vahyin Gelişi

Hz. Aişe annemiz şöyle anlatıyor:

"Allah'a yemin ederim ki, Resûlüllah daha oturmuş olduğu yerden kalkmamış ve ev halkından hiç kimse dışarı çıkmamıştı ki, Allah-u Teala Peygamberine vahiy indirdi. Ona vahyedilirken olagelen hal Onu kapladı ve Resûlüllah'ı, vahyin ağırlığı ve şiddetinden terlemek gibi vahiy alâmetleri bürüdü. Vahyin ağırlığından kış gününde dahi O'ndan inci tanesi gibi ter dökülürdü.

Efendimizin üzeri örtüldü, başının altına da bir yastık konuldu. Vallahi ben ne korktum ne de telaşlandım. Çünkü ben, o fenalıktan uzak olduğumu ve Allah'ın bana asla zulmetmeyeceğini biliyordum. Fakat annem ve babam ise; halkın söyledikleri laflar, ağzında dolaşan dedikodular Allah tarafından doğrulanacak diye korkularından ödleri kopuyor, neredeyse cansız düşüvereceklerini zannediyordum."

Ne zaman ki vahyin ağırlığı Peygamber Efendimizin üzerinden açıldı, Resûlüllah sevincinden gülümsüyordu. Tebessüm ederek söylediği ilk kelime şu oldu:

- Müjde Ya Aişe! Allah seni kesin olarak tebrie etti, yapılan iftiradan beri ve uzak kıldı! buyurdu.

Tabi bunun üzerine Hz. Ebu Bekir *(Radıyallahü anh)* sevinçle yerinden kalkıp, kızı Hz. Aişe'nin başını öptü. Hz. Aişe annemiz devamla diyor ki:

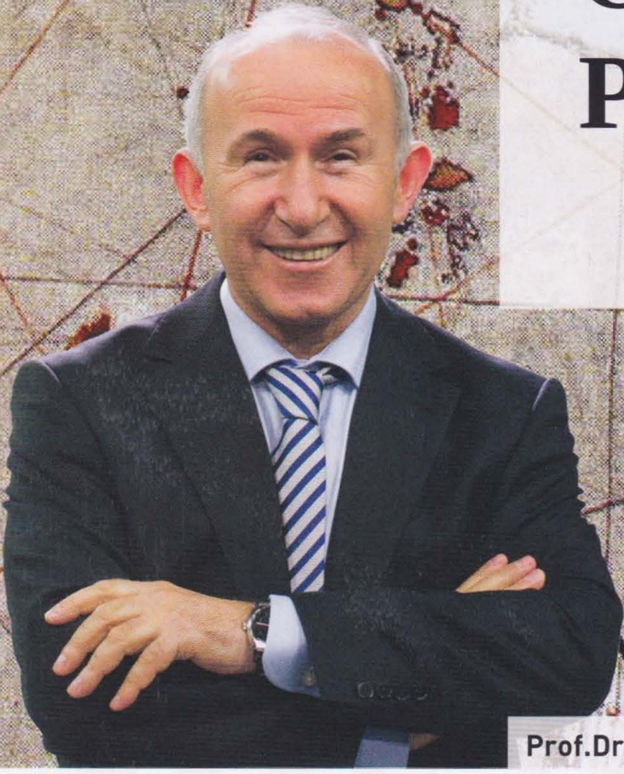
"Annem ve babam bana:

- Kalk yanına var da Resûlüllah'a teşekkür et, dediler. Ben:

- Vallahi ne Ona, ne de Size teşekkür ederim. Ben Sadece Allah'a hamd ediyorum.

Çünkü Benim suçsuzluğuma dair vahiy indiren Allah'tır! dedim...

OSMANLI'DA PEYGAMBER SEVGİSİ

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

Maksadımız Din-i Hudadır Bizim

İslam tarihinin sahabe devrinden sonraki en ihtişamlı zamanı, Osmanlı Devleti dönemidir. Bu dönemin belki de en önemli özelliği padişahtan halka kadar herkesin Peygamber Efendimize karşı muhabbetle dolu olmasıdır. Peygamber Efendimizin adı her anıldığında salât ü selam getirme ve onun muhabbetinin gönüllerde yer ettiğine işaret olmak üzere elini kalbinin üzerine koyma adeta bir hayat tarzı haline gelmişti.

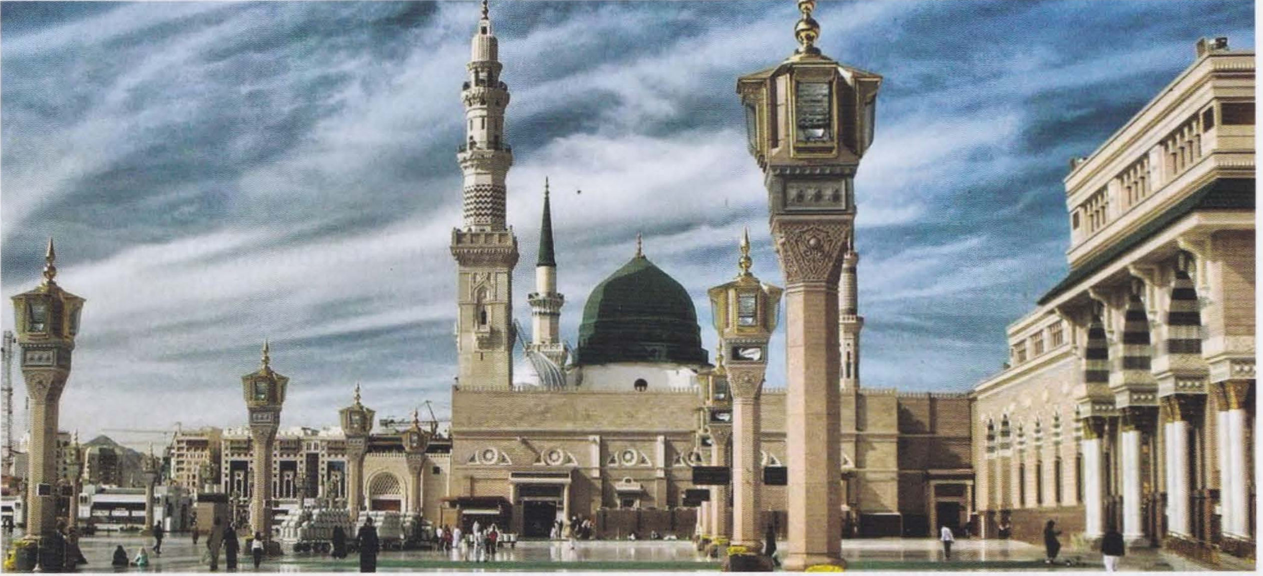
Şeyh Edebali'nin manevi terbiyesinde yetişen Osman Gazi, tebaasını İslam ahlakıyla donatarak her işinde Allahü Teâlâ'nın rızasını ve Rasulullah efendimizin şefaatini arayan bir topluluk haline getirmişti. Osman Gazi'nin:

Maksadımız din-i Hüdadır bizim
Mesleğimiz rah-ı Hüdadır bizim
Yoksa kuru kavga ve cihangirlik değil
Şah-ı Cihan olmağa dava değil

Dizeleri onların mefkuresi olmuştu. Bu mefkure ile İ'lâ-yı kelimetullah davasını üç kıtada hâkim kılmak, işte bu küçük topluluğa nasip olmuştu.

Osmanlı Devleti döneminde fethedilen yerler bütün İslam tarihi boyunca fethedilen yerlerden daha fazladır.

Devlet en geniş sınırlara ulaştığında yaklaşık yirmi iki milyon kilometrekare yüz ölçüme sahipti. Bu fetihlerin altında Osman Gazi'nin Kur'an-ı Kerim'e gösterdiği hürmet sebebiyle ulu bir devlet ve nimete gark olduğu da unutulmamalıdır.

Kur'an-ı kerime hürmetle yücelen Osman Gazi'nin oğlu Orhan Gazi ise oğlu I. Murad'a "Oğul, Kur'an-ı Kerim'in hükmünden ayrılma. Adaletle hükmet, gazileri gözet, fakirleri doyur, dine hizmet edenlere bizzat hizmet etmeyi şeref bil. Zalimleri cezalandırmakta gecikme, en kötü adalet geç tecelli edendir.

Sonunda hüküm isabetli dahi olsa geciken adalet de bir nevi zulümdür" demişti. Bundan dolayıdır ki Osmanlı Devleti gittiği yerlere adalet, insanlık, kültür ve medeniyet götürdüler.

Ravza-i Murad'da, Gül-i Muhammedi!

Peygamber efendimize hürmet ve yoluna bağlılık bütün Osmanlı soyuna en mübarek bir miras gibi devroluyordu. İlk defa Yıldırım Bayezid Han zamanında Mekke ve Medine'nin fukarasına sürre gönderilerek duaları talep olundu.

Peygamber Efendimizin müjdelediği komutan olabilmek için İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahı da Yıldırım Bayezid Han oldu.

Sultan Çelebi Mehmed ise babası Yıldırım Bayezid döneminde başlayan Mekke ve Medine'ye sürre gönderilme âdetini resmileştirdi. Süleyman Çelebi, Peygamber Efendimiz için 'Vesiletü'n-Necat' adlı mevlid-i şerifini de bu dönemde yazdı.

Bu arada İstanbul'u zaptederek Peygamber efendimizin müjdesine nail olabilme arzu ve iştiyakı azimle sürdürülüyordu. II. Murad Han, tahta çıktığının ikinci senesinde (1422) Peygamber Efendimizin müjdesine mazhar olabilmek niyet ve azmiyle İstanbul'u bir kez daha kuşattı. Ancak nasip olmadı.

O, oğlu Fatih'in doğumunda sabaha kadar uyumamış, Kur'an-ı Kerim okumuş ve doğacak çocuğun müjdesini beklemişti. Tam Sûre-i Feth'i okurken beklediği müjde geldiğinde "Elhamdülillah ravza-i Murad'da bir gül-i Muhammedi açtı" dedi ve oğluna Peygamber efendimizin adını (Mehmed) verdi.

Sanki İstanbul'un fatihini biliyor ve bekliyordu.

İleriki yıllarda oğlunun İstanbul'u fethedeceği Hacı Bayram-ı Veli tarafından kendisine müjdelendiği için kendi isteği ile tahttan çekildi.

II. Murad Han, bıraktığı eserlerin çokluğu sebebiyle 'Ebül Hayrat' lakabıyla anılmaktadır. Onun vefatından önce malının yüklü bir kısmını Mekke ve Medine fukarası ile Kâ'be, Ravza-i Mutahhara ve Mescid-i Aksa'da yetmiş bin kere okunacak Kelime-i Tevhid'in ve Kur'ân hatimlerinin sevabının ruhuna hediye edilmesi için harcanmasını vasiyet etmiştir.

"Konstantiniyye bir gün fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, onun askerleri ne güzel askerlerdir". Peygamberimizin aşkıyla yanıp tutuşan Osmanlı Hünkârlarının başında, belki de Fâtih Sultan Mehmed yer alır. Öyle olmasaydı, herhâlde asırlar öncesinden Peygamberimizin övgü ve müjdesine nail olamazdı. O'na karşı tarifsiz muhabbetini, en güzel biçimde İstanbul'un Fethi'nde ortaya koymuştur. Rumeli Hisarı'nı, O'nun güzel ismi "Muhammed"in Arapça yazılışına göre inşa ettirmiştir. Fatih Sultan Mehmed 29 Mayıs 1453 sabahı İstanbul'u fethederek Peygamber Efendimizin hadis-i şerifinin müjdesine nail oldu.

Hadimü'l-Haremeyn Olanlar

Fatih'in oğlu II. Bayezid Han halk arasında 'Bayezid-i Veli' olarak bilinmektedir. Peygamber Efendimiz için naatlar yazmış, "Allah yolunda tozlanan kulun tozları ile cehennem dumanı katiyyen bir araya gelmez." hadis-i şerifini hayatının ölçüsü yapmıştı. Bunun için seferlerde üzerine yapışan tozları toplattırmıştı. Bu tozları vefatından sonra kabrine, başının altına konulmasını vasiyet etmişti. Böylece Efendimizin şefaatine nail olmayı ümit etmişti.

Fatih Sultan Mehmed'in diğer oğlu Cem Sultan'ın, hac farizasını ifa ettikten sonra yazdığı şu beyitler, padişahların bu duygularına tercüman olan en harika sözlerdendir:

Kâbetullah'ı varup bir kez
tavaf eylediğin
Bin Karaman, bin Acem,
bin Mülket-i Osman'dır.

Yavuz Sultan Selim ise Osmanlı sultanları arasında, Peygamber efendimize sonsuz hürmet ve muhabbetiyle öne çıkan ve halifesi mertebesine yükselen padişahtır. O, "Allah rızası için tüm dünyayı fethetmek istiyorum!" idealiyle askerlerini hazırlarken, onları adeta bir Peygamber Ordusu gibi addetmiştir. Şu manzum sözü bunun çarpıcı ve anlamlı göstergesidir.

Ey keremkân-ı Rasul-i Kibriya
Kemterindir bu Selim-i pürhatâ
Dergâhından ilticâ eyler atâ
Meded ey mâden-i nur-i Hudâ

Resûlullah efendimize duyduğu eşsiz ve sınırsız sevgisini Halep'de hutbede adı "Hakimü'l-Haremeyn-i şerifeyn diye okunduğunda göstermiştir. Gözlerinden yaşlar gelerek:

"Hayır biz bu mukaddes beldelerin hakimi değil hadimiyiz. Bizi Hadimü'l-Haremeyn-i Şerifeyn diye anınız" demiştir. Gerçekten de, Yavuz'un sözlerinde manasını bulan bu hakîkati, Osmanlı; kutsal topraklara sancak asmaktan ve vali adı altında idâreci göndermekten hayâ edip, atadığı kişilere Medine Muhafızı unvanını vererek, kuru bir söz olmaktan kurtarıp fiiliyâta dökmüştür.

Sultan Selim Han, Peygamber efendimizden ümmetine yadigâr kalan; hiçbir kıymetle ölçülemeyecek kadar paha biçilmez olan Mukaddes Emanetleri, Topkapı Sarayı'na getirip, Hırka-i Saadet Dairesi'ne koymakla, bizi şereflerin en yücesiyle müftehir yapmıştır. Yavuz'un şahsında ecdadımız, Mukaddes Emanetlere verdiği emsalsiz değeri; onları dünyadaki hiçbir eşyaya nasip olmayacak ölçüde, tonlarca ağırlıktaki birbirinden kıymetli mücevheratla süsleyip mahfaza altına almakla ve önünde, kırk hâfıza durmaksızın, asırlardır nöbetleşe Kur'an tilâvet ettirmekle, mutlak surette göstermiştir.

Her Adın Başka Şefaat Eyleye!

Kanuni Sultan Süleyman da cedleri gibi Hazreti Muhammed aleyhisselamı çok severdi. Bu büyük Osmanlı padişahı peygamber efendimizi pek çok defa rüyasında görmüştü. Hazreti Peygamber bir defasında kendisine, "Belgrad, Rodos ve Bağdat kalelerini fethedesin; sonra benim şehrimi îmar edesin!", buyurmuştu. Bu itibarla seri fetihlerden sonra Mekke ve Medine şehirlerinde büyük imar faaliyetlerinde bulundu. Şu şiiri onun Peygamber efendimize duyduğu sevginin derecesini yansıtması bakımından mühimdir:

Nûr-ı âlemsin bugün hem dahi
mahbûb-ı Hudâ

Eyleme âşıkların bir lahza
kapından cüdâ

Gitmesin nâm-ı şerîfin bu
dilimden dem-be-dem

Dertli gönlüme devâdır cân
bulur ondan safâ

Umaram her bir adın
başka şefâat eyleye

Ahmed ü Mahmûd Ebu'l-Kâsım
Muhammed Mustafâ

Çünkü denildi ona "Ve'ş-Şems"
dahi "Ve'd-Duhâ"

Rûyuna alnına mihr ü mâhı
benzetsem nola

Bu libâs u hây hûy u
tantana nedir dilâ

Eğnine hil'at yeterken
bir palâs u bir abâ

Cürm ü isyanım bir birundur gerçi
hadden serverâ

Sen şefaat kânısın geldim
sana şefkat uma

Bu Muhibbi tövbe eyler
tövbesin eyle kabûl

Fitne-i şeytândan sakla
onu yâ Rabbenâ

İstanbul'da Sultan Ahmed Camiini yaptıran, I. Ahmed Han, İslamiyet'e ve Resulullah efendimize gönülden bağlı idi. Onun Resulullah efendimize sevgisini ifade edişi kelimenin tam anlamıyla dillere destan olmuştur. Zamanında Beytullah'ın ve Hücre-i Saadetin perdeleri Mısır'da dokunurdu. Sultan Ahmed Han, kendi zamanında bunları İstanbul'da dokutup saygı ile göndermiştir.

Bahtî mahlasıyla şiir de yazan Ahmed Han, Nakş-ı kadem-i şerîf (Peygamber efendimizin mübarek ayak izi) şeklinde murassâ bir sorguç yaptırmış, ortasına da mavi mine üzerine altınla kendisine ait şu mısraları yazdırarak sarığında gezdirmiştir:

N'ola tâcım gibi başımda
götürsem dâim

Kadem-i resmini ol
hazret-i şâh-ı Rüsülün

Gül-i gülzâr-ı nübüvvet
o kadem sâhibidir.

Ahmedâ durma yüzün
sür kademine o gülün.

Açıklaması şöyledir: o resuller şahının mübarek ayağınını resmini her zaman başımın üzerinde taşısam gerektir. Zira nübüvvet bahçesinin gülü o kadem/ayak sahibidir. Ey Ahmed hiç durmadan yüzünü o Gül'ün mübarek ayağına sür.

Efendim! Tutuver Elimden

Dini vecibelerini yerine getirmekte oldukça hassas olduğu bilinen I. Abdülhamid Han, Peygamber Efendimiz ve Ehl-i Beyt'ini çok severdi. Bunun için Mekke ve Medine'ye hizmette özel bir itinâ göstermiştir. Hicaz bölgesinde yaşayanlara hususi imtiyazlar verirdi. Haremeyn-i şerîfeyne (Mekke ve Medine) hizmeti gaye edinmişti.

I. Abdülhamid Han, ilim tahsili yaptığı gibi aynı zamanda edebiyatla da yakından ilgilenirdi. 1777 yılında kaleme aldığı Arapça kasidesi Ravza-i Mutahhara'nın, Hz. Peygamber'in nurlandırdığı odanın (Hücrenin) duvarlarına yazılmıştır. Bundan dolayı bu kaside "el-Kasîdetu'l-Hucriyye – Hücre Kasidesi" olarak anılmıştır. Uzun Süre Mekke ve Medine'de kalmış ve "Mir'âtu'l-Haremeyn" adıyla Mekke ve Medine'nin o zamanki tarihini konu alan bir eser yazmış olan Eyüp Sabrî'nin verdiği bilgilere göre, bu kaside Hücre-i Saadet'in kıble duvarına sağ taraftan başlayarak nakşedilmiştir.

"Efendim! Ey Allah'ın Resulü! Tutuver elimden" diyerek başlayan bu kaside Padişahın, Hz. Peygamber sallallâhü aleyhi ve selleme olan aşkı, O'na olan sevgi ve özlemini içermektedir.

Yâ Râsûlallâh!
Efendim! Tutuver elimden
Senden başka kimsem
yok, meyledemem başkasına

Bütün kâinâtta hidâyet nûru Sensin

Ey güvenilenlerin en
hayırlısı, cömertliğin sırrısın

Hakikattir, bütün varlıkların imdâdı
Sensin

Allah için insânların yol göstericisi
ve hatalara set çekicisin

Ey hamd makâmında (makâm-ı
mahmûdda) bulunmaya lâyık olan
Efendim,

Tek, eşsiz, doğurulmamış
ve doğmamış olan Rabbimin
huzûrunda

Ey iki parmağından fışkırarak
nehirler akan

Ordulara yardım ederek
susuzluğunu gideren

Beni korkuya düşüren bir zarâra
uğradığımda

"Ey Efendiler Efendisi, ey
sığınağım!" diye seslenirim sana

Hatâlarımdan dolayı benim için
Rahmân'a şefâatçi olmanı

Hayâl bile edemeyeceğim bir
şekilde bana ihsânda bulunmanı

Dâimâ ve ebediyyen memnûniyet
nazârıyla bakmanı

Her zamân lütûfta bulunarak
kusurlarımı gizlemeni niyaz
ediyorum

Beni de içine alan o
bağışlayıcılığınla şefkat eylemeni
istiyorum

Çünkü benim Zâtından başka bir
Efendim yok

Öyle bir seçilmiş zâta tevessül
ediyorum ki

O Vâhid ve Ehâd'in sırrı, semâlara
yükselenlerin en üstünüdür

O Güzel'in yaratıcısı, güzelliğin
Rabbi olan Allah Teâlâ'dır

Varlıklar içinde O güzel gibi bir
güzel bulamadım

O'dur mahlûkâtın en hayırlısı,
peygamberlerin zirvesi

Halk içindeki en değerli hazîne ve
onları doğru yola iletendir

Onunla (Rabbime) sığınıyorum,
umulur ki Allahım beni bağışlar

İşte benim inancım ve itikadım
budur

Ömrüm sürdükçe Onu medhetmeye
şevkim hiç bitmeyecek

Arşın Rabbi katında benim
dayanağım O'nun muhabbetidir

En güzel salât ona olsun ve bu
ebediyyen devâm etsin

Selâm ile birlikte, hem de sınırsız
ve sayısızca

Selam olsun Şeref sahibi Âline ve
ashâbına da

Ki onlar müsâmaha enizi, cömertlik
ve yardım ehlidirler

Ya Resulallah

Sultan II. Mahmud Han Vehhabilerin yakıp yıkarak harabeye çevirdiği Mekke ve Medine'yi neredeyse yeni baştan inşa ettirmişti. Onun bütün bu tamiratlardan sonra Hücre-i saadete hediye ettiği şamdanla birlikte gönderdiği şu şiiri, Osmanlı sultanlarının Resulullah efendimize olan hürmet ve muhabbetlerinin başka bir vesikasıdır.

Şamdan ihdaya eyledim cüret ya
Resulallah!

Muradımdır ulyaya hizmet, ya
Resulallah!

Değildir ravzana şayeste, destaviz-i
naçizim,

Kabulünle kıl ihsan u inayet ya
Resulallah!

Kimim var hazretinden gayrı,
halim eyleyem i'lam,

Cenabındandır ihsan ve mürüvvet,
ya Resulallah!

Dahilek, el-aman, sâd el-aman,
dergahına düştüm,

Terahhüm kıl, bana eyle şefaat ya
Resulallah!

Dü- alemde kıl istishâb Han-ı
Mahmud-ı Adliyi,

Senindir evvel ve âhirde devlet ya
Resulallah!

Abdülmecid Han'ın Mekke ve Medine'ye hizmetleri de saymakla bitmez. O, Mekke ve Medine'de Peygamber efendimize ait hatıraların olduğu her yeri ihya edip güzelleştirdi. Tavaf eden hacıların ayakları sıcaktan yanmasın diye, Kâbe'nin zeminine kâşî tuğlalar döşetti. Üstelik tevazuundan hacıların ayakları altında kalacak şekilde her birinin altına da ismini yazdırtmıştı

Mekke'de Hz. Peygamber ile Hz. Ebûbekir, Hz. Ali, Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in doğdukları evler tamir edildi. Cennetü'l-mualla'nın etrafı duvarlarla çevrildi ve buradaki bazı türbeler elden geçirildi. Mekke'deki birçok medrese, mescit ve tarihi eser tamir edildi. Ayrıca Mekke'nin sayfiyesi olan Tâif'te

Hz. Peygamber'in sığındığı mekâna yaptırılan Mescid-i Kebîr ile diğer tarihi eserler yenilendi. Yine Hicret sırasında Hz. Peygamber'in misafir olduğu ve ilk mescidi bina ettiği köy olan Kubâ Mescid-i tamir edildi. Yıkılma tehlikesine karşı dış duvar payandalarla desteklendi. Medine ve çevresindeki birçok mescit ve tarihi bina ya tamir ettirildi ya da yeniden yapıldı. Peygamber Efendimiz'in kendisinin de bizzat çalışarak Medine'de ilk yaptırdığı cami olan Mescid-i Nebevî'de en büyük imar faaliyeti de Sultan Abdülmecid zamanında gerçekleştirildi.

Abdülmecid Han'ın son günlerindeki şu hali onun duygu ve düşüncelerini yansıtan en mühim vesika gibidir. Vefatından önce rahatsızlık günlerinde yatakta dahi oturamıyor, hep yatıyordu. Yalnız, mühim şeyler okunup irade-i şahane alınıyordu. Sıradaki bir yazı için, Medine halkının bir dilekçesi okunacak denildi. Derhal "durun, okumayın, beni oturtun", buyurdu. Arkasına yastık konup, oturtuldu. Sonra; "Onlar, Resulullah efendimizin komşularıdır. O mübarek insanların dilekçesini yatarak dinlemekten haya ederim. Ne istiyorlarsa, hemen yapınız! Fakat, okuyunuz da, kulaklarım bereketlensin!", buyurdu. Ertesi gün de vefat etti.

II. Abdülhamid Han'ın Hicaz demiryolu inşaatı Medine istasyonuna yaklaştığında verdiği şu özel talimat; onun, Ehl-i Beyt'in şahsında Peygamber efendimize olan sevgi, saygı ve bağlılıktaki hassasiyetini göstermesi açısından, eşine az rastlanır müthiş bir misaldir:

"Mümkün olan aletlerin üzerine keçeler sarınız ki, fazla gürültü olmasın ve Ehl-i Beyt'in ve burada yatanlarının mübarek ruhları rahatsız olmasın!"

Ayrıca Padişah, Hazreti Peygamberin ruhaniyetinin rahatsız olmaması için çelik yerine ağaç traversler kullanılması ve gürültüyü engellemek için raylara keçe döşenmesi emrini bizzat vermişti.

Osmanlı padişahları, Fahri Kâinat Efendimiz ve Onun mübarek torunları Ehl-i Beyt'e hürmet ve hizmetini, müesseseler kurarak da fiilen gösterme yoluna gitmiştir. Sınırları dahilindeki, Peygamber nesebine mensup Seyyid ve Şerifleri tek tek kaydederek; her türlü ihtiyaç ve hizmetlerini görmek ve şecerelerini soy kütüklerine işleyip muhafaza etmek için, özel olarak "Nakibü'l Eşraflık" müessesesi ihdas etmiş ve başına da Âl-i Beyt'e mensup "Nakibü'l Eşraf" isimli bir memur atamıştır.

Peygamber nesline bağlı olduğunu belgeleyenlere, birer berat verip kendilerini her çeşit vergiden muaf tutmuştur. Bütün bu hürmet ve imtiyazlarla, topraklarımızda dağınık halde bulunan Seyyid ve Şeriflerin, huzur ve sükun içerisinde hayat sürmelerini amaçlamıştır.

Nâkibü'l Eşraf efendilere padişahların hürmeti çok büyüktü. Hatta III. Ahmed Han, I. Mahmud Han ve III. Mustafa Han'a cüluslarında Şeyhülislâm ile beraber Nâkibü'l Eşraf Efendi kılıç kuşandırmıştır. Cüluslarda, Osmanlı Sultanına ilk önce, yine Nâkibü'l Eşraf bağlılığını arzedip dua ederdi.

Dedi şanında Hak levlak levlak
Muhammed olmasa olmazdı eflak

Bütün alemleri hürmetine yarattığı Resulullah efendimize gösterilen bu hürmet ve muhabbet sebebiyle Cenab-ı Hak onlara ne devletler ne saadetler bahşetti. Kalem yazmaya yetmez. Cenab-ı Hak bizleri de şefaatlerine nail eylesin.

ŞEVVAL ORUCU'NUN KABİRDEKİ YARDIMI

Süfyân-ı Sevrî *(Rahmetullahi aleyh)* başından geçen şöyle bir olay anlatmıştır:

"Ben Mekke-i Mükerreme'de üç sene oturdum. Mekkelilerden bir kimse her gün Haremi Şerif'e gelip tavaf eder, namazını kılar ve bana selam verip giderdi. Gel zaman git zaman ben bu kişi ile tanıştım.

Dostluğumuz daha da ilerledi ve samimiyetimiz arttı. Bir gün o kimse beni yanına çağırdı ve dedi ki:

- Şayet senden evvel ölürsem, o vakit beni kendi ellerinle yıka, namazımı sen kıldır ve beni defnet.

İlk gece beni terketmeyip kabrimin başında gecele ve münkereynin sual sorması anında bana devamlı tevhîdi telkin et. Eğer sen benden önce ölecek olursan, o zaman aynısını ben senin için yapayım.

Ben onun bu teklifini kabul ettim. Bir zaman sonra o kimse vefat etti. Ben de, bana yaptığı vasiyete uyarak verdiğim sözü yerine getirdim. Defin işi bittikten sonra, kabrinde gecelemeye karar verdim.

O gece zikir üzere kabri beklerken bana bir ağırlık çöktü ve hafifçe dalmışım. O sırada uyku ile uyanıklık arasında iken hâtiften bir ses kulağıma çalındı:

- Ya Süfyan! Beni korumana ve senin telkinine ihtiyaç kalmadı. Artık sen gidebilirsin!

diye bir ses işittim. Bunun üzerine sordum:

- Ne sebeple böyle bir lütfa erişip bu fazîlete nail oldun?

Cevaben dedi ki:

- **Ramazan orucunu tutup, Şevval'den de altı gün daha ekleyip oruç tutmam sebebiyle...**

O zaman uyandım. Yanımda kimseyi görmedim. "Gördüğüm bu zuhûrâta tabi olayım mı, olmayayım mı?" diye tereddüt geçirdim.

Abdest alıp iki rekat namaz kıldım, sonra tekrar kabrin başında beklemeye başladım, yine dalıp uyumuşum. Aynı şekilde hâtiften gelen bir ses bana evvelce söylediklerini söyledi. Ve bu durum üç defa tekerrür edince, anladım ki bu rüya Rahmânîdir.

O zaman kabrin yanından ayrıldım. Şevval orucunun fazîletini, kabirdeki yardımını böylece iyice kavramış oldum ve şöylece dua ettim:

- Ya Rabbi! Beni Ramazan Ayı'nın orucuna ve Şevval'den altı gün oruç tutmaya muvaffak kıl!..

Allah-u Teala beni bu işe muvaffak kıldı ve bunu bana nasip etti."

KUR'AN'IN BİR KISMI "MASALDIR" DİYEN İLAHİYAT PRF'Sİ: MUSTAFA ÖZTÜRK

DR.İHSAN ŞENOCAK

İsrail ordusuna konuşan bir haham, *"Kur'an en büyük düşmanımızdır. O, Müslümanların elinde olduğu müddetçe onlarla anlaşmamız nasıl mümkün olabilir ki?"* demişti. Geçen asrın başlarında Libya'yı işgale hazırlanan İtalyan askerleri de marş söylerken, *"Lanetli bir topluluğu yok etmek, Kur'an'ı ortadan kaldırmak için gidiyoruz."* diyordu. Fransızlar, Cezayir'de sert bir direnişle karşılaşınca, *"Müslümanlar Kur'an okumaya devam ettikleri müddetçe onlara karşı nihai bir zafer kazanamayız."* diyerek Kur'an-ı Kerim'i hedef göstermişti. İngilizler askerlerine Mısır'ı işgal gerekçesini üç kelimede şöyle özetlemişti: ***"Kur'an'ı Kabe'yi ve Ezher'i yok etmek."***[1] Yakın tarihte kaç işgal, kaç katliam haçlı ruhunu tahrik eden bu cümlelerle başladı.

Küresel güçler, hayatı ne kadar seviyorsa Kur'an-ı Kerim'i okuyanlar da **Allah'ın** Kelam'ı en yüce olsun diye şehit olmayı o kadar arzuladı. Onlar, **Kur'an, Müslümanlara diriliş ve direniş ruhunu aşıladığından onu yok etmek ya da etkisiz hale getirmek istedi, bunun için ülkeler işgal etti, bunun için öldü, öldürdü.**

Aslında Batı, yok etmek istediği Kur'an'ın tesir gücünde bir Kitab'a sahip olamamanın ezikliğini yaşadı. Küresel eşkıyalık sistemini yok edeceğini bildiğinden dolayı hayranlığını izhar edemediği **Kurân-ı Kerîm'e** muhteşem bir coşku ile iman etmeyi çok arzuladı fakat mevcut sisteminin bekası için imandan istinkâf etti. Yüzbinlerce askerle çıkarma yapıp Müslüman öldürdü, her karış toprağa onlarca mermi yağdırdı.

Yine de Kur'an'ın bünyesini, Müslümanlarla oluşturduğu tesanüdü sarsamadı.

Batı, ordularla Kur'an'a galip gelemeyeceğini anlayınca, yöntem değiştirdi; Kur'an etrafında şüpheler oluşturarak siyaseten mağlup etmesine rağmen, kendilerini, "kefere" dedikleri Haçlılardan daha üstün gören Müslümanların akidelerini sarsmayı, şüphelerle enkaza çevirmeyi planladı.

Böylece merkezinde **Allah'ın** ayetlerinin olmadığı siyasi yapının önünü açacak, daha uzun ömürlü olmasını temin edecekti.

Bir Tüfeğe Bir Köy Dolusu İnsan

Batı, bazen bir ülkeyi, bazen de bir kıtayı sömürgeleştirdi; ülkeleri operasyon alanına çevirdi, bir tüfek parasına bir köy dolusu insan satın aldı. Fakat yine de istediği sonucu elde edemedi. Bir İslam ülkesinin tamamını işgal etse de Müslümanların kendisi gibi inanıp, kendisi gibi yaşamasını onlara empoze etmede nakıs kaldı.

Maddi manada refah içinde yaşayan Batı, Müslümanların zihinlerinde; ruhi hastalıklar içerisinde boğuşan ve bu yüzden de kurtarılmayı bekleyen "dünya adamları" olarak algılandı. Ahlak seviyesi itibariyle en menfur şeyden daha nefret edici, en katilden daha şakî görüldü. Bu yüzden her Müslüman baba oğlunu okumak ya da çalışmak için bir Batı ülkesine gönderirken, *"Kefere ülkesine gidiyorsun dikkat et, kadınlara aldanma, gece hayatına özenme, okul bitince geri dön."* şeklinde oğluna tembihatta bulundu.

Çünkü Müslüman zihninde "Batı" kavramının karşılığı insanı, aileden, çocuktan, vatandan, sıladan bütün bunlardan öte **Allah'tan** koparan tecavüzkâr bir siyasi güçtü, böyle tanımayı kendisi de arzuluyordu.

Emir ve Komuta Kur'an'da

Afrika'daki yerel dinlere mensup insanların bir kısmı, tecavüzcüsüne âşık olan kız gibi, kendilerini sömüren Batı'nın dinine girdi; Müslümanlar ise işgale uğradıkça, askeri darbelerle ülkeleri yarı açık ceza evine döndükçe ya da bir musibete maruz kaldıkça direnme azimleri arttı, hürriyet iradeleri tazelendi.

Batı, Müslümanlar yenilse de İslam'ın yenilmeyeceğini, yenildiğini zannettiği anlarda **Kur'an ve Sünnet'ten** beslenen **Selahaddinlerle, Yavuz Sultanlarla**, *"Artık bundan sonra emir ve komuta Kur'an-ı Kerim'de"* diyerek yeniden zuhur ettiğini defalarca tecrübe etti.

Topraktan Zihinlerin İşgaline

Batı, geçen asırdaki Afrika istilasıyla Hristiyan nüfusun oranını % 7'den %27'ye çıkardı, yerel dinleri eritti fakat Müslümanları kiliseye sokamadı. Bu yüzden kendi sonunu hazırlayacak İslami uyanışın daha sonra olması için Kur'an'la mücadelede sürekli farklı yollar denedi.

Müslümanların zihinlerini şüphe ve inkârla zehirlemeyi en selametli mücadele tarzı olarak gördü. Bu yüzden oryantalizme ağırlık verdi. Sömürü ile kabaran direnci, oryantalizmle yok etmeye çalıştı. Hedefine ulaşabilmek için kitaplar, dergiler neşretti, konferanslar verdi.

Gizli, açık faaliyetler yürüttü. Mustagribler tarafından idare edilen, Müslüman öğrencileri maddi imkânlarla tesir altına almayı amaçlayan cemiyetler kurdu.

Oryantalizm'in Hedefleri

Oryantalizm, her ne kadar doğunun tamamını kapsama alanına alıyor görünse de mücadele zemini itibariyle değerlendirildiğinde, Batı'nın kılıçla başaramadığını yapmak, İslam'ı, Kur'an ve Sünnet etrafında oluşturulacak şüphelerle vurmak iddiasıyla ortaya çıktığı açıktır. Bu yüzden İslam'ın esas bünyesini teşkil eden **Kur'an-ı Kerim'e ve Sünnet'e** saldırdı. Bağlamından kopardığı, hazifler yaparak saptırdığı mevzular çerçevesinde eserler telif etti, makaleler yazdı. En insaflı oryantalist, zehri en gizli olduğundan daha fazla insanı cezbetti, daha etkili oldu.

Oryantalist çalışmalar tercüme edildikçe ya da şarkiyat merkezlerinde onlarla doğrudan ilişki içerisinde olanların sayısı arttıkça Müslümanlar arasında **Kur'an'a ve Sünnet'e** şüpheyle yaklaşan insanların sayısı da arttı. Mealci zihniyetin **Allah Resulü'nün** yaşadığı, ümmetin de 14 asırdır yaşama mücadelesi verdiği İslam'ı, *"uydurulan din"*, hevasının arzuladığı İslam'ı da "indirilen din" olarak anlatması gibi, mustagripler de dine hurafe, hurafeye din, dedi. Ne usul, ne füru, ne tefsir hiçbir şey istisna edilmeden her şeye şüphe ile bakıldı, İslam'ın sabiteleriyle oynandı. Klasikleriyle iftihar eden Batı'yı taklit edenler "yeni şeyler söylemek" lazım sloganıyla, kadim olanı reddetti, Ehl-i Sünnet ulemasına ait falan muhalled eser de muteberdir, diyemedi.

Fırka Mezarlığında Hayat Aramak

Batı'dan doğuya intikal eden her şeyin mustagribler tarafından sorgulanmadan alınıp muteber addedildiğini gören Oryantalizm, hedefine ulaşabilmek için *Mut'ezîle*, *Kaderiyye* gibi fırkaları ihya etti, sonra da onların görüşlerini Batı'dan Doğu'ya taşıdı. İslami mefhumlar üzerinde ya oynadı ya da içlerini boşalttı. Onlara Arab'ın hiç kullanmadığı anlamaları vererek ayet ve hadislerin nasıl tahrif edileceğini gösterdi. Küresel sömürüyü tehdit eden "Cihad"ı illegal bir ameliye olarak göstererek, eliyle, olmasa diliyle o da olmasa kalbiyle buğz eden Müslümanı hiçbir menfi hadiseye tepki vermeyen varlığa dönüştürmek istedi. Batıyla hesaplaşacak neslin ufkunu daralttı. Zina, riddet gibi suçları umûr-u adiyeden göstererek ahlaki zafiyetin yolunu sonuna kadar açtı. Fıkıh dâhil bütün ilimlerin ıstılahlarıyla oynadı. Hiçbir ayete, hiç bir hadise dayanmayan görüşlerle tesettürü tanımladı, hicabı bir bez parçasına çevirdi.

Yerli Oryantalizm

Oryantalizm kemiyet itibariyle az fakat keyfiyet itibariyle çok sayıda Müslümanla doğrudan irtibat kurduğundan ve bütün Müslümanlar tarafından da ne için kurulduğu bilindiğinden tesiri istenilen neticeleri vermedi. Bu yüzden *"yerli oryantalizm"* şubesini açtı. Müslüman adı taşıyanların görev yaptığı bu şubenin personeli, müsteşriklere ait ifadeleri sanki kendi beyanatı gibi nakletti, bu çerçevede makaleler yazdı. Oryantalistler, *"Dinin hasımları"* olarak görülürken, yerli şubenin memurları, *"Büyük kurtarıcı"*, *"Hiç kimsenin söyleyemediğini haykıran düşünür."*,

"Özgürlük kürsüsü" gibi abartılı ifadelerle yüceltildi, ifsad ameliyeleri **"Büyük Islah projesi"** olarak takdim edildi.

Cemaleddin Afgani'den günümüze kadar *"Büyük muslihler"* olarak ortada dolaşanların siyaseten etkin oldukları İslam coğrafyasında Müslümanların sahipsiz halleri, yıkılan şehirleri, işgal edilen ülkelerinin muslihlerin düzenlediği sempozyum ya da tezlerde yer bulamaması, Kur'an'a masal diyen akademisyenlerin, Ümmet'in dirilişi ile alakalı tek bir makale kaleme almaması yerli oryantalizmin hedef saptırma, oyalama, uyutma gibi mekrî ameliyelerde ne kadar başarılı olduğunu göstermiyor mu?

En Karmaşık Telbîs-u İblis

Mustagriblerin İslamî bir ad ile çağrılmaları, *"Müslümanların yenilmişliğine çare arıyoruz."* şeklindeki sloganları, İslam'ın sabitelerini inkâr etmeyi, *"Çağdaş bir zorunluluk"*, *"Akademik özgürlük"* gibi aldatıcı cümlelerle beyan etmeleri, Cennet'i dünyada arayan konfor Müslümanlarını etkiledi. **Oryantalistler** İslam'ı yok etme, mustagribler/yerli oryantalistler ise ihya etme iddiasında olduğundan öncekilere nisbetle bin kat daha etkili oldular. Mustafa gibi isimleri taşımaları, lisanlarının Müslümanların lisanı olması, Ümmetle aynı soydan aynı boydan gelmeleri, büyük bir yanılgıya yol açtı. Bu yüzden geçen asır tarihin en karmaşık telbis-u İblisine tanık oldu. Dışarıdan sarsılamayan İslamî bünye, içerden büyük bir darbe yedi.

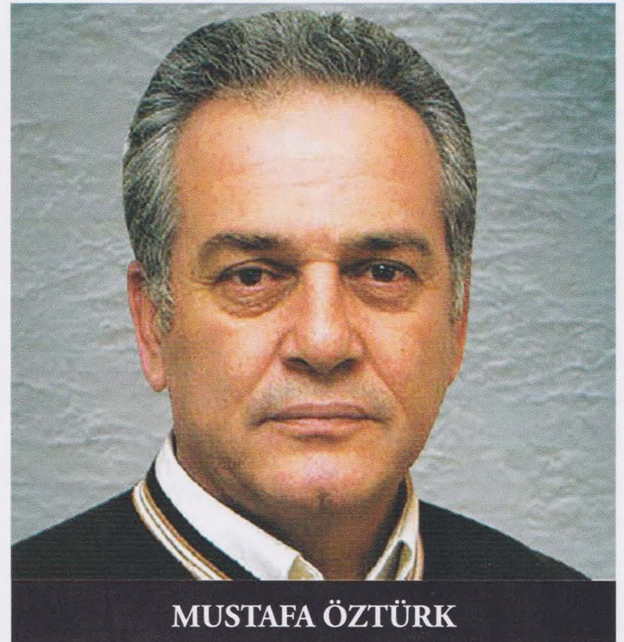
Yerli oryantalizmin memurları **Allah Resulü'nün** haber verdiği gibi, *"Cehennem'in kapılarına çağıran adamlar"* olarak kendilerine icabet edenleri Cehennem'e atmak için çabaladı. **Huzeyfe b. Yeman (r.a.)** *"Sıfhum lenâ/Bize onları tarif et."* deyince, **Efendimiz**, onları, *"Bizim derimizden/milletimizden ve bizimle aynı dili konuşanlardan"*[2] olacaklar şeklinde tanımladı.

Kur'an'a Tarihin En Büyük Saldırısı: "Demitolojizasyon"

Tarihi süreç içerisinde Kur'an'a karşı düzenlenen saldırıların en tehlikesi, Kur'an'da ki kıssaların bir kısmının uydurma olduğu iddiasıdır. **Yerli oryantalizm** bu ameliye ile Kur'an'ın kutsallığını yok etmek sonra da onu yaşanan değil, müzede ziyaret edilen bir kitap haline dönüştürmeyi hedefliyor.

"Kur'an'da geçen bir kıssanın bilfiil, bir yerde yaşanması zorunlu değildir." diyen yerli oryantalizm, bu iddiasıyla dileyenin, dilediği sistem muvacehesinde bir kıssayı alıp, almamasının, ona hakikat ya da mitoloji demesinin yolunu açtı.

Mustafa Öztürk'ün "Bilimsel Nesebi"

MUSTAFA ÖZTÜRK

Allah'ın kitabında, *"batılın zıddı ya da vakıaya uygun hüküm"* anlamına gelen "hak"[3] kelimesi kıssalar bağlamında, onların vakıaya uygun, yaşanmış olaylar olduğunu bildirmek için kullanılır. Ne var ki Cahiliyye Araplarından sonra Yahudi asıllı **Oryantalist Josef Horevitz** (1874-1931) *"Mebâhisu Kur'aniyye"* adlı eserinde Kur'an-ı Kerim'deki kıssalar için *"usture/masal/ mitoloji"* ifadesini kullanarak cahilî iddiayı iftira mahşerinden, şarkiyat enstitülerine taşıdı.

Ardından da -sistem gereği- yerli oryantalizm "mitoloji" yakıştırmasına kendi icadıymış gibi akademik çalışmalarda yer verdi. Bu bağlamda **Sorbonne'da Emile Durkheim'in** danışmalığında **İbn Haldun** üzerinde tez hazırlayan bir ara *Mısır'da Milli Eğitim Bakanlığı* da yapan **Taha Hüseyin** (v. 1973) *"Fi'ş-Şi'ri'l-Cahilî"* adlı eserinde Kur'an'ın ve İslam'ın temel esasları için tecavüzkâr ifadeler kullandı. Kıssalarla alakalı olarak da, Tevrat ve Kur'an'ın Hz. İbrahim ve İsmail'den bahsetmesi, bu iki ismin birer tarihi şahsiyet olduklarını ispat için yeterli değildir, dedi.[4] Daha sonra ise **Muhammed Ahmed Halefullah** hocası **Emin el-Hulî'nin** nezaretinde 1947 yılında hazırladığı, *"el-Fennu'l-Kasasi fi'l-Kur'ani'l-Kerîm"* başlıklı tezinde Kur'an'daki kıssaların bir kısmının usture/masal olduğunu, Kur'an'da tarihte hiç yaşanmadık hayali olayların geçtiğini iddia etti. Bu iddialar üzerine Mısır karıştı, ulema, bu anlayışa sahip olanları tekfir etti, tepkiler üzerine şimdiki adı Kahire olan *Fuad Üniversitesi* tezin reddine, öğrencinin de uzaklaştırılmasına karar verdi.

O tarihe kadar sesi çıkmayan **Emin el-Hulî** Kur'an'daki kıssaların uydurma olduğunu, **Halefullah'ın** tezindeki her mevzunun gerçeği yansıttığını, ateşe atılsa da bu hususu savunacağını söylei.[5]

Masalcılarla Tarihselciler Aynı Safta

Mısır'da bu çizgi tarihselci düşünceyle aynı damarda akmıştır. Nitekim **el-Hûlî'nin** sistematize ettiği **Aişe Abdurrahman, Ahmed Halefullah** ve diğer *"Edebi Tefsir"* ekolü bağlıları tarafından Kur'an'a tatbik edilen ve Kur'an'ın sırf bir edebi ürün olduğunu söyleyerek **Allah Rasulü** tarafından uydurulduğunu îma eden anlayışın temellendirilmesi noktasında en kapsamlı çalışma Kur'an hakkındaki görüşleri hezeyanlarla dolu olduğundan dolayı Mısır uleması tarafından irtidat ettiğine dolayısıyla hanımıyla akdettiği nikâhın fesh olduğuna hükmedilen **Nasr Hamid Ebû Zeyd'e** aittir. **Nasr Hamid'in** irtidadına hükmedilince en önemli müdafii Kur'an'a masal diyen Halefullah olmuştur.

Kur'an'a Masal diyen Yerli Bir Oryantalist: Halefullah

Tezinde Kur'an'daki pek çok kıssanın tarihi açıdan bir geçerliliği olmadığını iddia eden **Halefullah**, İslam'ın kürsüsü olarak iştihar eden Mısır'da Kur'an'da tarihi gerçeklere aykırı anlatımlar olduğunu ileri sürdü.

Kur'an'ın nüzulünden 14 asır sonra Mısır'da Müslüman adını taşıyan biri, Mekke müşriklerinin ağzıyla Kur'an'la mücadeleye girişti: *"Onlardan okuduğun Kur'an'ı dinleyenler de vardır. Fakat onu anlamalarına engel olmak için*

kalplerinin üstüne perdeler, kulaklarına da ağırlık verdik. Onlar her türlü mucizeyi görseler bile yine de ona inanmazlar. Hatta o kâfirler sana geldiklerinde: 'Bu Kur'an eskilerin masallarından başka bir şey değildir.' diyerek seninle mücadele ederler."[6] ***Oryantalizmin yerli şubesi,*** arkasına küresel eşkıyayı alarak milyonlarca Müslümanın yüzüne baka baka Kur'an'a "masal" deme cüretinde bulundu.

Halefullah imanî olduğu kadar ahlakî bir sorun da teşkil eden teziyle aklın önünde geniş bir alan açmayı, Kur'an'da geçen tarihi her hadiseyi incelemeyi, bundan da rahatsız olmanın "bilimsel özgürlüğe" pranga vurmak anlamına geldiğini söyledi. Ona göre bu durum, amacı öğüt vermek olan Kur'an'a aykırı değildir. Ne var ki **Halefullah** bu yaklaşımıyla Ehl-i Kitab gibi davranıyor, Kur'an'ın hevasına uyan kısmını alıyor, diğerini ise reddediyor. Nitekim Allah Teâlâ konu ile alakalı şöyle buyurmaktadır: *"Peygamberlerin haberlerinden senin kalbini kuvvetlendireceğimiz bilgilerin her birini sana anlatıyoruz. Bunlarda sana yaşanmış olayların bilgisi/hak, müminlere de bir öğüt ve hatırlatma geldi."*[7] Ayetin mealinden de anlaşıldığı gibi **Allah Resulü'nü** teselli eden, müminlere öğüt veren her bir kıssa haktır, yani gerçekte yaşanan olayların vahyedilmesidir. Ne var ki **Halefullah** kıssaların "öğüt" içermeleri ile alakalı kısmı alıyor, "hak" olmalarını reddediyor.

Tez Çapında Cüretkârlık

Halefullah'la bir tez çapında ifade imkânı bulan Kur'an'a "masal" deme cüretkârlığı aslında şunu iddia etmektedir: *"Tarihi verilerle Kur'an-ı Kerim çatıştığında, tarih esas alınır, Kur'anî olan bilgi terkedilir."* Beşerî olanı, ilahî olana önceleyen bu anlayış, adı Müslüman olan kişiler tarafından temsil edilmesi itibariyle materyalist bir inkârdan daha tehlikeli olmuştur.

Tarih Kitapları mı, Kur'an mı?

Hz. Âdem'le başlayan insanlığın tarihi on binlerce yıla dayandığına, m.ö. 3500 tarihinde bulunması itibariyle yazının yaşının da beş bin yıl olduğuna göre, yazılı tarihi esas almak en iyimser ifadeyle insanlık tarihinin 5000 yıl öncesini inkâr etmektir.

Kur'an-ı Kerim ise yazının henüz bulunmadığı dolayısıyla tarih yazıcılığının olmadığı zamanlardan, o zamanlarda yaşayan peygamberlerden de bahsediyor. Ayrıca tarihi bir olayı nakletmek, tarihçilerin itikadî, siyasî, ictimaî kabullerine göre de değişir. Her tarihçi naklettiği bir hadiseyi ona inancının boyasını dökerek anlatır. İstanbul fethini Bizans ve Osmanlı tarihçilerinin eserlerinden okuduğunuzda, tek ortak noktanın İstanbul'un Osmanlı Devleti tarafından fethedildiğidir. Bunun dışında hemen her konu farklı vurgularla anlatılır. Buna rağmen malum anlayışa göre Kur'an'la tarih çatıştığında yine de tarihi tercih etmek, *"bilimsel(!) olmanın"* gereğidir.

Bu yüzden **Halefullah**, **Allah'ın** vahyini esas alıp, insanın yeryüzü serüvenine nisbetle daha dün başlayan tarihi tashih etme yerine; tarihi esas alıp Allah'ın ayetlerini tashih etme cüretinde bulundu. Ne var ki, adı **Ahmed** olan bir Mısırlı böyle bir kıymete sahip tarihi verileri dikkate alıp, onlarla yer yer çatışan Kur'an'a usture/masal/mitoloji demeyi tercih etti.

İncil'i Esas Alıp Kur'an'a "Masal" Demek

Yahudi asıllı **Josef'ten** aldığı "Kur'an'a masal isnadında bulunma vazifesini eda ederken, reddiye sağanağına gömülen **Halefullah'ın** nebbaşlığına soyunan çağdaş İlahiyatçının neyi, nasıl, kimden arakladığını anlayabilmek için nesebinin dayanağı olan **Halefullah'ın** tezini bir örnek bağlamında muşahhaslaştıralım:

Halefullah, Yahudi ve Hristiyanların **Hz. İsa'nın** beşikte konuşmasını,[8], *"Eğer konuşmuş olsaydı olağan üstü bir hadise olan bu durumun Tevrat'ta nakledilmesi gerektiğini"* iddia ederek, reddettiklerini nakleder[9] **Halefullah'ın** dikkat çektiği bu ayet, **Allah Resulü** zamanında Yahudi ve Hristiyanların yaşadığı toplumda onların yüzüne karşı okundu. İslam'ı reddetme, Kur'an'a itiraz etme noktasında fevkalade bir iştiyak içerisinde olmalarına rağmen bu hususta hiçbir muhalefetleri olmadı.

Fahruddîn er-Razî, kelamcılardan naklen Hz. İsa'nın kundakta iken konuşmasını reddeden Hristiyanlara cevap sadedinde şunları söyler, *"Hz. İsa'nın kundakta konuşması Hz. Meryem'in fuhuş iddialarından beraatine delalet etmek içindir. Orada bulunanlar da, Hz. İsa'yı duyanlar da az bir kalabalıktı. Bu tür durumlarda meselenin gizliliği noktasında anlaşmak normaldir. Onlar bunu zikretmeleri durumunda Yahudiler tarafından tekzip edilip yalancılıkla itham edileceklerini hissettiklerinden dolayı sustular ve bütün bunlardan dolayı mevzu, **Allah Teâlâ, Rasulü Hz. Muhammed'e** haber verene kadar gizli kaldı."*

Ayrıca bütün Hristiyanlar da bu durumu inkâr etmedi. Nitekim **Cafer b. Ebî Talib** *Meryem Suresi'ni* **Necaşi'ye** okuyunca, **Necaşî**, *"**İsa (as)** olayıyla bu kelamda zikredilenler arasında bir çekirdek kadar fark yok"* dedi [10]

Tarih kitaplarının **Hz. İsa'nın** çocukken konuştuğunu yazmamış olması da hadisenin yaşanmadığına delil olamaz. Çünkü tarih, ferdi planda cereyan eden binlerce hadiseyi yazmadı, yazamadı. Hz. İsa'nın bir çocuk olması hasebiyle konuşması da ferdi bir olay olarak tanıkların zihin dünyasında kaldı, kayda geçmediğinden sonraki kuşaklara intikal etmedi.

Tarih yazıcılığının sübjektifliği, hadisenin İslam'da olduğu gibi rivayet sistemiyle nakledilmiş olmaması ortada iken, garip hadiseleri tarihi hakikat olarak kabul edip **Allah'ın** ayetlerine tahrif edilen kitaptan ya da masal mecmualarından delil ya da itibar aramak, evhamı yakîn bilgiye tercih etmektir.

İncil üzerinde tarih boyu pek çok insan tasarrufta bulunmuş, bu yüzden hakla batıl bazen aynı cümlede, bazen de aynı sayfa ya da kıssada yer almıştır. Batılıların tarihlerinin önemli bir bölümünün kuruntu, efsane, yalan, propaganda ve biraz da hadiseleri olduğu gibi nakletme ameliyesinden ibaret olduğu zahirken nasıl oluyor da, tarihin bir çocuğun kundakta konuşmasını kayda geçmemesini, onu haber veren **Allah'ın** ayetinin tekzip edilmesine delil olarak kabul edebiliyorlar?

Hz. Meryem'i Niçin Yakmadılar?

İmran'ın eşi **Hanne'nin** adanmış çocuğu **Hz. Meryem** ne nişanlandı,

ne evlendi, ne de üzerine bir erkek dokundu. *Rahbanî* bir hayatı tercih etti ve ömür boyu bu hayata sadakat gösterdi.

Yahudi Şeriatı'na göre, bir din adamının kızı zina ederse ateşte yakılırdı[11]. **Hz. Meryem'de**, **Hz. Harun'un** soyundan bir din adamının kızı olarak evlenmeden bir erkek çocuk dünyaya getirdi fakat ateşte yakılmadı.

Çünkü dünyaya getirdiği oğlu İsa beşikte konuşarak annesi **Meryem'in** fuhuştan beri olduğunu kanıtladı.

Ahmed Halefullah, Kur'an'ı itibarsızlaştırma projesinin yerli oryantalizm şubesinde çalışan bir mustagrib olarak vazifesini yaptı ve önemli bir bölümünün uydurma olduğu bizzat müntesipleri tarafından itiraf edilen İncil'i esas alarak Kur'an kıssalarına usture/masal dedi.

Bu ameliyesiyle Kur'an-ı Kerim etrafında şüpheler oluşturmak için cüretkâr bir adım atmaya kalkıştı. Fakat ileriye gidemedi.

Ulemanın reddiyeleri karşısında sükûta büründü. Elinde kalan vazifesini ise Kur'an'ın "half" dediği selefin mirasını zâyi eden zümreye bıraktı.

Müseccel Yobazlardan Öztürk'e "Masal Saldırıları"

Oryantalizmin masasından Mısır'a taşınan, müellifi **Halefullah** tarafından da savunulamayınca arşive kaldırılan kıssaların uydurma olduğu hezeyanı bugün bir televizyon kanalında da program yapmakta olan **Mustafa Öztürk** vasıtasıyla ilahiyat kürsülerinde seslendiriliyor.

Küfür cephesinin müseccel yobazlarından şu kadar yıl sonra bir ilahiyat hocası **Allah'ın, Kitabında** defaatle hakikat olduklarını beyan ettiği[12] en güzel dediği[13], müminleri ibret almaya çağırdığı, uydurma olmadığını tasrih ettiği [14] Kur'an kıssalarına "masal" isnadında bulunuyor. Evet **Öztürk** aynen şunları söylüyor: *"Bizce bu noktada yapılacak en büyük yanlış, Kur'an kıssalarının tümünü birer tarihi hakikat olarak .... mütalaa etmektir."* [15] Ne gariptir ki bu hezeyanları Mekke müşrikleri ya da oryantalistler değil bir ilahiyat hocası söylüyor. Bu ilahiyatçıya göre **Kur'an-ı Kerim'deki** kıssaların gerçekte yaşanmış olaylar olduğuna inanmak yani Mekke müşriklerinin *"öncekilerin masalları"* şeklindeki hezeyanını reddetmek, "Dogmatiklik, eğer değilse safdilliktir." [16]

Aldığı maaş gereği **Kur'an-ı Kerim'i** anlatmakla mükellef olan birinin oryantalistlerin cephesinden Mekke müşriklerinin ağzıyla Kur'an'a saldırması bu yönüyle ilktir. Bu ilk olma şerefi de (!) **Öztürk'e** aittir.

Yerli oryantalistlere göre niçin **Allah'ın** peygamberlerinden bahseden ayetleri "masal" oluyor da, mesela tarihçilerin kitaplarına aldığı haberler "masal" sayılmıyor; tarih kitaplarına, masal mecmuası denmiyor. Eğer bu duruma insanların bir kısmının bu kıssaları tasdik etmemeleri gerekçe gösterilecekse ya da bazılarının onları benimsemediği söylenecekse peki neden herkesin ittifakla kabul etmediği nazariyelere masal değil de nazariye deniyor?!

Herhangi bir mesele ilmi açıdan ne kadar mantığa uymasa da insanlar ona yine de masal demezler.

Çünkü bu mesele insanî olduğu kadar ahlakî bir mevzudur da. Bu noktada Mustafa **Öztürk'ün, Allah Teâlâ'nın** Kur'an'da bildirdiği kıssaları tasdik edip-etmeme muhayyerliği tabi ki vardır hatta vahye inanmayabilir de. Fakat ne onun, ne de onun gibilerin anlayamadıkları ya da inanmadıkları ayetlere "masal" deme hakkı yoktur.

Öztürk Kur'an'ı Ne Kadar Biliyor?

Sahabe Kur'an'ı daha çok **Allah Resulü** mihrapta iken Onun ağzından dinledi. Erkekler gibi pek çok kadın sahabi de Kur'an'la istidlal edecek seviyeye yükseldi. Bir gün **Hz. Ömer** hutbede hazirûna mehirde aşırı gitmeyin deyince bir kadın yerinden kalkıp şöyle seslendi,

• *"Ey Ömer! Allah bize veriyor, sense bizi mahrum ediyorsun. Allah Kitabında, 'Onlardan birine yüklerle mehir vermiş olsanız dahi ondan hiçbir şeyi geri almayınız.' buyurmuyor mu?"* [17]

• Bunun üzerine **Ömer**, *"Kadın isabet etti, Ömer yanıldı."* dedi, Başka bir rivayette ise, *"Başını öne eğip, şöyle dedi, "Bütün insanlar senden daha fakihtir Ey Ömer!"* [18]

Mustagriblerden proje adamı olmayanlarının savrulmasının temel nedeni meselelere bütüncül bakamamaları, bir konuda, ilgili diğer ayetlerden habersiz, siyak-sibaktan mahrum bir halde tek bir ayet üzerinden hüküm vermeleridir. Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenlerin kâfir olduğuna hükmeden[19] *"Tekfirci Müslümanlar"* meseleyi, **Hz. Yusuf'un, Allah'ın** indirdiklerine göre yönetilmeyen bir ülkede hazineden sorumlu bakan olmayı talep ettiğini[20] göz önünde bulundurarak değerlendirselerdi, Müslümanları tekfir etmeyecek, **Maide** suresindeki ayeti, *"Allah'ın indirdikleriyle (onları inkâr ederek hükmetmeyenler) kâfir olur."* diye anlayacaktı.

"Şefaatçilerin şefaati onlara fayda vermez." [21] ayetinden hareketle şefaati inkâr edenler, Google'da "şefaat" yazıp ayet-i kerime arama yerine siyak-sibak ilmine vakıf olsaydı önceki ayetlerde ölmeden önce ceza gününü yalanlayanlara şefaatçilerin şefaatinin fayda vermediğini[22] görecek, Taha (109) suresinde ki ayeti kerimeye baktığında da **Rahman'ın** izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu kimseler arasında şefaatin olduğunu görecek, *Müddessir suresindeki* ayetin kâfirler, şefaatin caiz olduğunu bildiren ayetin ise Müslümanlar hakkında olduğunu anlayacaktı.

• **Ebu Zerr (r.a.) Allah Rasulü'ne** önce hangi mescidin yapıldığını sorar,

• **Efendimiz'in** *"Mescid-i Haram"* şeklindeki cevabı üzerine,

• *"sonra hangi mescid"* der,

• **"Mescid-i Aksa"** cevabını alınca da, üçüncü defa

• *"Kem beynehuma/İkisi arasında ne kadar bir zaman var?"* diye sorar; **Allah Rasulü** de "kırk yıl" buyurur.[23]. *"Hz. İbrahim'le Hz. Süleyman arasında 1000 yıldan daha fazla bir zaman var."* diyerek iki mescidin inşa tarihi arasında 40 yıllık bir zaman olmasının hakikati yansıtmadığını söyleyen ve bu söylem etrafında fırtına koparanlar, Kur'an ve Sünnet arasındaki

irtibatı çözebilseydi ya da Kur'an meali müktesebatını biraz da olsa aşabilseydi, hadisi inkâr etmeyecek belki de şunları söyleyecekti, " **İbrahim,** oğlu **İsmail'i** eşi **Hacer'le** birlikte Mekke'ye bıraktığında Kâbe-i Muazzama vardı[24], daha sonra ise Kâbe'yi büyüyen oğlu İsmail'le mevcut temelleri üzerine yükseltti[25]. Yeryüzünde yapılan ilk binanın Kâbe olduğu[26], **Hz. İbrahim'in İsmail'i** Mekke'ye getirdiğinde Kâbe'nin temellerinin orada durduğu[27], *Al-i İmran Suresi'nde* geçen ayette ki "وضع" fiilinin bir şeyi bina etmek, **Hz. İbrahim'in** oğlu **İsmail'le** birlikteki ameliyesini konu *edinen Bakara Suresi'nde* ki ayette geçen "يرفع" şeklindeki fiilin yine ayette zikredilen القواعد/temeller üzerine bir yükseltme olduğu hakikatine vakıf olanlar, **Hz. İbrahim'in** Kâbe'yi yapmadığı, tamir ettiği, Beytullah'ın inşasının da esasta 6 devreye ayrıldığını bilecek böylece iki peygamber arasında bin yıl olmasına bakarak **Ebu Zerr'in** rivayetini reddetmeyecek, hadiste geçen "kırk yıl" ifadesiyle Kâbe ile Mescid-i Aksa'nın ilk olarak yapıldığı tarihlerin kastedildiğini anlayacaktı.

Eczacı Gibi

Batı'nın "demitoloji" eskisini pazarlayan **Öztürk** de, eğer Kur'an'a vakıf olsaydı, **Allah Teâlâ'nın** cahillerden olmaması için Hz Nuh'a vaaz ettiğini[28], *"Allah size ne güzel vaaz ediyor"*[29] mealindeki ayeti ve mevzu ile alakalı diğer Kur'anî beyanları hatırlasaydı Allah'ın en büyük vaiz olduğunu görecek ve "vaaz" etmekten, istihzaî bir ameliye olarak bahsetmeyecekti.

Eğer **Öztürk**, Kur'an-ı Kerim'i meâller üzerinden değil de Kur'an'ın kendinden okusaydı *(belki okuyor da belli etmiyor)* "vaaz"ın ne demek olduğunu anlamaya biraz daha yaklaşacak, onunla istihza etmeyecek bilakis **Rudolf Bultmann** gibi Protestanları taklit etmekten, "vaaz etmeyi" daha önemli görecekti.

Hafız ya da bütüncül okuma derken, bir hocanın rahlesinde sıra kitaplarını okumayan ve bu yüzden sattığı ilacın hangi hastalığa deva olduğunu bilmeyen eczacı gibi Kur'an-ı Kerim'den habersiz hafızları ya da meal muhafızlarını kastetmediğimiz açıktır.

Ahlaki Kriz

Mustafa Öztürk, hafız olmadığından ya da Kur'an'ın bir ayetine mana verirken konuyla alakalı diğer ayetleri hatırlayacak bir hafıza ya da okuma disiplinine sahip olmadığından Mekke müşrikleri ya da **Josef'in** ağzıyla Kur'an'daki kıssaların bir kısmına masal derken **Allah'ın** Kur'an'da kaç yerde kıssalardan "hak" yani yalan olmayan, gerçekte yaşanmış hadiseler diye bahsettiğini hatırlamıyor ya da hatırlıyor fakat ciddiye almıyor. Kur'an'ın bir kısmına masal diyen kişi için her iki durumda geçerli olabilir. Burada garip olan şu ki *Charlie Hebdo*, **Allah Resulü'ne** hakaret ederken ayağa kalkan Müslümanların bir ilahiyat hocasının **Allah'ın** ayetlerine masal demesine *"akademik özgürlük"* diyerek sessiz kalmasıdır. Aslında bu durum Müslümanların ne kadar derin bir ahlakî kriz yaşadıklarını göstermektedir.

"İndirilen Dinciler" Niçin Sessiz?

Konuşmasına "uydurma" diyen birisine öfkelenmek buna mukabil hakikat olduğu bizzat **Allah Teâlâ** tarafından

beyan edilen Kur'an'daki kıssalara masal diyen adamalara müsamaha göstermek, beşer sözünü **Allah Kelamından** daha âlî görmek anlamına gelir. Sünnet'e ittibayı emreden ayet-i kerimeler fehvasınca Kur'an-ı Kerim'i, Sünnet-i Seniyye'yi dikkate alarak anlamak gerektiğini söyleyen Müslümanları, "uydurulan dine" inanmakla itham edenlerin, ayetlere mitoloji diyen **Öztürk'e** sessiz kalmaları amaçlarının "Sahih Din" terkibiyle İslami tahrif etmek olduğunu göstermesi açısında dikkati caliptir.

Hulasa

Tahrif edildiği zahir olan bir kitabı esas alarak tek bir ayeti bile değişmeyen Kur'an'ı tashih etmeye kalkışmak, bir âlimi dinleyen cemaatin, *"Bizim yanımızda tahrif edilen bir kitap var ya da hurafe anlatan bir hocamız mevcut, bu söyledikleriniz onların beyanına aykırı"* deyip onu reddetmesine benziyor. Bir âlimi hurafeyi esas alıp reddetmek nasıl akla ziyan bir ameliye ise, muharref kitaptaki bir mesele de niçin Kur'an'da yok diye sormak ve bu soru üzerinden **Hz. İsa'nın** beşikte konuşmasını sorgulamak da o derece yanlıştır. Tarihçilere ait eksik ve sığ verileri dikkate alıp **Allah'ın** ayetlerine masal demek de insanın sahip olduğu bütün kıymet vasıtalarına ihanettir.

Felsefi metinlerini tercüme edenler külli manada bir tepkiye muhatap olmamak için kavramlar üzerinde oynama yapıp, kelimeleri muhtevasından daha ziyade karşı tarafın bakışına göre değerlendirmiş, bu yüzden "felsefe"yi, "hikmet" olarak tercüme etmişti.

Öztürk de "Masal ve Kurân" başlığına milletin büyük bir tepki vereceğini bildiğinden, Protestan teolog **Rudolf Bultmann** tarafından Yeni Ahit'i kurtarmak için kurgulanan mitolojiden arındırma ameliyesi demitolojizasyon kelimesini tercih etti ve yazısına *"Demitolojizasyon ve Kur'an"* başlığını koydu.[30]

Müslüman bir topluma hitap ettiğinden ya da bir takım şeyleri açıktan söyleyecek zamanın henüz gelmediğini düşündüğünden başlıkta "masal" kelimesini kullanmaya cesaret edemeyen **Öztürk**, yazının içerisinde hatta kitabın önemli bir bölümünde "Kur'an'da masal var" demekten çekinmiyor fakat bunu demitoloji gibi avamın vehle-i ûlada anlayamayacağı kelimelerle ya da, *"bir gözün görmüyor."* demeye cesaret edemediği adama, *"bir gözünüz görüyor"* diyen kişi gibi, "Kıssaların tümünü kurgusal-fiktif anlatı kapsamında mütalaa etmek yanlıştır."[31] gibi bir ifadeyle bir kısmının uydurma olduğunu iddia ediyor. Bunu bazen sarahaten bazen de delaleten yapıyor.

Yaşanmasına engel olamadıkları ayetleri, "Dinlemeyin bu Kur'an-ı"[32] diyerek engellemeye çalışanlar nasıl izzet seli önünde çer çöp olduysa, ona masal diyenler de aynı akıbete uğradılar ve uğrayacaklardır.

Ne gariptir ki fakültedeki birkaç saatlik dersi azalacak diye bildiri yayınlayanlar **Allah'ın** ayetlerine masal diyen **Öztürk'e** karşı sağır, kör ve dilsiz kesildiler. Hâlbuki **Öztürk** bu haliyle hem bütün ilahiyatları zan altında bırakmakta, hem de, Kur'an-ı Kerim'de ki kıssalara Mekke müşrikleri gibi *"önceki milletlerin masalları"*[33]

diyerek dışardan Kur'an'a saldıran Charlie Hebdo'dan daha tehlikeli adımlar atmakta, daha kalıcı tahribat yapmaktadır.

Esasında bütün mesele iki noktada temerküz ediyor: **Öztürk** ya bir proje adamıdır; oryantalizmden alınan memuriyeti gönüllü veya ödüllü olarak îfa ediyor, ya da bir hocanın rahlesinde sıra kitaplarını okumadığından yoldan uçuruma, bekadan fenaya savruluyor.

En iyimser nazarla **Öztürk'ün** ikinci maddeye ait olduğunu düşünüyor ve zaman zaman sebbiyelerinde, *"Ben de Arapça bilirim, nesebim muhterem bir hocaya dayanır, benden kuşkulanmayın."* amacıyla kullandığı, *"Ben Emin Saraç Hoca'dan okurken..."* şeklindeki ifadesinin gereğini yapmasını, zaman zaman katıldığı bu yüzden nasipdar olamadığı o derslere düzenli olarak katılıp, **Hocamız'dan** icazet almasını tavsiye ediyoruz. Böylece hem hatalarını düzeltir, hem **Joseflerden** özgürleşir, hem de -bize karşı konuşurken yaptığı gibi yanına oturttuğu bir kadının yanında "reddiye" diye "sebbiye" de bulunmaz, *"O kadının ya birisinin eşi, ya birisinin annesi olduğunu hatırlar, iffet yarası kapanmaz."* der, *"müeddep olmayı öğrenir, ahlak fakülteleri olarak da vazife îfa eden ilahiyatlarda gayri ahlaki"* konuşmalar yapmaz.

Kur'an'a "masal" isnadında bulunarak onu itibarsızlaştırmaya çalışmak içinde bulunduğunuz zamanın en büyük münkerlerinden biridir. **Allah'ın** münkeri nehyetme görevi verdiği her Müslümanın -*eğer imanı sorunlu değilse*- bu zihniyetle mücadele etmesi zorunludur.

Öztürk'e, birinde küresel eşkıyaya, diğerinde ise içerden İslam'a yapılan hain saldırılara karşı koymak şeklinde iki cephemiz olduğunu hatırlatır; Kur'an'a saldırmaya devam ettiği müddetçe de "menzilimiz"den çıkmayacağını bilmesini isteriz.

Dipnotlar:

1. bkz. Enver el-Cündî, el-Hanceru'l-Mesmûm, s. 29.
2. bkz. Buharî, Menâkıb, H. no: 3411; Müslim, H. No: 1847
3. bkz. Cürcanî, et-Ta'rifât, 94
4. Taha Hüseyin, fi'ş-Şi'ri'l-Cahili, 26; er-Rûmî, Menhecu'l-Medreseti'l-Akliyye, I, 447.
5. Halefullah, a.g.e., 1; eR-Rûmî, a.g.e., 448.
6. En'am: 25.
7. Hûd: 120.
8. Al-i İmran: 46.
9. Halefullah, a.g.e., 25
10. er-Razî, Mefâtîhu'l-Gayb, VIII, 46-7.
11. Sifru'l-Ahbâr, IX, 21.
12. Kehf:13
13. Yusuf:3
14. Yusuf: 111.
15. Öztürk, Kıssaların Dili, Ankara Okulu Yayınları, 2010, 99.
16. Öztürk, a.g.e., 98.
17. Nisa: 20.
18. Kurtubî, el-Camiu li Ahkami'l-Kur'an, V, 66.
19. bk Maide: 44.
20. Yusuf: 55
21. Müddessîr: 48
22. Müddessir, 46-7.
23. Müslüm, Mesâcid, H no: 1145.

24, 27. İbrahim:37.

25. Bakara: 127.
26. Al-i İmran: 96.
28. Hûd: 46.
29. Nisâ: 58.
30. bkz. Öztürk, a.g.e., 77-8.
31. Öztürk, a.g.e., 99.
32. Fussilet: 26.
33. Furkan:5

Bu gidiş nereye?

Sana akıl vermiş yüce Yaradan,
Kâfir olan nefsi kaldır aradan,
Pişman olmak fayda vermez sonradan,

Sorumsuz olamaz hedefi olan,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

Her din anlatana nasıl aldandın,
Cahili, sapığı allâme sandın,
Bu mezhepsizlere uyarsan yandın,

İmanını çalar, ruhun duymadan,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

Zındıklar çıkmışlar, eder rehberlik,
İslâm'a açmışlar bir seferberlik,
Hâşâ taslıyorlar bak peygamberlik,

Her yerde karışmış sap ile saman,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

Edep başta taçtır, büyük hazine,
Düşmek lazım kâmil mürşid izine,
Oturmazsan âlimlerin dizine?

Profesör olsan, kurtarmaz unvan,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

Ot biter misali yetişmez âlim,
İcazetli zattan okunur ilim,
Ben âlimim diyen cahil ve zalim,

Başıboş gezenin işleri yaman,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

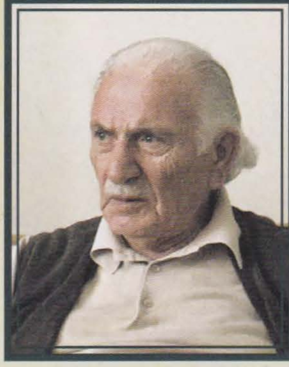
Delilsiz konuşan yanılır kesin,
Din nakil dinidir, bunu bilesin,
"Ben" diyen ahmağı, at çöpe gitsin,

Çukura saplanır kibirli olan,
Bu gidiş nereye, söyle Müslüman!

Her tarafta sahte hoca ve hacı,
Bid'atçinin hükmü zehirden acı,
Ehl-i sünneti et, her an baş tacı,

Ayrılma doğrudan, söyleme yalan,
Bu gidiş nereye söyle Müslüman!

Salih Eroğul - Niğde

Süleyman KUKU

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU, SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 25.HALKASINDAKİ el-URVETÜ'L-VÜSKĀ MUHAMMED MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN MEKÂTÎB-İ ŞERÎFESİNDEN MÜNTEHABÂT

(KIYMETLİ MEKTUPLARINDAN SEÇMELER)

Muhammed Ma'sûm Hazretleri'nin üç ciltlik *"Mektûbât"*ının aslı Farsça'dır. *"Mektûbât"*ın 1.cildinde 239, 2.cildinde 158 ve 3.cildinde ise 255 mektup bulunur.

Bu eser, **Mehmed Emîn Tokâdî Hazretleri**'nin mürîdi olan ve şeyhinin yanında medfun bulunan **Müstakîmzâde Süleyman Se'âdeddîn Efendi** tarafından Osmanlıca'ya çevrilmiştir.

Hüseyin Hilmi Işık *(Rahmetullâhi Aleyh)*in talebesi olan **Süleyman Kuku Hoca Efendi**, 80 yaşında olmasına rağmen bu kitabı Farsça aslından Türkçe'ye tercüme etmeye muvaffak olmuştur. **Allâh-u Te'âlâ** ecrini kat be kat ihsân eylesin. Âmîn!

Biz de kendisinin izni ile her ay bu mektuplardan bâzılarını seçip inşâallâh dergimizde yayınlayacağız.

1.CİLDİN YİRMİ BİRİNCİ MEKTÛBU

Şeyh Cân Ekberâbâdi'ye gönderilmiş olup, muhabbetten bahseder.

Bismillahirrahmanirrahîm. Allâh-u Te'âlâ kemâl ve ikmâl derecelerine kavuştursun ve sünnet-i seniyye caddesinde istikamet ve devamlılık versin.

Birbiri arkasından gelen mektuplarınız bize sürûr üstüne sürûr, sevinç üstüne sevinç bahşetti. Allâh-u Te'âlâ'ya hamd olsun ki, sıhhat ve âfiyettesiniz ve fakîrleri (Allâh adamlarını) unutmuyorsunuz. Bu tâifeyi (bu yolun büyük evliyâsını) seven bunlarla beraberdir.

Azîzlerden biri buyuruyor ki: "Yâ Rabbi! Beni o insanlardan eyle yâhut onları görenlerden eyle! Çünkü başkalarını görmeye dayanamam."

Allâh-u Te'âlâ bu tâife-i aliyyeye kâmil muhabbet (büyük sevgi) ihsân eylesin. Eylesin de onların feyiz ve bereketlerinden tam paya kavuşasın. Onların gizli sır ve mânâlarından doyursun ve kandırsın. Muhabbet râbıtasıdır ki, muhibbi dâima mahbûb ile beraber eder ve onun kâmil sıfatları ile sıfatlandırır. Tâlibi matlûbun rengine, sıfatına sokar.

Aşkın coşmasıdır ki, sâliki beşerî vücûdundan, varlığından hafifletir ve rahatlatır ve benlik darlığından kurtarır. Onu kendinden çalar ve ona onsuz harîm-i kudste yer verir ve kurb (yakınlık) menzillerine kavuşturur.

Evet, eskiden beri böyle gelmiştir. Muhabbettir ki, vücûda (var olmaya) sebep olmuştur ve vâr etmek zincirini harekete getirmiştir. Muhabbettir ki, zuhûra ve izhâra (görünmeye ve göstermeye) sebep olmuş, gizli hazîneyi ortaya, açığa çıkarmıştır. İlk taayyün kabûl edilen şey muhabbettir (sevmektir) ki, Server-i Kâinâtın (aleyhi ve alâ âlihissalâtü ves-selâm) hakîkati bu hub (sevgi) ile Rabbül-Âlemin'in habîbi olmuş ve sâir kâinât (diğer var olan her şey) bu hubbun gereği ve muhabbetin coşması ile vücûd ve zuhûra gelmişlerdir.

Beyt:

Eğer aşk olmasaydı, gam-ı aşk olmasaydı,
Bu kadar güzel sözü kim söyler, kim duyardı.

Vesselâm. Umarım ki, bu maksaddan uzağı zaman zaman duâ ile hatırlarsınız.

1.CİLDİN OTUZ BİRİNCİ MEKTÛBU

Zamâne ehlinden birine yazılmıştır. Dervişlerin (evliyânın) hâllerine dil uzatan mektûbuna cevâptır.

Yazıyorsunuz ki: "Ömrümde hiçbir zaman bugün aşağılandığım kadar aşağılanmadım."

Efendi! Zavallı ve âciz kul, kendisi gibi âciz bir kula yağcılık yapar, onun karşısında küçülür, onun yanında sığıntı ve ısrarcı olursa, zillete ve aşağılanmağa düçâr olur. Niçin gani-i mutlak olanın dergâhına yüz sürüp, Ona yalvarıp yakarmıyor. Bu mânâya lâyık olan odur. İşlerin, müşküllerin, sıkıntıların açılıp rahata erişmesi Ondadır. Rızkın geniş ve dar, çok veya az olması hep Ondandır, Ondan başkasından değildir.

En'âm Sûresi 17 ve 18. âyetlerinde:

﴿ وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُٓ
اِلَّا هُوَ وَاِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَد۪يرٌ ۞ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِه۪
وَهُوَ الْحَك۪يمُ الْخَب۪يرُ ﴾

"Eğer Allah seni bir zarara uğratırsa, onu kendisinden başka giderecek yoktur. Ve eğer sana bir hayır verirse, bunu da geri alacak yoktur. Şüphesiz O her şeye Kādir'dir. O kullarının üstünde her tasarrufa sâhiptir. O hüküm ve hikmet sâhibidir." buyuruyor. Yazıyorsunuz ki, fakîrlik ve dervişlik yalnız bu zikir değildir.

Birâder! Bu söz fakr ve dervişlik dâvâsında olana yazılır. Bu fakîr kendini, fakr ve dervişlik mânâsından birkaç merhale uzak biliyor. Bütün dediklerinden aşağı, her ayıpladıklarından daha ayıplıdır.

Müslümanlıktan maksad ihsân ve ikrâmda bulunmaktır... ilh. yazıyorsunuz. Her bir Müslüman kendi imkân ve gücüne göre bu hususta gayret sarfeder. Ama bir kişinin gücü yoksa mâzurdur. Bu maksattan uzak ise, kendini Müslümanlığın kemâlinden ve hakikatinden çok uzak biliyor. Yazdıklarınıza bir itirazımız yoktur.

Yazıyorsunuz ki ehlullah ve erbâb-ı nefs olanla sohbet dünya istek ve işlerinin hâsıl olması içindir yahud neticesi âhirettir. Bil-fiil ele geçen dünya menfaatidir. Âhiret işi ise Hâlık Teâlâ'nın elindedir, yaptığı amel ve vazîfe kadar.

Kardeşim! Ehlullah yânî evliyâ ile sırf dünyalık için sohbet edip, âhireti düşünmezse, onların bereketlerinden tamamen mahrûm olur; hem dünyasını, hem de âhıretini elden çıkarır. Tıpkı dünyayı âhiret ameli ile isteyen gibi olup, zarar ve ziyanda olur. Kur'ân-ı Kerîm ve hadîs-i şeriflerde böyle haberler çoktur. Bu sözün bir benzerini Ebu'l-Fadl el-Yâfiî *(Rahimehullâh)*dan naklederler ki, o şöyle demiştir: "Dünya peşin, âhiret veresiyedir. Hiç kimse peşini verip veresiyeye girer mi?!"

Evet, âhiret işleri Hâlık Teâlâ iledir; ameli miktarınca. Lâkin amellerdeki ihlâs ve amelin hüsnü kabûlü ehlullahın sohbetindendir. İhlâssız amel cansız beden gibidir ki, kabûl edilmez. Ehlullahın sohbetidir ki, beden bakırını mârifet kimyâsı ile hâlis altın hâline getiriyor. Şeytanın hilelerinden ve nefs-i emmârenin kötülüklerinden kurtulmak bu büyüklerin sohbetinden beklenmektedir.

İlâhî kurb derecelerine kavuşmak ve insanın yaratılmasından maksad olan Rabbinin mârifetine erişmek, bu büyüklerin kalplerinden istenmektedir. Amel ve fiillerin ötesindeki muâmeleler onların sözlerinden alınmaktadır. Pis ve aşağı dünya ne oluyor ki, ona kavuşmak, onu elde etmek için bir kimse, evliyâullahla sohbet etsin. Bu, bir kimsenin pâdişâhla, onun artığına hevesle beraber olmasına benzer. Eğer böyle ise, tasavvuf yolu ve evliyânın irşâd tarîkası ve Hakkı talepte bunca sıkıntılara katlanmak -ki bu büyükler yapmışlardır- hepsi abes ve lüzûmsuz olur. Fadl-ı İlâhî olmadan hiç kimse kendi ameliyle bir yere varamamıştır. Amel edenin varlığı arada olan ameli, hayyiz-i itibârdan sâkıt bilirler. Amel edenin varlığının aradan çekilmesi ise, dervişlerin, evliyânın sohbetinde olmaktadır.

Sizin yazdıklarınız, sohbetin faydalarını ve sûfiyye-i aliyyenin kalpleri irşâd ettiğini inkârdır. Hatta irşâd sâhibi büyük mürşid-i kâmilleri de inkârdır. Sizin o doğru olmayan düşüncenize göre, evliyâya mürid olmak ve onlarla sohbet etmek, sadece alçak dünya içindir ve pîr ve mürşid gibi din büyüklerinin hizmet ve sohbetinde bulunanların arzu ve istedikleri sadece dünya ve dünyalıktır. İlimden kavuştukları budur. Âhıret işleri ise, fiil ve ameli miktarınca Hakk Teâlâ'ya âittir. Evliyâ ile sohbet, dünya ehli ile sohbet gibi değildir. Çünkü dünya ehli ile sohbet celb-i menfaat içindir. Allâh-u Te'âlâ bizi böyle itikaddan korusun!

1.CİLDİN OTUZ İKİNCİ MEKTÛBU

Yâr Muhammed'e yazılmıştır. Allâh-u Te'âlâ katında hâlis din, matlupta ortak koşulmayan dindir.

Bismillahirrahmanirrahîm. Allâh-u Te'âlâ bizim gibi nefsinin arzularına uyanları luzûmsuz şeylere tutulmaktan kurtarsın! Kendini istemek ve sevmekte istikamet üzere bulundursun.

Zümer Sûresi 3. âyet-i kerîmesinde:

﴿ اَلَا لِلّٰهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ﴾

"Dikkat et, hâlis din yalnız Allah'ındır." buyuruldu. Allâh-u Te'âlâ katında, şirkten arınmış, hâlis din isteyecekler. Allâh'tan başkasına bağlanmamış sâlim kalp arayacaklar. Bir kalp ki, mâsivânın meskeni olmuştur, kibriyânın yüce bârigâhında hor, aşağı ve çaresizdir ve Allâh-u Te'âlâ'nın nûrlarından nasîbsizdir. Mısra:

"Bir odaya iki misâfir sığmaz."

İçini temizleme düşüncesi en mühim işlerdendir. Çünkü misâfir boş oda ister ve bizim havsalamızda da bundan iyi misâfir yoktur. "Ben kırık kalpler yanındayım." buyuruldu. Hakîkat âleminde kalp kırıklığı, o kişinin selâmetine, kurtuluşuna sebep olmaktadır. Dünyadakinin tersidir. Murâdına kavuşamamak ve Hakk Teâlâ'dan başkasına erişememekten ne kadar kırık olursa, kibriyâ âleminin nurlarına kabûle o kadar uygun olur. Vesselâmü aleyküm.

(Süleyman Kuku -A.Fârûk Meyân-, Mektûbât-ı Ma'sûmiyye, 1/115-116, 164-166)

Hikmetli Sözler

“Alçakça söylenen bir söze karşılık vereyim deme, çünkü o sözün sahibinde onun gibi daha nice düşük sözler vardır. Cevabına yine onlarla cevap verir.”

Hz. Ali (Radıyallahü anh)

“Allah'a yemin ederim ki, gıybet; müminin dinini ifsad (bozma) hususunda, cüzzamın bedeni ifsad etmesinden çok daha hızlıdır.

Hasan-ı Basrî (Rahmetullahi aleyh)

“Edebe riâyet etmeyen şeri'atın sırrına eremez.”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“Hiçbir mal sizin değil, neyi bölüşemiyorsunuz;

Hiçbir can sizin değil, niye dövüşüyorsunuz?

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (Kuddise sirruhu)

“Haram para ile sadaka verip hayır işleyen, kirlenmiş elbiseyi idrarla yıkayan kimseye benzer.”

Süfyân-ı Sevrî (Rahmetullahi aleyh)

“Herkesi kusurları ile anan bir kimsenin, senden övgüyle söz edeceğini zannetme.”

Sâdî Şirâzî

“İyi amellerim arasında en değerli bulduğum, sâlih bir zata olan sevgimdir.”

Bekir b. Abdullah el-Müzenî (Rahmetullahi aleyh)

Bizim Aktar

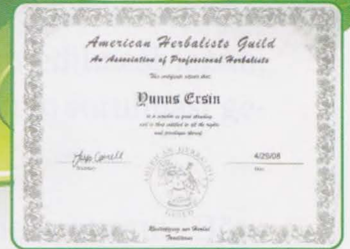
Herbalist
Yunus ERSİN

İlmin Bitkiyle Buluştuğu Nokta

Geçmişten günümüze köprü olan. Aktar ürünlerinde ve hizmetinde vizyonumuz, insanlığa hizmet etmek ve bunu yaparken birinci temel hedefimiz, asla zarar vermemek ve aldatmamaktır. Bunun yanında insanlarımıza hizmet ederken, onların kaybettiği sağlıklarını, yeniden inşa etmek ve yeni yetişen neslin, hem maddi, hem manevi anlamda toplumumuza, sağlıklı bir şekilde kazandırmaktır. Bunu yaparken geçmişten günümüze, bitkilerin kullanımı ve koruyucu hekimlik kavramını, günümüze odaklayarak hem bilimsel, hem geçmişimiz üzerinden köprü oluşturarak, sağlığımızda kullanmaya ve kullandırtmaya en hassas bir şekilde, ürünler üreterek tüm insanlığa hizmet etmek, hedeflerimiz arasında olan en değerli vazifemiz bilerek yolumuza, geçmişten günümüze köprü olmak düstürüyle çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Gayemiz; hastalıklara bitkisel destek yada bitkisel takviyeler hazırlayarak, dertlerimize derman olmak için vesile olmaktır.

Kısırlık
Zatüre
Hormonel Problemler
Hemoroid
Sindirim Sorunları
Reflu
Gastrit
Üst Solunum Yolları
Vs.
Hastalıklarınıza Bitkisel Destek Verilir

İrtibatlı Olduğumuz Yurtdışı Kurumlarımız

İnsanların Şifaya Kavuştuğu Nokta

Tv Programlarımız

Uluslar Arası Çalışmalarımız

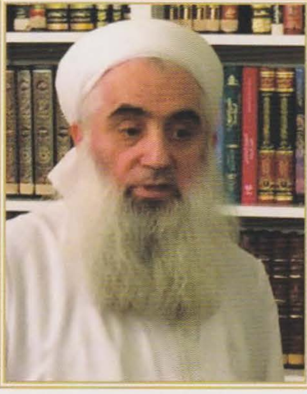

Uluslar Arası Fuarlarımız

Radyo Yayınlarımız Her Salı Saat 16.00 te Şifa Pınarı Programındayız

0212 674 0 300
www.bizimaktar.com

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

MUSTAFA İSLAMOĞLU VE ŞEYHLER

Besmele, hamd ve salat-u selamdan sonra…

İslamoğlu Mustafa! Senin bir zamanlar şeyhlik yaptığını çokları bilmez ise de bilenler bilir. Onlardan biri de bu fakirdir. Ancak, işlerin, şeyhinin ölmesinden sonra yerine oğlunun geçmesiyle ilerleyen zamanlarda yolunda gitmedi. Görünen o ki, şeyhliğin bu yüzden çok sürmedi. Sen de şeyh olan babasının dünya değiştirmesiyle şeyhliği elinden alınan bir beşik şeyhinin yaptığı gibi yaptın. Bu beşik şeyhi, çocukken şeyh yapılmıştı. Yatırıldığı ve büyüdüğü beşiği babasının postuna talip olan bir başka şeyh adayı tarafından kırılıp başına geçirilmişti. İşte bu yüzden sözü geçen beşik şeyhi kendini kaybetmiş ve nihayet şeyhliği kökünden inkâr etmeye başlamıştı. Mustafa!. Sen de aynen onun gibi oldun.

Mustafa! Sen, bir yanda Humeyni Şiiliğine merak salarken diğer yanda da Mutezile, Efgani ve Abduh reformistliği ile oryantalistlerin İslam'a bakışlarının hasılatının teşkil ettiği hayli karmaşık inanç, zihniyet ve düşüncelerin toplandığı bulanık bir havuz oldun. Şahsiyet, kapasite ve kifayet noktalarındaki sıkıntılarının yanında şunlardaki farklı yanların kesişmeleriyle de aslında doğru dürüst hiçbirisinin adamı olamadın. ***Bölmeli kafa*** ifadesinde de anlatıldığı gibi çok renkli ve desenli bir mozaik teşkil ettin. Lakin bütün bu bücür ve bodur kalmaya rağmen yine de İslam'ın karşısında kullanılmaya elverişli olduğun düşünülmüş olmalı ki, akıl almaz yardım ve himayelere mazhar oldun ve olmaktasın.

Mustafa! Hakikaten süfli olan fikri ve ameli hayatın aynı otobanda gittikçe hız kazanan ve ilerleyen bir seyir takip etti. İlmi bir müktesebatının bulunmaması yanında hiçbir zaman fikri bir insicamın da olmadı.

Buna rağmen konuştukça konuştun ve ha bire çam devirdin, çanak kırdın. Darılma ama hep ne zaman nereye çarpıp patlayacağı belli olmayan bir serseri mayın mahiyeti arz ettin. Yapacağın piyasa ve pazar araştırmaları neticesinde pek yakında Marksist, Leninist veya bir başka pek aşina olduğumuz bir ..*ist* olursan hiç şaşmayacağım.

Mustafa! Şimdi yine döktürmüşsün, -bağışla ama- kusar gibi konuşmuşsun. Şeyhlere ve şeyhliğe nizamat verip yol çizmişsin. Aslında söylediklerinin çoğu kendi içinde doğru şeyler idiyse de -affedersiniz- kusmuklarınla ve kendi pratiğinle bulaşık hale gelmişler.

Mustafa! Şunları demişsin:

1 - Tarikatlar karanlık; şeffaflaşmalı. Yav, herkesten hesap soran bir kurum var. Burası vakıf değil mi? Vakıflar Genel Müdürlüğü diye bir kurum var. Dernek kursanız gelir denetlerler. Şirket kursanız, Maliye'ye bağlısınız. Gelir denetlerler. Öyle mi efendim? Yani bir yere bağlısınız. Peki, bu tarikatları kim denetler? Bana söyleyecek biri var mı? Bu memlekette uç kuruş, üç bin lira, otuz bin lira sermayeli bir şirketi dahi denetliyorsunuz. Bilmem kaç milyar dolara hükmeden bu tarikatları kim denetliyor?

2 - Şeyhler ve yakınları mal beyanında bulunmalı. İhtisasları nedir? Tahsilleri nedir? Neyi bilirler? Yani bir imtihana tabi tutulduğunda ne çıkar?

3 - Müritlerin sırtından padişahlık ve sultanlık yapmaları engellenmeli. Mutlaka hepsine bir meslek öğretilmeli. Demirciliğe elverişli olan demirci, kömürcülüğe elverişli olan kömürcü, terzi olmaya elverişli olan terzi ve atölyelerinde alınlarının teriyle kazanmaya zorla icbar edilmeli.

4 - Holdingleşen tarikatlar denetim altına alınmalı, karanlık servetleri aydınlatılmalı.

5 - Şeyhliğe bir tahsil ve ilim standardı getirilmeli. Sakal uzatıp posta oturan ***efendi hazretleri*** olamamalı. Efendiler oldukça köleler ve sürüler devam edecek.

6 - Saltanat gibi şeyhlik babadan oğula, babadan kardeşe, babadan damada ve toruna geçmemeli. Tarikat saltanatı, saltanatların en berbatıdır.

Çözüm önerilerim bunlar. İlgilisine, erbabına ve yöneticilere duyurulur.

Mustafa! İsmail Dümbüllüvâri ifadelerle ortaya koydukların bunlar…

Bunlar aslında birkaç maddede toplanabilir.

Mustafa! Diyorsun ki:

Bir: Şeyhlerin imtihan edilmesi lazım; ihtisaslarının ne olduğunun sorulması gerekir.

Diyoruz ki: Olur. Neden olmasın? Böylece birçok hokkabaz sahtekârın önü alınabilir. Lâkin Bay Mustafa! Bu işi yapacak kimseler, sen ve senin gibi elifi görse mertek zannedecek cahiller mi olacak? Şeyhleri kim imtihan edecek? Laik T.C. mi? Sünnet inkârcısı sünnetsiz dinsizler mi? Şia tohumları mı? Oryantalistlerin maşaları ve av köpekleri mi? Tarikat, tasavvuf, zikir, züht ve takva düşmanları mı?

Allah'ı işlerine karıştırmayan Allah'ın gönderdiği İslam'a düşman olduğu için ona alternatif bir İslam uyduran laikçi düzenin İslami vazifeleri tedvir işini verdiği müessese mi? Yoksa Cumhuriyet idarecilerince lağvedilen Osmanlı Meşihat Dairesi mi? Kim? Lütfen biraz ciddi olalım.

Mustafa!. Sonra aynı teklifi senin için yapsak ne dersin? Sen neyi biliyorsun? Hangi ihtisasın var? Yetkini sana kim verdi? Ümmetin âlimlerinin hepsini çöpe fırlatan, mezheplerin sana göre paket programlarını atıp insanlara kendi paketini arz eden senin hangi ihtisasın var? Mesela ilim diliyle yazılmış kadim İslami eserlerden birkaç satır okuyup anlatıversen, ha, ne dersin? Hangi ihtisasınla, bütün ilimlerde gelişi güzel konuşuyor, başında kartondan miğferi elinde de mukavvadan kılıcıyla yel değirmenine saldıran Donkişot gibi geçmişin o yüce dağlar gibi olan gerçek alimlerinin karşısına çıkıyorsun, onlarla harp etmeye kalkışıyorsun? Bu ihtisas tayini teklifini önce senin için düşünelim, sonra bakarız.

Mustafa! Diyorsun ki:

İki: Tarikatların ve şeyhlerin mali olarak denetlenmeleri icap eder. En küçük bir ticari işletmeyi, vakfı ve derneği denetleyen devlet, milyar dolarları bulan sermaye sahibi olan bu şeyhleri neden denetlemez?

Mustafa! Diyoruz ki: Buna da tamam. Ama bunda da aynı sıkıntı var. Bu işi kim yapacak, birinci maddede geçenler mi? Hem senin bu medya sermayenin kaynağı nedir? Hangi işi yaptın da bunları, bu büyük sermayeyi kazandın? Sen evvela bu karanlık taraflarını aydınlat. Merak etme sonra şeyhlere de sıra gelir.

Bu sermaye sana şayet ***birilerince hediye edildiyse*** şeyhlere neden edilmesin? Senin ne ayrıcalığın var, söyler misin? Hem, bir zamanlar ***siz onun terliği bile olamazsınız*** diyerek kavuk salladığın ve yalakalık yaptığın, her dem garbın hizmetinde olduğunu açıklayan o malum Amerikalı vatandaşımızın teşkilatının on milyarlarca dolar hatta yüz milyar doları aşan sermayesi hakkında yetkililere hangi araştırma teklif veya tavsiyesinde bulundun?

Amerikalı vatandaşımızın sol parti kurdurduğu ***sosyalist imamı*** cem evleri kurdurduğu ***alevi imamları*** olabildiğine göre sen de onun medya imamlarından biri olmayasın?!

Mustafa! Diyorsun ki:

Üç: Hiçbir mesleğin ve işin sahibi olmamalarına rağmen nereden geçinmekte olduklarının bilinmesi lazımdır.

Diyoruz ki:

Bu da olabilir; hatta iyi olur. Lakin bunları da evvela sana sormuş olalım; zararı yok, sonra şeyhlere de sorarız. Sahi Mustafa, senin dünyalık işin nedir? Sermayen nereden geldi? Ayıptır. Lütfen terazin tek ve sağlam olsun. Çifte terazili olma.

Mustafa! Diyorsun ki:

Dört: Bunlara demircilik ve benzeri işler verilmesi gerekir.

Diyoruz ki: Eyvallah, Şeyhlerin Ümmetin işlerinden artan vakitleri olursa neden olmasın? Hem, belli belde ve kavimlere gönderilen geçmiş peygamberlerin birçoğunun marangozluk, demircilik ve benzeri meslekleri vardı. Bu, senin yaptığın gibi alay mevzuu bir şey değildir.

Ancak dini işleri üstlendikten sonra dünya işleri bulunmayan Peygamberimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e ve diğer dört halife Radıyallahu Anhum'a hangi işi münasip görürdün? Bir söyle de biz de öğrenmiş olalım.

Mustafa! Sana gelince... Mesela ben senin için metropol belediyelerin umuma ait helalarının lağımlarının temizlikçiliğini pek münasip görüyorum; ne dersin? Darılma bana, bu da bir meslektir. Hem bu hizmeti görenlerden ne ayrı yanın var? Onların senden hangi eksiğini gördün?

Mustafa! Diyorsun ki:

Beş: Şeyhliğin babadan oğula yahut kardeşten kardeşe veya kayınbabadan damada geçmemesi lazım.

Diyoruz ki: Senin ***Hocaoğlu*** müstear ismiyle şöhret bulan bir kimse olduğun gizli değil, biliniyor. Belli ki bunda bir beis görmemektesin. O halde hocalığın babadan oğula geçmesiyle şeyhliğin babadan oğula geçmesi arasındaki farkı lütfedip de bir anlatıversen, inan ki bizi de nicelerini de rahatlatacaksın... Tamam, hak etmeyenler için bu dediğin de doğru. Kitabın ta ortasından bir konuşma... Ancak şeyhliğin babadan oğula yahut kardeşten kardeşe veya kayın babadan damada intikali, liyakati yine liyakat sahibi kimselerce takdir ve teslim edilen kimseler için neden meşru olmasın?

Bu husus akidevi yahut ameli bir mahzur mu bulundurmaktadır?

Kur'an bu meselede ne diyor, ona danışarak mı konuşuyorsun? Sonra Kur'an'da haber verilen oğlu veya kardeşleri peygamber olanlar var.

Mesela İbrahim Aleyhisselamın, oğulları İshak Aleyhisselamın ve İsmail Aleyhisselamın peygamberliklerine ne diyorsun?

Mustafa!. Yoksa Allah Teâlâ'ya da mı bir itirazın var? Yahut yeni bir şeriat mı vazettin de vatandaşlarımızın bundan haberi olmadı?

Açık konuşsan çok iyi olur. Bu sözlerini sarf ederken kafanda canlandırdığın kimselerin kifayetsizliklerini mertçe ve adam gibi ispat edersen kabul edelim. Ancak böyle delilsiz ve desteksiz konuşursan korkarım ki ciddi adamlar sana geveze derler. Belki üzülürsün. Benden söylemesi. Demedi deme.

Mustafa! Senin şu -ne gibi olduğu apaçık görünen- çıkışından ve kulağımıza gelen bazı haberlerden belli ki, bazı yetkili ve etkili mercilerce bir operasyon başlatılacak. Bu çıkışın seninle aynı kafada olan, aynı kaba su dolduran ve bir takım işlerini senin işaretlerine göre yaptığı müşahede edilen **Diyanet İmamı Görmez**'in muhtemelen şeyhler hakkında bir takım tasarruflarda bulunmasının ilk adımı olabilir.

Bekleyelim. Kur'an'da yanlışlıkların bulunduğunu, bazı Kur'an kıssalarının hakikatte yaşanmadığını, sadece temsili hikayeler olduklarını, Kur'an'ın bir kısmının başka metinlerden araklama olduğunu, Kur'an'a tarihsellikle yaklaşılması gerektiğini iddia etmekle kalmayıp, Allah'ı zalim ilan eden bir imansız tefsir profesörüne müftüler toplantısında açış konuşması yaptıran, demek isteyip de diyemediklerini böyle kafadarlara söyleten Görmez'in, şeyhlerle alakalı adımlarını bekleyelim, görelim.

Prof. Dr. Volkan TUZCU

GAYB HAKKINDA

İnsan olarak en sık yaptığımız hatalardan birisi birçok konuda yeterince bilgi sahibi olduğumuz yanılgısıdır. Hatta sıklıkla daha ileri giderek olayları kontrol altına alabileceğimiz hezeyanına da kapılabiliriz. İşte o noktada asla batırılamaz denilen Titanik veya düşmesi mümkün değil denen uzay mekiği Challenger gibi hezimetler yaşanan durumlarla da karşılaşırız aslında. Ama, yine de unutmak ağır basar çoğu zaman. Tıpta son yüzyılda kaydedilen gelişmeler büyük bir hızla ilerlerken, bu tür yanılsamalar da oldukça çok olmaktadır. Bunun bir örneği de anne karnındaki bebeğin embriyolojik gelişmesi konusundadır. Evet, şu anda bu konuda oldukça bilgi sahibiyiz ancak işin aslı bilmediklerimizin bildiğimizi sandıklarımızdan çok daha fazla olduğudur. Embriyolojik gelişmelerin birçok aşaması keşfedilirken, bu olayın sandığımızdan daha muazzam yönleri olduğu her geçen gün karşımıza çıkmakta.

Tarih boyunca müfessirler; "Mugayyabat-ı Hamse" (gaybe ait beş mesele) diye isimlendirdiği meselelerden birisi anne karnındaki bebeğin durumu, diğeri de nereye ve ne zaman yağmur yağacağı bilgisidir. Ulaştığımız ilmi seviyeye rağmen aslında meteoroloji tahminleri konusunda oldukça yetersiziz. Ama tabii bu konuda geçmiş yıllara göre çok ilerleme kaydedilmiş durumda. Buna rağmen dikkat edilirse 2-3 gün sonrasından itibaren yapılan tahminlerin isabet oranı çok düşüktür. Doğal olarak gelişen bilim ve teknolojideki diğer sahalarda olduğu gibi bu tahminlerin de zaman içinde çok ileri gideceğini sanabiliriz. İşin aslı belli bir noktadan sonra isabetli hava tahmini yapmanın bizim için daima imkansız kalacağıdır. Bir hadiste de belirtildiği gibi yağmurun nereye ve ne zaman yağacağını o noktadan sonra ancak Allah bilir. O nokta da hiçbir zaman örneğin haftalarla ölçülen bir tahmin aralığı olamayacaktır. Çünkü bu kaos prensiblerine yani tabiat kurallarına aykırıdır. Kaos prensibine gore Arjantin'de uçan bir kelebeğin oluşturduğu çok küçük hava hareketi nedeni ile birkaç hafta sonra dünyanın başka bir ucunda yağacak yağmur veya fırtına değişebilir. Yani bu derece küçük olayların oluşturduğu hava hareketleri bile günler, haftalar sonra olacak çok daha büyük hava hareketlerini belirler. Dolayısıyla haftalar sonra olacak hava durumunu tam bilebilmek için bugün dünyanın her yerindeki kelebeklerin hareketlerini ve yapacakları hareketleri ve bunlar kadar küçük hava olaylarını bile ayrıntısı ile tespit ve kontrol edebilmemiz gerekir. İşte yaratılmış olan insan için imkansız olan bu durum, ancak yaratanın tasarrufundadır ve dolayısıyla bu durumda gayb meselelerinden biri olur.

Kaos evrendeki karmaşık olayları bir nebze olsun anlamamıza yardımcı olan bir kavramdır. Buna göre ilk bakışta belli bir kurala göre işlemediği düşünülen tabiat olaylarının arkasında aslında bir düzen vardır. Ancak biz bu olayları analiz yeteneğimizi çok ileri noktalara götürsek de belli bir aşamadan ötesine ulaşamayız. Örneğin engebeli bir tepenin zirvesine bir topu koyalım ve onu bırakalım. Bunu defalarca da yapsak topun her sefererinde farklı bir yol izleyerek aşağı indiği tespit edilecektir. Çünkü yoldaki en ufak bir engebe bile topun yolunu ciddi anlamda değiştirecektir, özellikle de bu engebe yolun başlarındaysa. Zaten kaos prensibi de bu tür analizi zor olayların başlangıç şartlarına çok bağlı olarak ilerlediğini ileri sürer. İşte bu nedenle yukarda da belirtildiği gibi çok küçük olaylar daha sonra çok

daha büyük olaylara sebep olacağı için ve hiçbir zaman dünyanın değişik yerlerindeki kelebeklerin uçuşunun oluşturacağı hava değişikliklerini tespit edemeyeceğimiz için birkaç hafta sonraki hava tahminini hiç bir zaman yapamayacağız. Bu ancak Allah`ın bildiği ve tayin ettiği bir husustur. İşte bunun gibi anne karnındaki bebeğin bazı özelliklerini, örneğin cinsiyetini belli hastalıklarını tespit etmemiz bugün mümkün olsa da o bebeği ileride bekleyen şeyleri, oluşacak karakterini ve hatta çok daha ileride başına gelebilecek hastalıkları kesin olarak hiçbir zaman bilemeyeceğiz. İşte bu nedenlerle, biz yaratımışların hiçbir zaman kendi çabası ile bilemeyeceği ama Rabbimizin en ince ayrıntısına kadar bildiği bu olaylar gayb sınıflamasına girer. Bazılarının sandığı gibi eskiden tahmin edilemeyen 1-2 gün sonraki hava şartlarının tespit edilebilmesinin veya bebeğin cinsiyetinin ne olduğunun bilenebilmesinin gaybla bir alakası yoktur.

Uzaktan gelen bir gemiyi gözümüzle göremesek de belli bir mesafeden sonra dürbünle görebiliriz. Bu durumda yanımızda çıplak gözle aynı gemiyi göremeyen arkadaşımız tabii ki gaybı bildiğimizi düşünmeyecektir. Uydu aracılığı ile bir geminin yolunu başından sonuna kadar takip de edebiliriz, ama yine gaybı bilmiş sayılmayız.

*"**Rahimlerde olanı O bilir.**" (Lokman Suresi: 31:34)*

Bazıları bu ayeti eksik anlayarak burada kasdedilenin cinsiyet meselesi olduğunu sanmış*tır*. Ama burada kullanılan Arap*çada* *şey* manasına gelen kelime *çok* genel anlam ifade etmektedir. Yoksa asıl ifade edilmek istenen *şey* cinsiyet olsaydı bu *çok* daha açık ifade edilebilrdi. Zaten bir hadiste de bu konu daha detaylı ve açık ifade edilmiştir ve buna göre anne karnındaki *çocuğun* rızkı, eceli, nasıl birisi olacağı gibi hususlar Allah tarafından belirlenmiştir ve bunların insanlar tarafından *önceden* belirlenmesi mümkün değildir[1].

"Eğer erkek galebe *çalarsa çocuk* erkek, dişi galebe *çalarsa çocuk* kız olur."[2] mucizevi hadisinde belirtildiği gibi babadan gelen sperm hücrelerinden erkek veya kız olmaya neden olacak kromozomu taşıyan birçok hücreden hangisi önce yumurtalık hücresine girerse cinsiyet bu şekilde belirlenmiş olur. İşte tıpda son yüzyıla ait olan bu bilgi aslında bu mucizevi hadisde ne güzel özetlenmiş.

Embriyolojide tanınmış bir hekim olan ve kitapları Kuzey Amerika da embriyoloji derslerinde okutulmakta olan Keith Moore Kuran-ı Kerim'deki embriyolojik gelişmeyi özetleyen ifadelerden o kadar çok etkilenmiş ki bunu kitabının önsözünde bahsetmeden geçememiştir. İşte bazı ayrıntılarına yeni yeni vakıf olmaya başladığımız embriyolojik aşamalardan birisi de cinsiyetin belirlenmesi aşamasıdır. Aslında yukardaki hadiste de belirtildiği gibi cinsiyet anne ve baba hücrelerinin bir araya geldiği ilk aşamada belirlenmiştir.

Daha eski devirlerde yaşayan insanların elinde olmayan teknik imkanlar nedeni ile bu gibi bazı şeyleri tespit edememesi onlara gaybın bilinmesi gibi gelmiş olabilir. Ama aslında gayb kavramı ile insanların kendi çabaları ile hiçbir zaman ulaşamayacakları ve ancak Allah'ın ilminde olan bazı bilgiler kastedilir. Dolayısıyla hadis-i şerifte belirttiği gibi anne karnındaki bebeğin nasıl birisi olacağı ve kendisini nasıl bir hayat beklediği gaybdan bir bahis olarak kalacaktır. Benzeri şekilde, birkaç gün sonraki yağmuru teknik imkanlarla büyük ölçüde tahmin edebiliriz ama haftalar sonraki hava durumu veya sene boyunca bir bölgeye ne kadar yağmur yağacağı konuları da yine gaybdan meselelerdir ve Allah bildirmediği sürece de gizli kalacaktır.

Kaynaklar:

1 - Sahih-i Buhari-İst: 1401 K.Tevhid: 4, Ayrıca Sahih-i Müslim- İst: 1401 K. İman:7, İmam Ahmed b. Hanbel-El Müsned- İst: 1401 C: 4 Sh: 1

2 - (2) Buhârî, menâkıbu'l-ensar 51; tefsiru sûre (3) 6; İbn Huzeyme, es-Sahih, 1/116; el-Hâkim, el-Müstedrek, 3/548; İbn Hibban, es-Sahih, 16/441-442.

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

ŞEVVÂL AYINDA (25 Haziran Pazar - 23 Temmuz Pazar arasında) KILINACAK ÇOK MÜHİM BİR NAMAZ OLAN UTEKĀ (ÂZATLILAR) NAMAZI

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Her kim Şevvâl ayı içerisinde gece veya gündüz sekiz rekât kılar, her rekâtında Fâtiha Sûresi'nden sonra on beş kere İhlas Sûresi okur, namazını bitirince yetmiş kere 'Sübhânellâh.' deyip yetmiş kere de bana salevât okursa beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te'âlâ adına yemin ederim ki Allâh-u Te'âlâ o kişi için kalbine hikmet pınarları akıtır ve dilini hikmetle konuşturur, ayrıca Allâh-u Te'âlâ ona dünyânın derdini ve devâsını gösterir.

Yine beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki, her kim bu namazı târif edildiği üzere kılarsa namazın son secdesinden başını kaldırmadan Allâh-u Te'âlâ onun günahlarını bağışlar, öldüğünde ise affedilmiş bir şehid olarak vefât eder.

Hangi bir kul bu namazı seferdeyken kılarsa Allâh-u Te'âlâ mutlakā ona istediği yere gidip gelmeyi kolay eder. Bu kulun borcu varsa Allâh-u Te'âlâ borcunu ödettirir ve Allâh-u Te'âlâ'dan bir isteği varsa onu yerine getirir.

Beni hak ile peygamber olarak gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki, hangi bir kul bu namazı kılarsa okuduğu her âyet-i kerîmeye ve her harfine mukābil olarak Allâh-u Te'âlâ kendisine cennette bir mahrefe verir."

Bunun üzerine: "Yâ **Rasûlellâh**! Mahrefe de nedir?" diye suâl edilince: **"Cennetteki bahçelerdir ki, ağaçlarından bir ağacın altında atlı süvârî yüz yıl dolaşır da o ağacı**(n kapladığı alanı gezmeyi) **bitiremez."** buyurdu. *(Abdülkādir el-Ğeylânî, el-Ğunye, 2/249)*

Şevvâl Ayı (25 Haziran Pazar - 23 Temmuz Pazar) **Orucu:** Ramazan ayından sonra gelen ay Şevvâl ayıdır. Bu ayda ayrı ayrı günlerde, haftada iki gün olmak üzere altı gün oruç müstehaptır. Bununla berâber arka arkaya altı gün oruç tutulmasında da, tercih edilen görüşe göre bir sakınca yoktur.

Pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmak her dâim sünnet olduğundan, Şevvâl ayında tutulacak olan nâfile oruçları bugünlerde tutmak daha evlâdır.

Bâzı âlimler ise Şevvâl ayındaki altı gün orucun, bayramdan sonra vakit geçirmeden hemen tutulmasının iyi olacağını bildirmişler ama "Bu oruçları aralıklı tutmak da câizdir." demişlerdir.

Şevvâl orucunun fazîleti hakkında **Ebû Eyyûb el-Ensârî** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ، كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ.»

“Her kim Ramazan orucunu tutar sonra da ona Şevvâl’den altı (gün oruç tutma)**yı eklerse, bu** (o kişi için) **bütün seneyi oruç tutmak gibi olur.”** *(Müslim, es-Sıyâm:39, no:2815, 3/169; et-Tirmizî, es-Savm:53, no:759, 3/132)*

Şevvâl Ayının Son On Gününde (14 Temmuz Cuma günü ile 23 Temmuz Pazar günü arası) her gün elli kere Fâtiha Sûresi okuyana Kur’ân-ı Kerîm hatmi sevâbı verilir, onun için şehitlerin mükâfâtı hâsıl olur ve o sene kendisi hakkında hiçbir günah ve mâsiyet yazılmaz. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:62)*

HARAM AYLARDA GÜNAHLARIN KATLANACAĞI

(Bu sene haram aylar 24 Temmuz (1 Zülka‘de) Pazartesi günü başlayıp 20 Ekim (30 Muharrem) Cuma günü bitmektedir.)

Kurtubî *(Rahimehullâh)*ın beyânına göre; **Allâh-u Te‘âlâ** bir şeye bir yönden değer verirse, onun bir tâne hürmeti olur. İki veyâ daha fazla yönden tâzim ettiği şeyinse, hürmet ve büyüklüğü, birkaç yönden artar.

Bu nedenle, o şeyle alâkalı olarak yapılan iyi bir amelin sevâbı katlanacağı gibi, kötü amelin azâbı da kat kat olur.

Nitekim (Receb gibi) haram ayda, (Mekke gibi) haram bir beldede **Allâh-u Te‘âlâ**’ya itâat edenin sevâbı, (Rebî‘ülevvel) gibi helâl bir ayda, haram bir şehirde ibâdet edeninkiyle denk olmayacağı gibi, helâl ayda haram bir karyede itâat edenin mükâfâtı da, helâl ayda, (İstanbul gibi) helâl bir beldede ibâdet edenle eşit olmaz.

Hattâ bu konular şahıslara göre bile değişebilir. Nitekim:

﴿يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ﴾

“Ey peygamber hanımları! Sizden çirkin bir iş yapana, azap iki kat katlanır.” *(Ahzâb Sûresi:30’dan) âyet-i kerîmesi bunun açık bir delîlidir. (el-Kurtubî, el-Câmi‘, 8/13; İbnü Receb, Letâifü’l-me‘ârif, sh:224-225; el-Beyhâkî, Fedâilü’l-evkât, sh:86; el-Alûsî, Rûhu’l-me‘ânî, 6/133)*

Ulemânın beyânı vechile; günah işlemek, her zaman yasaksa da, özellikle hürmetli ve yasaklı olan bu aylarda işlenen mâsiyet, aynen ihramlı iken ve Ka‘be hareminde işlenmiş gibi kat kat fazla yazılır. Nitekim zinâ, her zaman ve mekânda haramsa da Ka‘be’de ve Kadir Gecesi’nde kat kat haramdır.

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)* bu âyet-i kerîmenin tefsîrinde şöyle demiştir: “**Allâh** katında ayların sayısı on ikidir, sonra bunlar arasından dört tâneyi seçerek bunları haram kılmıştır, bunların hürmetlerini (saygınlıklarını) büyük tutmuştur, bunlarda işlenen günahları diğerlerine nispetle çok büyük saymıştır, bunlarda işlenen sâlih ameli de diğerlerine nazaran daha büyük sevapları mûcip kılmıştır.” *(İbnü Ebî Hâtim, et-Tefsîr, no:93, 6/1791; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, no:3806; İbnü Kesîr, et-Tefsîr, 7/198; es-Süyûtî, ed-Dürru’l-mensûr, 7/345-346)*

Katâde *(Radıyallâhu Anh)*ın, bu âyet-i kerîmenin tefsîrinde yapmış olduğu: “Zulüm ve günah her hâlükârda büyük bir cürümse de, **Allâh-u Te‘âlâ,** dilediği günahı diğerlerinden büyük sayabilir. Bu yüzden ‘Emirleri kırma ve yasakları irtikâb etme’ anlamındaki zulüm, haram aylarda işlenirse, hiç şüphesiz ki diğer aylarda yapılan zulümlere göre daha ağır vebâl taşır.

O halde siz **Allâh-u Te'âlâ**'nın büyük tuttuklarını önemseyin. Zîrâ akıl ve anlayış erbâbı nezdinde işlerin büyüklüğü, **Allâh-u Te'âlâ** indindeki önemine göre tespit edilir.' şeklindeki beyânı bu görüşü teyid etmektedir.

Ahmed ibni Hıcâzî *(Kuddise Sirruhû)*nun beyânına göre; câhiliyet ehli bile, Receb ayında kılıçlarını kınına sokup savaşı bırakırken, Müslümanlar nasıl olur da o ayda, gıybet, dedikodu ve iftirâ yaparak, insanların ırz ve haysiyetlerini rencide etmekten dillerini korumazlar.

Hâlbuki bâzı yerde dil, süngüden daha zararlıdır. Nitekim **Süfyân-ı Sevrî** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir. "Bir insana ok atmak, laf atmaktan daha hafiftir. Zîrâ bâzen süngü şaşar da dil şaşmaz." *(Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:60)*

HARAM AY ORUCU

(Bu sene haram aylar 24 Temmuz (1 Zülka'de) Pazartesi günü başlayıp 20 Ekim (30 Muharrem) Cuma günü bitmektedir.)

Sene içersinde haram ay dört tanedir. Bunlar da Zülka'de, Zülhicce, Muharrem ve Receb-i Şerif'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerîf ise tektir. Bu sene Zülka'de, Zülhicce ve Muharrem ayları 24 Temmuz Pazartesi günü başlayıp 20 Ekim Cuma günü bitecektir.

Haram ayların en üstünü, bir rivâyet Muharrem-i Şerîf ayı, diğer bir rivâyette ise Receb-i Şerif'tir. Bu mübârek ayların oruçlarının fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf ve rivâyet mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhilî**'nin, babasından *(Radıyallâhu Anhümâ)* rivâyet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* ona:

عَنْ أَبِي مُجِيبَةَ الْبَاهِلِيِّ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «...وَصُمْ أَشْهُرَ الْحُرُمِ.»

"Haram ayları oruçlu geçir." buyurmuştur. *(İbnü Mâce, es-Sıyâm:43, no:1741, 1/554)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَهْرٍ حَرَامٍ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ شَهْرًا.»

"Haram aydan bir gün oruç tutana, Allâh-u Te'âlâ her gününe karşılık bir ay (oruç tutmuş sevâbı) **yazar."** buyurmuştur.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den gelen diğer bir rivâyette: **"Haram aydan bir günün orucu, diğerlerinin otuzundan efdaldir."** buyrulmuştur. *(el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:5, 15, sh.52, 73)*

Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حَرَامٍ؛ اَلْخَمِيسَ وَالْجُمُعَةَ وَالسَّبْتَ كُتِبَ لَهُ عِبَادَةُ سَنَتَيْنِ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «سَبْعِ مِائَةِ سَنَةٍ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «تِسْعِمِائَةِ سَنَةٍ.»

"Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) **iki sene,** (başka bir rivâyette) **yedi yüz sene,** (diğer bir rivâyette ise) **dokuz yüz sene ibâdet** (sevâbı) **yazılır."** *(et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:14, sh:71; İbnü 'Asâkir, Tarîhu Medîneti Dimeşk, 19/116; ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; 'Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325; es-Süyûtî, ed-Dürru'l-mensûr 4/185; el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; ez-Zebîdî, el-İthâf, 4/256; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-'ummâl, no:24173, 8/561; el-Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 3/19)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*ın bu hadîs-i şerîf hakkında: "Ben bunu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun." dediği rivâyet edilmiştir. *(Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:10)*

İnsanlar içinde bu faziletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi'în-i izâm oldukları için **İbni Ömer, Üsâme ibni Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshak es-Sebî'î** *(Radıyallâhu Anhüm)* gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi.

Süfyân-ı Sevrî *(Radıyallâhu Anh)*: "Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, haram aylardır." derdi. *(İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:229)*

ZÜLKA'DE AYININ NAMAZLARI

İlk Gece (23 Temmuz Pazar gününü 24 Temmuz Pazartesi gününe bağlayan gece) **Namazı:** Bu mübârek haram ayın ilk gecesinde otuz rekât kılınır, her rekâtında Zilzâl (İzâ Zülzile) Sûresi okunur, namaz bitince Amme Sûre-i Celîle'si kırâat olunur.

Dokuzuncu Gece (31 Temmuz Pazartesi gününü 1 Ağustos Salı gününe bağlayan gece) **Namazı:** İki rekât kılınıp, her rekâtta Fâtiha'dan sonra Müzzemmil Sûresi okunur, selamdan sonra üç kere Yâsîn-i Şerîf okunur. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:62)*

Mühim Bir Not: Târif edilen herhangi bir namazda okunması îcâb eden sûreyi ezbere bilmeyen kişi bilen bir kişinin arkasında o namazı cemâatle edâ edebilir. Buna da imkân bulamayan kişi o sûrenin yerine aynı sayıda İhlâs Sûresi okur ki, bu hüküm umûmîdir. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:7)*

DÜŞMANLARINA GÖRÜNMEMEK İÇİN OKUNACAK İSM-İ ŞERÎF VE DUÂSI

Yûsuf-u Nebhânî *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; her kim düşmanlarından gizlenmek isterse "Yâ Latîf!" ism-i şerîfini 129 kere okuduktan sonra:

﴿لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَۚ وَهُوَ اللَّطٖيفُ الْخَبٖيرُ﴾

"Gözler O'nu (kuşatıcı şekilde görerek) **idrâk edemez. O ise tüm gözleri** (ilmiyle kuşatır şekilde) **idrâk eder.** (Gözlerin kavrayıcı şekilde görmesine mâni bir letâfete sahip olan) **Latîf de,** (bütün işlerin kapalı ve açık tüm yönlerinden hakkıyla haberdâr olan) **Habîr de ancak O'dur."** *(En'âm Sûresi:103)* âyet-i kerîmesini okur, sonra 4 kere:

“Ey her lütuf sâhibinin fevkında latîf olan **Allâh**! Kendisiyle Arş’ı istîlâ ettiğin, fakat bu tecellînin kendisinin neresinde olduğunu Arş’ın dahî bilemediği o kudret hakkı için Senden dilerim. Sen bana saklı lütuflarının en gizlilerinden çok hafî bir lütufla muâmelede bulun ki Sen onu hangi kuluna yöneltirsen onun bütün sıkıntılarına kifâyet olunur.” duâsını okur. *(Yûsuf en-Nebhânî, Se‘âdetü’d-dâreyn, sh:544/545)*

DUÂNIN OKUNUŞU

«يَا لَطِيفًا فَوْقَ كُلِّ لَطِيفٍ! أَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي اسْتَوَيْتَ بِهَا عَلَى الْعَرْشِ فَلَمْ يَعْلَمِ الْعَرْشُ أَيْنَ مُسْتَقَرُّكَ مِنْهُ، اُلْطُفْ بِي لُطْفًا خَفِيًّا مِنْ دَقَائِقِ لُطْفِكَ الْخَفِيِّ الَّذِي إِذَا لَطَفْتَ بِهِ فِي أَحَدٍ كُفِيَ.»

OKUNDUĞUNDA YEDİ KAT GÖKLERİN MELEKLERİNİN FERYÂD EDEREK ALLÂH-U TE‘ÂLÂ’YA MÜRÂCAAT EDECEKLERİ, ALLÂH-U TE‘ÂLÂ’NIN DA el-MARÛF İSİMLİ BİR MELEĞİ O KULUNA YARDIM İÇİN GÖNDERECEĞİ DUÂ

Büyük muhaddis **Ebû Nu‘aym** *(Rahimehullâh)*ın tahric ettiği, yine büyük muhaddis ve fakih **İmâm-ı Demîrî** ile **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumellâh)* gibi ulemânın kendisinden naklettiklerine göre; **Yahyâ ibni Abdilhamîd** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

“Bir kere (ben tebe‘i tâbi‘înin ulularından olan) **Süfyân ibni Uyeyne** *(Radıyallâhu Anh)* ın meclisinde bulunuyordum, onun meclisinde bin kadar insan vardı, o sırada o, sohbet meclisinin en sonunda kendisinin sağ tarafında bulunan bir adama yönelerek: ‘Kalk, insanlara o yılanın kıssasını anlat.’ dedi.

Bunun üzerine o kişi: ‘Beni yaslayın.’ deyince biz de onu arkasına doğru yaslandırdık. O sırada gözlerinden yaşlar akmaya başladı, sonra şöyle anlattı: ‘Dikkat edin, iyi dinleyin ve kavrayın. Babam bana dedemin şöyle anlattığını haber verdi:

‘**Muhammed ibni Hımyer** diye tanınan bir adam vardı. Bu adam haramlardan ve şüphelilerden ziyâdesiyle sakınır, gündüzleri oruçlu, geceleri ibâdet ile geçirirdi.

Bu adam avcılığa meraklıydı. Bir gün yine ava çıkmıştı ki karşısına (insanın içine sığacak büyüklükte) yılan (şekline girmiş bir cin) çıkıverdi ve ona: ‘Ey **Muhammed ibni Hımyer**! Beni koru, **Allâh** da seni korusun.’ dedi.

Muhammed ibni Hımyer ona: ‘Seni kimden koruyayım?’ deyince o yılan: ‘Peşime düşen düşmanımdan koru.’ dedi. O: ‘Düşmanın nerededir?’ deyince, o: ‘Arkamdan süratle geliyor.’ dedi. Kendisi ona: ‘Sen hangi ümmettensin?’ deyince o: ‘**Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ümmetindenim, biz **Allâh**’tan başka hiçbir ilâh olmadığına şâhitlik ediyoruz.’ dedi.

Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatmıştır: Ben hemen ona cübbemin içini açtım ve ‘Buyur gir.’ dedim, fakat o: ‘Düşmanım burada beni görür.’ deyince dışıma giydiğim abamı açarak ‘O zaman abamla karnımın arasına gir.’ deyince o: ‘Düşmanım beni orada da görür.’ dedi.

Bunun üzerine ben: ‘Peki sana nasıl bir iyilik yapabilirim?’ deyince o: ‘Ağzını aç da içine gireyim.’ dedi. Ben: ‘Korkarım ki sen beni öldürürsün.’ deyince o: ‘Hayır! Vallâhi seni öldürmeyeceğim. Bu hususta **Allâh-u Te‘âlâ** da melekleri de, peygamberleri de, Arş’ı taşıyan melekler de, göklerin sâkinleri olan tüm melekler de seni öldürmeyeceğime dâir şâhit olsunlar.’ dedi.

Ben de onun yeminine güvenerek hemen ağzımı açtım, o da ağzımdan içime girdi. Böylece yoluma devâm ederken karşıma elinde keskin bir kılıç bulunan bir adam çıktı ve bana: ‘Ey **Muhammed**! Düşmanımı gördün mü?’ dedi, ben: ‘Düşmanın kim?’ deyince o: ‘Yılan.’ dedi. O sırada ben: ‘Hayır.’ dedim, fakat bu sözümden dolayı **Allâh**’tan yüz kere mağfiret talep ettim, çünkü ben onun nerede olduğunu biliyordum.

Sonra yine istiğfâr ederek yoluma devâm ederken yılan, başını ağzımdan çıkarttı ve: ‘Bak bakalım, düşmanım gitmiş mi?’ dedi, ben sağa sola bakıp da hiç kimseyi göremeyince ‘Hiçbir insan göremedim, çıkmak istiyorsan haydi çık.’ dedim.

O: ‘Biraz daha bekleyeyim.’ dedi. Ben yine sahrânın her tarafına gözümü çevirdim, artık ne bir karaltı ne bir şahıs ne de bir insan göremeyince ‘Hadi çıkmak istiyorsan çık, hiçbir insanı göremiyorum.’ dedim.

Ama o: ‘Ey **Muhammed ibni Hımyer**! İki şeyden birini seç.’ dedi. Ben: ‘O da nedir?’ deyince o: ‘Ya ciğerine bir darbe vuracağım ve onu parça parça edeceğim ya da seni başın üzerine yıkacağım da cesedini ruhsuz bir halde bırakacağım.’ dedi.

Bunun üzerine ben: ‘Yâ Sübhânellâh! Bana verdiğin söz nerede kaldı, bana açıkladığın yemini ne kadar da çabuk unuttun?!’ deyince o:

‘Ey **Muhammed ibni Hımyer**! Benimle baban **Âdem** arasında bulunan düşmanlığı, benim onu cennetten çıkardığımı ne çabuk unuttun. Sen benim gibi birine iyilik yapmayı ne maksatla kabul ettin?’ dedi.

O zaman ben: ‘İllâ da beni öldüreceksen o hâlde biraz müsâade et de şu dağın altına gideyim ve orada kendime (gömülmek için) bir yer hazırlayayım.’ dediğimde o: ‘Sen bilirsin.’ dedi.

Böylece ben yakında bulunan bir dağa doğru yürürken artık ümidimi kestim, fakat **Allâh-u Te‘âlâ**’dan ümîdimi kesmeyerek göz uçlarımı Arş’a doğru çevirdim ve sonra:

«يَا لَطِيفُ! يَا لَطِيفُ! اُلْطُفْ بِي بِلُطْفِكَ الْخَفِيِّ يَا لَطِيفُ! يَا قَدِيرُ! أَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي اسْتَوَيْتَ بِهَا عَلٰى عَرْشِكَ فَلَمْ يَعْلَمِ الْعَرْشُ أَيْنَ مُسْتَقَرُّكَ مِنْهُ يَا حَلِيمُ يَا حَلِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا اَللّٰهُ إِلَّا كَفَيْتَنِيهَا.»

‘Ey Latîf! Yâ Latîf! Ey lütuf sâhibi! Sen bana gizli lütfunla lütufta bulun! Ey yegâne kudret sâhibi! Hangi kudretinle Arş’a hükümranlık sağladın da Arş Senin kudretinin tecellîsinin kendisinin neresinde bulunduğunu dahî bilmedi ise, işte o

kudretin hürmetine Senden dilerim ki bu yılanın şerrine karşı mutlaka bana kâfi gelesin. Yâ Halîm! Ey hılm sâhibi! Ey yüceler yücesi! Ey büyük olan Allâh! Yâ Hayy! Yâ Kayyûm! Yâ Allâh! (Bu duâmı kabûl et.)' dedim.

Böylece sağa doğru yürürken karşıma hoş kokulu, kirden pastan arınmış sâlih bir zat çıkarak: 'Selâmün aleyküm.' dedi. Ben ona: 'Ve aleykesselâm ey kardeşim!' dedim. O bana: 'Niçin senin rengini bu kadar değişmiş görüyorum.' deyince ben ona: 'Bana zulmeden bir düşmandan dolayı böyle oldu kardeşim.' diye cevap verdim. O: 'Düşmanın nerede?' deyince ben: 'İçimdedir.' dedim. O da bana: 'Ağzını aç.' dedi, ben ağzımı açar açmaz ağzımın içine yeşil zeytin yaprağı gibi bir şey koydu ve: 'Çiğne ve yut.' dedi.

Kısa bir zaman sonra karnım sancılandı ve yılanı parça parça hâlinde dışarı çıkardım. Hemen o adama sarılarak 'Ey kardeşim! Seni bana gönderip bana lütufta bulunan **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamd-ü senâlar ederim.' deyince o gülerek bana 'Beni tanımıyor musun?' dedi. Ben: '**Allâh** için söylüyorum ki hayır.' dedim.

Bunun üzerine bana: 'Ey **Muhammed ibni Hımyer**! Seninle yılan arasındaki hâdise meydana geldiğinde sen bu duâyı yaptığın zaman yedi kat göklerin ve yerlerin melekleri feryâd ederek **Allâh-u Te'âlâ**'ya mürâcaat ettiler. **Allâh-u Te'âlâ** da:

«وَعِزَّتِي وَجَلَالِي وَجُودِي وَارْتِفَاعِي فِي عُلُوِّ مَكَانِي؛ قَدْ كَانَ بِعَيْنَيَّ كُلُّ مَا فَعَلَتِ الْحَيَّةُ بِعَبْدِي، أَنِ انْطَلِقْ إِلَى الْجَنَّةِ فَخُذْ طَاقَةً خَضْرَاءَ فَالْحَقْ بِهَا عَبْدِي مُحَمَّدَ بْنَ حِمْيَرٍ.»

'Izzim celâlim hakkı için, cömertliğim ve yüceliğim bahşı için, yüce makāmımdaki üstünlüğüm hakkı için, bu yılanın kuluma yaptığı her şey gerçekten benim müşâhedem altında gerçekleşti. Haydi şimdi cennete git, oradan yeşil bir yaprak al ve onu kulum Muhammed ibni Hımyer'e yetiştir.' buyurdu.

Ben dördüncü kat semâda makāmı bulunan (ve ismi 'İyilik yapmakla tanınmış.' mânâsına gelen) **el-Marûf** nâmında bir meleğim.

«يَا ابْنَ حِمْيَرٍ! عَلَيْكَ بِاصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ، فَإِنَّهُ يَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ، وَإِنَّهُ إِنْ ضَيَّعَهُ الْمُصْطَنَعُ إِلَيْهِ لَمْ يَضِعْ عِنْدَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ.»

'Ey **Muhammed ibni Hımyer**! Sen iyilik yapmaktan vazgeçme, çünkü iyilik yapmak insanı kötü yıkım yerlerinden vikāye eder (korur). Şunu iyice bil ki; kendisine iyilik yapılan kişi o iyiliğin karşılığını zâyi etse de **Allâh-u Azze ve Celle** nezdinde iyilik aslâ zâyi olmaz.' diye nasihatte bulundu.'" *(Ebû Nu'aym, Hılyetü'l-evliyâ, 7/293-294; ed-Demîrî, Hayâtü'l-hayevân, 1/393; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:548)*

DUÂNIN OKUNUŞU

«يَا لَطِيفُ! يَا لَطِيفُ! اُلْطُفْ بِي بِلُطْفِكَ الْخَفِيِّ يَا لَطِيفُ! يَا قَدِيرُ! أَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي اسْتَوَيْتَ بِهَا عَلَى عَرْشِكَ فَلَمْ يَعْلَمِ الْعَرْشُ أَيْنَ مُسْتَقَرُّكَ مِنْهُ يَا حَلِيمُ يَا حَلِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا اَللهُ إِلَّا كَفَيْتَنِيهَا.»

MEŞHUR HADÎS-İ ŞERÎFTE BİLDİRİLEN 99 İSM-İ ŞERÎFTEN HÂRİC, KUR'ÂN-I KERÎM'DE VE HADÎS-İ ŞERÎFLERDE ZİKREDİLEN 100 İSM-İ ŞERÎFTEN

ÜÇÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF «اَلْأَكْبَرُ» İSM-İ ŞERÎFİ

Bu ism-i şerîf Kur'ân-ı Kerîm'de **Allâh-u Te'âlâ**'nın Zâtı'na âit olarak değil de, **Allâh-u Te'âlâ**'nın şâhitliği, rızâsı, gazabı ve zikir hakkında kullanılmıştır.

Nitekim **Rabbimiz** Kendi şâhitliğinin en büyük oluşu hakkında:

﴿قُلْ اَىُّ شَىْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةًۜ قُلِ اللّٰهُ﴾

"De ki: 'Şâhitlik bakımından en büyük kimdir?' De ki: 'Allâh'tır.'" *(En'âm Sûresi:19'dan)* buyuruyor.

Yine böylece **Rabbimiz** Kendi rızâsını vasfederken:

﴿وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ﴾

"Allâh'tan pek az bir rızâ (ve hoşnutluk), (cennetlerden ve tüm nîmetlerden) **daha büyüktür."** *(Tevbe Sûresi:72'den)* buyurmuştur.

Gazabının ekberiyetini açıklarken de:

﴿لَمَقْتُ اللّٰهِ اَكْبَرُ﴾

"Elbette Allâh'ın gazabı en büyüktür." *(Mümin Sûresi:10)* buyuruyor.

Zikrini anlatırken ise:

﴿وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ﴾

"Allâh'ın zikri (için meşrû edilmiş ve bütünüyle zikirden ibâret olan namaz) **ise elbette** (diğer bütün ibâdetlerden) **daha büyüktür."** *(Ankebût Sûresi:45'den)* buyurmaktadır.

Bu ism-i şerîf **Allâh-u Te'âlâ**'ya âit olarak hadîs-i şerîflerde zikredilmiştir. Bunlara şöyle birkaç misal verebiliriz:

1) Ebû Mahzûre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre:

عَنْ أَبِي مَحْذُورَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَّمَهُ هٰذَا الْأَذَانَ: «اَللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ...»

"**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ona ezanı öğretirken:

«اَللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ...»

'Allâh en büyüktür, Allâh en büyüktür. Allâh'tan başka ilâh olmadığına şâhitlik ederim, Allâh'tan başka ilâh olmadığına şâhitlik ederim…' demesini tâlim etmiştir."
(Müslim, es-Salât:3, no:868, 2/3)

2) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ أَقُولَ؛ سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ.»

“(Allâh-u Te‘âlâ’yı zikretmek üzere) **benim:**

«سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim ve O’na hamd ederim. Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te‘âlâ en büyüktür.’ demem, elbette üzerine güneşin doğduğu her şey(i elde etmem)**den bana daha sevgilidir.”** *(Müslim, ez-Zikr:10, no:7022, 8/70)*

3) Ebû Tâlib’in kızı **Ümmühânî** *(Radıyallâhu Anhâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أُمِّ هَانِئٍ بِنْتِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا قَالَتْ: «جِئْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنِّي امْرَأَةٌ قَدْ ثَقُلْتُ فَعَلِّمْنِي شَيْئًا أَقُولُهُ وَأَنَا جَالِسَةٌ قَالَ: قُولِي: اَللهُ أَكْبَرُ، مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنَّهُ خَيْرٌ لَكِ مِنْ مِائَةِ بَدَنَةٍ مُجَلَّلَةٍ مُتَقَبَّلَةٍ.»

“Bir kere ben **Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e gelerek: ‘Ben artık ağırlaşmış bir kadınım (ayakta çok nâfile namaz kılmak gibi ibâdetler yapamıyorum), o hâlde bana (çok sevap kazanabilmem için) oturduğum yerde söyleyebileceğim bir şey öğret.’ dediğimde: **‘Yüz kere ‘Allâhü Ekber’ de, şüphesiz ki bu, kabûl edilmiş ve üzerine çul örtülmüş yüz deve**(yi Mekke haremine kurban olarak göndermen)**den senin için daha hayırlıdır.’** buyurdu.” *(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, no:27393, 45/387; el-Hâkim, el-Müstedrek, no:1893, 1/695)*

4) İbni Mes‘ûd *(Radıyallâhu Anh)***dan rivâyet edilen bir hadîs-i** şer**î**f**te Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şö**yle buyurmuştur:**

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَقِيتُ إِبْرَاهِيمَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ! أَقْرِئْ أُمَّتَكَ مِنِّي السَّلَامَ، وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ الْجَنَّةَ طَيِّبَةُ التُّرْبَةِ عَذْبَةُ الْمَاءِ، وَأَنَّهَا قِيعَانٌ، وَأَنَّ غِرَاسَهَا؛ سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ.»

“Mi‘râca çıkarıldığım gece İbrâhîm *(Aleyhisselâm)* **ile karşılaştım ve o bana: ‘Yâ Muhammed! Ümmetine benden selâm söyle ve onlara şunu bildir ki; cennetin toprağı çok hoştur, suyu da pek tatlıdır. Cennet kurak ovalardan ibârettir. Muhakkak ki oraların dikili ağacı:**

«سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim, Allâh-u Te‘âlâ’ya hamdolsun, Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te‘âlâ en büyüktür.’ (zikridir).’ dedi.” *(et-Tirmizî, ed-De‘avât:59, no:3462, 5/510)*

5) Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte zikredildiği üzere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Hayber’in fethine giderken şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَللهُ أَكْبَرُ خَرِبَتْ خَيْبَرُ.»

“Allâh en büyüktür. (Yahûdîlerin yurdu) **Hayber vîrân oldu** (pek yakında olacak).”
(el-Buhârî, el-Cihâd:101, no:2785, 3/1077)

«الأَكْبَرُ» İSM-İ ŞERÎFİNİN HAVÂSSI

1) Her kim bu ism-i şerîfi 223 kere zikretmeye devâm ederse, **Allâh-u Te'âlâ** onun kadr-ü kıymetini yüceltir, o kişiyi gören onu sever ve heybetinden etkilenir, ayrıca **Allâh-u Te'âlâ** o kişiyi birçok sevâba nâil kılar. *('Alî Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:271-273)*

2) Sultân 2.Abdülhamîd'le yakınlığı bahâne edilerek sultânın tahttan indirildiği târih olan 1909'dan sonra Beyrut kadılığı (mahkeme başkanlığı) görevine son verilen ve **Cemâleddîn Efğânî, Muhammed Abduh, Mahmud Şükrî el-Âlûsî** ve **Reşîd Rızâ** gibi nevzuhur reformistlere sert tenkitlerde bulunmaktan çekinmeyen büyük âlim **Yûsuf ibni İsmâ'îl en-Nebhânî** *(Rahimehullâh)* ***“Müferricü'l-kürûb ve müferrihu'l-kulûb”*** adındaki, sıkıntılardan kurtulmak için okunması gereken duâları cem ettiği kıymetli eserinde, içerisinde el-Ekber ism-i şerîfinin zikredildiği mühim iki duâya yer vermiştir.

Yûsuf ibni İsmâ'îl en-Nebhânî *(Rahimehullâh)* bu duâ hakkında iki farklı nakilde bulunmuştur. Birisini **Halebî** *(Rahimehullâh)*ın ***“Hallü'l-'ıkâl”*** adlı eserinden, diğerini de **Süyûtî** *(Rahimehullâh)* ın ***“el-Hasâisü'l-kübrâ”***sından nakletmiştir ki birincisini şöyle arz edelim:

a) Halebî *(Rahimehullâh)* ***“Hallü'l-'ıkâl”*** adlı eserinde şu nakilde bulunmuştur:

Abdullâh ibni Ebân es-Sekafî şöyle anlatmıştır: “Bir keresinde **Haccâc ibni Yûsuf es-Sekafî** (Haccâc-ı Zâlim), (Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e on sene hizmet eden) **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*ı çağırmam için beni gönderdi.

Ben kendisinin, benden saklanacağını düşünüyordum, ama yanına gittiğimde, onu kapısının önünde oturur vaziyette buldum ve 'Hadi emîre (vâliye) icâbet et.' dedim. Bunun üzerine o: 'Emirlerin hangisine?' deyince ben: **'Ebû Muhammed el-Haccâc.'** diye cevap verdim.

O da: '**Allâh** onu alçak etsin. Şüphesiz azîz olan **Allâh-u Te'âlâ**'nın tâatı ile izzet bulan, zelîl ise **Allâh-u Te'âlâ**'ya isyân ederek alçak olandır. Senin arkadaşın olan bu kişi azgınlık etmiş, haddi aşmış, **Allâh-u Te'âlâ**'nın kitâbına ve **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in sünnetine muhâlefet etmiştir. Vallâhi **Allâh-u Te'âlâ** ondan intikam alacaktır.' dedi.

Ben: 'Hadi sözü kısa kes de vâliye itâat et.' dedim. Bunun üzerine benimle berâber **Haccâc**'ın yanına geldi. **Haccâc** kendisine 'Sen **Enes ibni Mâlik**'sin.' deyince 'Evet (ta kendisi).' diye cevap verdi. **Haccâc**: 'Sana ne yapmak istediğimi biliyor musun?' diye sorunca **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*: 'Hayır (bilmiyorum).' dedi. **Haccâc**: 'Seni çok fecî bir şekilde öldürmek istiyorum.' dedi.

Bunun akabinde **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*: 'Bunun senin elinde olduğunu bilsem elbette sana ibâdet ederim, ama senin için buna bir yol yoktur.' dedi.

Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*ın bu cesâretini gören **Haccâc**: 'Peki sen neye güveniyorsun?' deyince, **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*: 'Çünkü **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bana bir duâ öğretti ve:

«مَنْ دَعَا بِهِ فِي كُلِّ صَبَاحٍ لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ عَلَيْهِ سَبِيلٌ.»

'Her kim her sabah bu duâyı okursa, kimsenin ona (bir zarar verme) **yolu yoktur.'** *(Yûsuf en-Nebhânî, Müferricü'l-kürûb ve müferrihu'l-kulûb, sh:71)* buyurdu. Ben de bu sabah bu duâyı yapmıştım.' diye cevap verdi.

Bunu duyan **Haccâc**: 'Bu duâyı bana da öğretsene.' deyince, **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)*: 'Sen hayatta olduğun müddetçe bu duâyı herhangi birisine öğretmekten **Allâh-u Te'âlâ**'ya sığınırım.' dedi.

Sonra **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)* vefâtına yakın bu duâyı etrâfındaki kardeşlerine öğretti."

Bütün Zararlardan ve Şerlilerden Kurtulmak İçin Okunacak Duâ

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، بِسْمِ اللهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ، بِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ أَذًى، بِسْمِ اللهِ الْكَافِي، بِسْمِ اللهِ الْمُعَافِي، بِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، بِسْمِ اللهِ عَلٰى نَفْسِي وَدِينِي، بِسْمِ اللهِ عَلٰى أَهْلِي وَمَالِي، بِسْمِ اللهِ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ أَعْطَانِيهِ رَبِّي، اَللهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ، أَعُوذُ بِاللهِ مِمَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ، اَللهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَتَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَشَيْطَانٍ مَرِيدٍ وَمِنْ شَرِّ قَضَاءِ السُّوءِ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ اٰخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا، إِنَّ رَبِّي عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، اٰمِينْ!»

"**Rahmân** ve **Rahîm** olan **Allâh**'ın adıyla (duâ etmeye başlıyorum). İsimlerin en hayırlısı olan **Allâh**'ın adıyla (Rabbim'e iltica ediyorum.) O **Allâh**'ın ismiyle (O'na sığınıyorum) ki O'nun ismiyle olana hiçbir eziyet zarar veremez.

Kâfî (her zor işe karşı yeterli gelen) ismiyle (O'na tazarrû ediyorum.) **Mu'âfî** (âfiyet veren) ismiyle (sıkıntılarımdan kurtarıp âfiyete kavuşturmasını istiyorum). O **Allâh**'ın ismiyle (O'na duâ ediyorum) ki O'nun adıyla olana yerde ve gökteki hiçbir (şerli) şey zarar veremez. O hakîkî işiten ve (her şeyi) bilendir.

Canımın ve dînimin üzerine **Allâh**'ın adını okuyorum. Âilemin ve malımın üzerine **Allâh**'ın adını zikrediyorum. **Rabbim**'in bana vermiş olduğu her şeyin üzerine **Allâh**'ın adını okuyorum. **Allâh** en büyüktür. **Allâh** (her şeyden) daha yücedir. **Allâh** ziyâde büyük olandır.

Korktuğum ve sakındığım her şeyden **Allâh-u Te'âlâ**'ya sığınırım. **Allâh** benim **Rabbim**'dir, O'na hiçbir şeyi şerîk (ortak) koşmam. (Ey Rabbim!) Güvencen çok güçlüdür, övgün çok büyüktür, esmâ-i şerîfen çok mukaddestir. Senden başka hiçbir ilâh yoktur.

Ey **Allâh**! Şüphesiz ben; her türlü inatçı zorbadan, azgın şeytandan, kötü takdîrin şerrinden ve alın saçından yakalamış bulunduğun her canlının şerrinden Sana sığınırım. Şüphesiz benim **Rabbim** (her yaptığı işte ve tüm kaderlerinde) dosdoğru bir yol üzeredir. Âmîn!" *(Yûsuf en-Nebhânî, Müferricü'l-kürûb ve müferrihu'l-kulûb, sh:33, 71)*

b) Süyûtî *(Rahimehullâh)* ***"el-Hasâisu'l-kübrâ"*** isimli eserinde şu nakilde bulunmuştur:

İbni Sa'd *(Rahimehullâh)*ın, **Ebân ibni Ebî Ayyâş** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyete göre; **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)* geride geçen sözleriyle **Haccâc-ı Zâlim**'i kızdırdığında **Haccâc** onu tehdit edince, **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)* ona:

"Heyhât! Sen bana ne yapabilirsin ki?! Büluğ çağıne erdiğimde burnum irileşip sesim kalınlaşınca **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bana öyle kelimeler öğretti ki onları okuduğum zaman ne bir zorbanın, ne de bir inatçının azgınlığı bana zarar veremez. Üstelik bütün isteklerim kolayca yerine gelir ve tüm müminler beni sever." dedi.

Haccâc onu kendisinden öğrenmek isteyince "Sen buna ehil değilsin." diyerek onu reddetti. Daha sonra **Haccâc** ona iki oğluyla berâber iki yüz bin dirhem gönderip "Yaşlı adama iyi davranın, belki o kelimeleri ondan öğrenirsiniz." dediyse de hiçbiri bir şey öğrenemediler.

Sonra **Enes ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)* vefâtından üç gün önce kendisinde hakkı bulunan **Ebân** *(Radıyallâhu Anh)*a bu kelimeleri öğretti ve ona: "Sakın bu duâyı ehli olmayana öğretme." diye tenbihte bulundu ki o duâ şudur:

Can ve Mal Güvencesi, Bütün Hayırlara Nâiliyet ve Şerlerden Emân İçin Okunacak Duâ

«اَللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ، بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰى نَفْسِي وَدِينِي، بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰى أَهْلِي وَمَالِي، بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ أَعْطَانِيهِ رَبِّي، بِسْمِ اللّٰهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ، بِسْمِ اللّٰهِ رَبِّ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ، بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ دَاءٌ، بِسْمِ اللّٰهِ افْتَتَحْتُ وَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ، اَللّٰهُ، اَللّٰهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا، أَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ بِخَيْرِكَ مِنْ خَيْرِكَ الَّذِي لَا يُعْطِيهِ غَيْرُكَ، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي فِي عِيَاذِكَ وَجِوَارِكَ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَمِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْتَجِيرُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَ وَأَحْتَرِزُ بِكَ مِنْهُنَّ، وَأُقَدِّمُ بَيْنَ يَدَيَّ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ، اَللّٰهُ الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ، وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي.»

"**Allâh** en büyüktür. **Allâh** (her şeyden) daha yücedir. Canımın ve (îtikādımın korunması niyetiyle) dînimin üzerine **Allâh**'ın adını okuyorum. Âilem ve malım üzerine **Allâh**'ın adını zikrediyorum. **Rabbim**'in bana vermiş olduğu her şey üzerine **Allâh**'ın adını okuyorum.

İsimlerin en hayırlısı olan **Allâh**'ın adıyla (Rabbim'e ilticâ ediyorum.) Yerin ve göğün **Rabbi** olan **Allâh**'ın adıyla (O'na yalvarıyorum). O **Allâh**'ın ismiyle (O'na sığınıyorum) ki O'nun ismiyle olana hiçbir hastalık zarar veremez. **Allâh**'ın adıyla (duâ etmeye) başladım ve ancak **Allâh**'a güvendim.

Benim **Rabbim** ancak **Allâh**'tır, **Allâh** ki hiçbir kimseyi O'na ortak koşmam. Ey **Allâh**! Ben Senden (sınırsız ve sonsuz) hayırların hürmetine; Senden başka hiçbir kimsenin veremeyeceği hayırlarından (bana münâsip olanı) isterim.

Güvencen çok güçlüdür, övgün çok büyüktür, Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Ey **Allâh**! Sen beni; her kötülüğe ve (rahmetinden) kovulmuş şeytana karşı, Senin korumanda ve himâyende eyle. Ey **Allâh**! Yarattığın her şey(in şerrin)den Senin (himâyen)le emân istiyorum ve bunlardan ancak Seninle korunuyorum.

Ben önümde: 'O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! De ki: 'O, Allâh'tır, Ehad'dir. Ancak Allâh Samed'dir (hiçbir kimseye muhtâc olmayıp herkes Kendisine muhtâc olandır). O doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir kimse O'na denk de olmamıştır.' (meâlindeki İhlâs Sûresi'ni okuyup) **takdim ediyorum.**

Arkamdan da, sağımdan da, solumdan da, üstümden de ve altımdan da (aynısını takdim edip bununla her şerden Rabbim'e sığınıyorum). Âmîn!" *(es-Süyûtî, el-Hasâisü'l-kübrâ, 2/261-262; Yûsuf en-Nebhânî, Müferricü'l-kürûb ve müferrihu'l-kulûb, sh:33, 72)*

RIZIK BOLLUĞU İÇİN OKUNMASI TECRÜBE EDİLMİŞ İSM-İ ŞERÎFLER

Tîcânî meşâyihından **Seyyid Muhammed Ekensûs Hazretleri** bir mektubunda ihvânına şöyle bir vasiyette bulunmuştur:

"Sabah namazının sünneti ile farzı arasında bir kere Fâtiha-ı Şerîfe okuyup sevâbını **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e hediye ettikten sonra şu sekiz ism-i şerîfi zikrederseniz, şüphesiz **Allâh-u Te'âlâ** fazl-u keremiyle rızık derdine karşı size kifâyet eder, geçim endişesini kalbinizden giderir ve fazl-u keremiyle size rızkı bolca akıtır.

O sekiz ism-i şerîf de şunlardır:

«يَا اَللّٰهُ! يَا حَيُّ! يَا قَيُّومُ! يَا وَاحِدُ! يَا أَحَدُ! يَا وَاجِدُ! يَا جَوَادُ! يَا كَرِيمُ! اِنْفَحْنِي
مِنْكَ بِنَفْحَةِ خَيْرٍ إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

'Ey **Allâh**! Ey gerçek hayat sâhibi! Ey her şeyi yöneten! Ey bir olan! Ey tek olan! Ey zengin! Ey cömert! Ey kerem sâhibi! Tarafından bana bir hayır esintisi bahşet. Şüphesiz sen her şeye hakkıyla gücü yetensin.'" *(Muhammed er-Râdî el-İdrîsî el-Hasenî, Tercemetü ma'lemeti me'âlimi Sûs, 1/314)*

أسماء أصحاب بدر رضوان الله تعالى عليهم أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم، اللهم إني أسئلك بسيدنا محمد المهاجري صلى الله تعالى عليه وسلم وبسيدنا ابي بكر الصديق المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عمر بن الخطاب المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عثمان بن عفان المهاجري رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا علي بن ابي طالب المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا طلحة بن عبيد الله المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الزبير بن العوام المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الرحمن بن عوف المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا
سعد بن ابي وقاص المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعيد بن زيد المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ابي عبيدة بن الجراح المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا ابي بن كعب الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الاخنس بن
خبيب المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الارقم بن ابي الارقم المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا اسعد بن يزيد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا انسة مولى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا انس
بن معاذ الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا انيس بن قتادة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا اوس بن ثابت الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا اوس بن خولي الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا اياس بن اوس الاوسي رضى الله تعالى عنه
وبسيدنا اياس بن البكير المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا بجير بن ابي بجير الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا بحاث بن ثعلبة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا البراء بن معرور الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا بسبسة
بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا بشر بن البراء الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا بشير بن سعد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا بلال بن رباح المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا تميم مولى خراش الخزرجي
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا تميم مولى بنى غنم بن السلم الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا تميم بن يعار الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا ثابت بن اقرم الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثابت بن ثعلبة الخزرجي رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا ثابت بن خالد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثابت بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثابت بن هزال الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثعلبة بن حاطب الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثعلبة بن عمرو الخزرجي
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثعلبة بن عنمة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ثقف بن عمرو المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا جابر بن عبد الله بن رياب الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا جابر بن عبد الله بن عمرو الخزرجي
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا جبار بن صخر الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا جبر بن عتيك الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا جبير بن إياس الاوسي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا حمزة بن عبد المطلب المهاجري رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا الحارث بن انس الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن اوس بن رافع الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن اوس بن معاذ الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن حاطب الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا
الحارث بن ابي خزمة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن خزمة الخزرجي الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن الصمة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن عرفجة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن
قيس الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحارث بن النعمان بن امية الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حارثة بن سراقة الخزرجي الشهيد رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حارثة بن النعمان
الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حاطب بن ابي بلتعة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حاطب بن عمرو المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحباب بن المنذر الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حبيب بن الاسود الخزرجي رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا حرام بن ملحان الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حريث بن زيد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الحصين بن الحارث المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا حمزة بن الحمير الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك
بسيدنا خارجة بن زيد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خالد بن البكير المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خالد بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خباب بن الارت المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خباب مولى عتبة المهاجري
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خبيب بن إساف الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خداش بن قتادة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خراش بن الصمة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خريم بن فاتك المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا
خلاد بن رافع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خلاد بن سويد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خلاد بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خلاد بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خليد بن قيس الخزرجي رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا خليفة بن عدي الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خنيس بن حذافة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خوات بن جبير الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا خولي بن ابي خولي المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك
بسيدنا ذكوان بن عبيد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ذي الشمالين بن عبد عمرو المهاجري الشهيد رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا راشد بن المعلى الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رافع بن الحارث الخزرجي رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا رافع بن عنجدة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رافع بن مالك الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رافع بن المعلى الخزرجي الشهيد رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رافع بن يزيد الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ربعي بن رافع
الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الربيع بن إياس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ربيعة بن اكثم المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رحيلة بن ثعلبة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رفاعة بن الحارث الخزرجي رضى الله تعالى عنه
وبسيدنا رفاعة بن رافع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رفاعة بن عبد المنذر الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا رفاعة بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا زياد بن السكن الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زياد بن
عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زياد بن لبيد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زيد بن اسلم الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زيد بن حارثة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زيد بن الخطاب المهاجري رضى الله تعالى عنه
وبسيدنا زيد بن المزين الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زيد بن المعلى الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا زيد بن وديعة الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا سالم مولى ابي حذيفة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سالم بن
عمير الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا السائب بن عثمان المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سبرة بن فاتك المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سراقة بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سراقة بن كعب الخزرجي رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا سعد مولى حاطب المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن خولة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن خيثمة الاوسي الشهيد رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن الربيع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن
زيد الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن سعد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن سهل الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن عبادة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن عبيد الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا
سعد بن عثمان الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سعد بن معاذ الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سفيان بن نسر الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سلمة بن اسلم الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سلمة بن ثابت الاوسي رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا سلمة بن سلامة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سليط بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سليم بن الحارث الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سليم بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سليم بن قيس
الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سليم بن ملحان الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سماك بن سعد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سنان بن ابي سنان المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سنان بن صيفي المهاجري رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا سهل بن حنيف الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سهل بن رافع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سهل بن عتيك الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سهل بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سهيل بن وهب
المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سهيل بن رافع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سواد بن رزين الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سواد بن غزية الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا سويبط بن حرملة المهاجري رضى الله تعالى عنه،
اللهم وأسئلك بسيدنا شجاع بن ابي وهب المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا شريك بن انس الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا شماس بن عثمان المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا صبيح مولى ابي العاص المهاجري رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا صفوان بن وهب المهاجري الشهيد رضى الله تعالى عنه وبسيدنا صهيب بن سنان المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا صيفي بن سواد الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا الضحاك بن حارثة الخزرجي رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا الضحاك بن عبد عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا ضمرة بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا الطفيل بن الحارث المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا الطفيل بن مالك الخزرجي رضى الله
تعالى عنه وبسيدنا الطفيل بن النعمان الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا طليب بن عمير المهاجري رضى الله تعالى عنه، اللهم وأسئلك بسيدنا عاصم بن ثابت الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عاصم بن عدي الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا
عاصم بن العكير الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عاصم بن قيس الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عاقل بن البكير المهاجري الشهيد رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن امية الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن البكير المهاجري
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن ربيعة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن سعد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن سلمة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن فهيرة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن
مخلد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عامر بن يزيد بن السكن الاوسي رضى الله تعالى عنهما وبسيدنا عائذ بن ماعص الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عباد بن بشر الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عباد بن قيس الخزرجي رضى الله تعالى
عنه وبسيدنا عبادة بن الصامت الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن ثعلبة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن جبير الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن جحش المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن
الجد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن الحمير الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن الربيع الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن رواحة الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن زيد الخزرجي رضى
الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن سراقة المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن سلمة الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن سهل الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن سهيل المهاجري رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد
الله بن شريك الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن طارق الاوسي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن عامر الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن عبد مناف الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن عرفطة الخزرجي
رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن عمرو الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن عمير الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن قيس بن خلدة بن خالد الخزرجي رضى الله تعالى عنه وبسيدنا عبد الله بن قيس بن صخر الخزرجي

رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مَظْعُونٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مَسْعُودٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مَخْرَمَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ كَعْبٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ النُّعْمَانِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ رَبِّهِ بْنِ حَقٍّ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدِ الرَّحْمٰنِ بْنِ جَبْرٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْدَةَ بْنِ الْحَسْحَاسِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَبْسِ بْنِ عَامِرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُبَيْدِ بْنِ اَوْسٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُبَيْدِ بْنِ التَّيِّهَانِ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُبَيْدِ بْنِ زَيْدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُبَيْدِ بْنِ اَبِى عُبَيْدٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُبَيْدَةَ بْنِ الْحَارِثِ الْمُهَاجِرِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عِتْبَانَ بْنِ مَالِكٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُتْبَةَ بْنِ رَبِيعَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُتْبَةَ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُتْبَةَ بْنِ غَزْوَانَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُثْمَانَ بْنِ مَظْعُونٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْعَجْلَانِ بْنِ النُّعْمَانِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَدِيِّ بْنِ اَبِى الزَّغْبَاءِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عِصْمَةَ بْنِ الْحُصَيْنِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُصَيْمَةَ الْاَشْجَعِيِّ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَطِيَّةَ بْنِ نُوَيْرَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُقْبَةَ بْنِ عُثْمَانَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُقْبَةَ بْنِ وَهْبٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُقْبَةَ بْنِ وَهْبٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُكَّاشَةَ بْنِ مِحْصَنٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَارَةَ بْنِ حَزْمٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَارَةَ بْنِ زِيَادٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ اِيَاسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ ثَعْلَبَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ الْجَمُوحِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ الْحَارِثِ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ سُرَاقَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ اَبِى سَرْحٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ طَلْقٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ قَيْسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَمْرِو بْنِ مُعَاذٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ حَرَامٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ الْحُمَامِ الْخَزْرَجِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ عَامِرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ عَوْفٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ مَعْبَدٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُمَيْرِ بْنِ اَبِى وَقَّاصٍ الْمُهَاجِرِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عَوْفِ بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عُوَيْمِ بْنِ سَاعِدَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا عِيَاضِ بْنِ زُهَيْرٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا غَنَّامِ بْنِ اَوْسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا الْفَاكِهِ بْنِ بِشْرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا فَرْوَةَ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا قَتَادَةَ بْنِ النُّعْمَانِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا قُدَامَةَ بْنِ مَظْعُونٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا قُطْبَةَ بْنِ عَامِرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا قَيْسِ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا قَيْسِ بْنِ مِحْصَنٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا قَيْسِ بْنِ مُخَلَّدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا كَعْبِ بْنِ جَمَّازٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا كَعْبِ بْنِ زَيْدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا لَبْدَةَ بْنِ قَيْسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ اَبِى خَوْلِيٍّ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ الدُّخْشُمِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ رَبِيعَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ رِفَاعَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ عَمْرٍو الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ قُدَامَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ مَسْعُودٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَالِكِ بْنِ نُمَيْلَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُبَشِّرِ بْنِ عَبْدِ الْمُنْذِرِ الْاَوْسِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْمُجَذَّرِ بْنِ ذِيَادٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُحَرَّرِ بْنِ عَامِرٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُحْرِزِ بْنِ نَضْلَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُحَمَّدِ بْنِ مَسْلَمَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مِدْلَاجِ بْنِ عَمْرٍو الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَرْثَدِ بْنِ اَبِى مَرْثَدٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مِسْطَحِ بْنِ اُثَاثَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ اَوْسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ خَلْدَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ رَبِيعَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ زَيْدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ سَعْدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَسْعُودِ بْنِ عَبْدِ سَعْدٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُصْعَبِ بْنِ عُمَيْرٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَاذِ بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَاذِ بْنِ الصِّمَّةِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَاذِ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَاذِ بْنِ مَاعِصٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْبَدِ بْنِ عَبَّادٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْبَدِ بْنِ قَيْسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَتِّبِ بْنِ عُبَيْدٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَتِّبِ بْنِ عَوْفٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَتِّبِ بْنِ قُشَيْرٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْقِلِ بْنِ الْمُنْذِرِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْمَرِ بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْنِ بْنِ عَدِيٍّ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مَعْنِ بْنِ يَزِيدَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَوِّذِ بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُعَوِّذِ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْمِقْدَادِ بْنِ الْاَسْوَدِ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مُلَيْلِ بْنِ وَبَرَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْمُنْذِرِ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْمُنْذِرِ بْنِ قُدَامَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا الْمُنْذِرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا مِهْجَعِ بْنِ صَالِحٍ مَوْلٰى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ الْمُهَاجِرِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا نَضْرِ بْنِ الْحَارِثِ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ الْاَعْرَجِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ اَبِى خَزْمَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ سِنَانٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ عَبْدِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ عَصَرٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا النُّعْمَانِ بْنِ مَالِكٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا نُعَيْمَانَ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا نَوْفَلِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا وَاقِدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا وَدْقَةَ بْنِ اِيَاسٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا وَدِيعَةَ بْنِ عَمْرٍو الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا وَهْبِ بْنِ اَبِى سَرْحٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا وَهْبِ بْنِ سَعْدٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا هَانِئِ بْنِ نِيَارٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا هُبَيْلِ بْنِ وَبَرَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ بِسَيِّدِنَا هِلَالِ بْنِ الْمُعَلّٰى الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ الْاَخْنَسِ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ رُقَيْشٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ حَرَامٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ الْحَارِثِ الْخَزْرَجِيِّ الشَّهِيدِ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ السَّكَنِ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا يَزِيدَ بْنِ الْمُنْذِرِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِسَيِّدِنَا اَبِى الْاَعْوَرِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى اَيُّوبَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى حَبَّةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى حَبِيبِ بْنِ زَيْدٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى حُذَيْفَةَ بْنِ عُتْبَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى حَسَنٍ الْاَنْصَارِيِّ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى حَنَّةَ بْنِ مَالِكٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى خَارِجَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى خُزَيْمَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى خَلَّادٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى دَاوُدَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى دُجَانَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى سَبْرَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى سَلَمَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى سَلِيطٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى سِنَانٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى شَيْخٍ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى صِرْمَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى ضَيَّاحٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى طَلْحَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى عَقِيلٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى قَتَادَةَ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى قَيْسِ بْنِ الْمُعَلّٰى الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى كَبْشَةَ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى لُبَابَةَ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى مَخْشِيٍّ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى مَرْثَدٍ الْمُهَاجِرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى مَسْعُودٍ الْخَزْرَجِيِّ الْبَدْرِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى مُلَيْلٍ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى الْهَيْثَمِ الْاَوْسِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَبِسَيِّدِنَا اَبِى الْيَسَرِ الْخَزْرَجِيِّ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ اَنْ تَجْعَلَنِى فِى حِمَاكَ الَّذِى لَا يُرَامُ وَجِوَارِكَ الَّذِى لَا يُخْفَرُ وَلَا يُضَامُ، وَوِقَايَتِكَ الْكَافِيَةِ الَّتِى لَا تُدْرَكُ، وَسِتْرِكَ الضَّافِى الَّذِى لَا يُهْتَكُ، وَحِصْنِكَ الشَّامِخِ الْمَنِيعِ، وَوَدَائِعِكَ الْمَصُونَةِ الَّتِى لَا تَضِيعُ، وَاَنْ تَضْرِبَ عَلَىَّ سُرَادِقَاتِ حِفْظِكَ وَعِنَايَتِكَ، وَتُرَدِّيَنِى بِكَنَفِكَ وَكِلَاءَتِكَ وَرِعَايَتِكَ، وَاَنْ تَحْبِسَ عَنِّى شَرَّ الْاَشْرَارِ، وَتَحْجُبَنِى بِنُورِ عَظَمَتِكَ مِنَ الظَّلَمَةِ وَالْفُجَّارِ، وَاَنْ تَعْقِدَ عَنِّى كُلَّ لِسَانٍ نَاطِقٍ بِشَرٍّ، وَتَرُدَّ عَنِّى كُلَّ سَهْمٍ رَامٍ بِضُرٍّ، وَاَنْ تُعْمِىَ كُلَّ بَصَرٍ اِلَىَّ بِالْحَسَدِ رَامِقٍ، وَكُلَّ قَلْبٍ لِى بِالْعَدَاوَةِ خَافِقٍ، وَاَنْ تَقْهَرَ مَنْ يُرِيدُ قَهْرِى قَهْرًا يَمْنَعُهُ الرَّاحَةَ وَالْقَرَارَ، وَيُضَيِّقَ عَلَيْهِ فَسِيحَ الْاَرْضِ وَوَاسِعَ الْاَقْطَارِ، وَاَنْ تُخْرِجَ كُلَّ مُوذٍ لِى عَنْ دَائِرَةِ الْحِلْمِ وَاللُّطْفِ وَالْمَهَلِ، وَتَغُلَّ اَيْدِى اَعْدَائِى وَتَرْبِطَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَلَا تُبَلِّغَهُمُ الْاَمَلَ، وَاَنْ تَكْفِيَنِى كُلَّ بَاغٍ وَشَامِتٍ، وَتَكُونَ لِى عِوَضًا عَنْ كُلِّ هَالِكٍ وَفَائِتٍ، وَاَنْ تَعْصِمَنِى مِنْ شُرُورِ الْفِتَنِ وَالْاَنْكَادِ وَالْمِحَنِ، وَتُنَقِّىَ قَلْبِى مِنَ الْحَسَدِ وَالْاَحْقَادِ وَالْاِحَنِ، وَاَنْ تُذْهِبَ مِنَ السُّوءِ مَا خَلْفِى وَاَمَامِى، وَتُبَلِّغَنِى فِى الدَّارَيْنِ اَقْصٰى مَرَامِى، وَاَنْ تَحُفَّنِى بِاَلْطَافِكَ الْخَفِيَّةِ فِى قَوَاسِرِ الْاَقْضِيَةِ وَنَوَازِلِ الْاَقْدَارِ، وَتَصْحَبَنِى بِمَعِيَّتِكَ الْخَفِيَّةِ فِى سَائِرِ التَّقَلُّبَاتِ وَالْاَطْوَارِ، فِى لَيْلِى وَنَهَارِى وَظَعْنِى وَاَسْفَارِى وَنَوْمِى وَقَرَارِى وَعَلَانِيَتِى وَاِسْرَارِى، اَللّٰهُمَّ وَاَسْئَلُكَ بِهِمْ اَنْ تَجُودَ عَلَىَّ بِعَفْوِكَ الشَّامِلِ لِكُلِّ جَانٍ وَعُقُوقٍ وَبِرِّكَ الْمُتَنَاوِلِ كُلَّ بَرٍّ وَفَاجِرٍ وَلَا حَقَّ عَلَيْكَ لِمَخْلُوقٍ، وَاَنْ تُغْنِيَنِى عَمَّنْ سِوَاكَ وَتَمُدَّ عَيْشِى مَدًّا، وَتُمَهِّدَ لِى فِى قُلُوبِ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ وُدًّا، وَاَنْ تَقْضِىَ عَنِّى الْحُقُوقَ وَالدَّيْنَ، وَلَا تَكِلَنِى اِلٰى نَفْسِى طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَاَنْ تَغْفِرَ لِى ذَنْبِى وَتُطَيِّبَ لِى كَسْبِى، وَاَنْ تُقِيلَ عَثَرَاتِى وَتَتَقَبَّلَ اَعْمَالِى وَحَسَنَاتِى، وَاَنْ تُخْرِجَنِى وَذُرِّيَّتِى مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ، وَتَحُولَ بَيْنِى وَبَيْنَ الْمَعَاصِى بِاَعْظَمِ جُنَّةٍ وَاَحْصَنِ سُورٍ، وَاَنْ تَجْعَلَ الْاِسْلَامَ مُنْتَهٰى رِضَاىَ، وَتُحْيِيَنِى حَيَاةً طَيِّبَةً مُعَافًا فِى دِينِى وَدُنْيَاىَ، لَا اٰيِسًا مِنْ فَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ وَلَا مُقَنَّطًا مِنْ عَفْوِكَ وَرَاْفَتِكَ، وَاَنْ تَصْرِفَ عَنِّى مَا يُمَازِجُ كِلْيَتِى مِنَ الظُّلْمِ وَالْاَغْيَارِ، وَتَجْبُرَ قَلْبِىَ الْكَسِيرَ بِالظَّفَرِ وَالْاِنْتِصَارِ، وَاَنْ تَرْزُقَنِى الْاِنَابَةَ وَحُسْنَ الْيَقِينِ، وَتُرِيَنِى الدُّنْيَا كَمَا اَرَيْتَهَا عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ، وَاَنْ تُوصِلَ بِفَضْلِكَ حَبْلَ انْقِطَاعِى وَتُطِيلَ بِطَوْلِكَ قِصَرَ بَاعِى وَتُزِيلَ خَوْدَ طِبَاعِى، وَاَنْ تُوقِظَ مِنِّى فَوَاتِرَ الْهِمَمِ وَتُرْسِلَ فِى خَشْيَتِكَ مِنْ عَبَرَاتِى سَوَافِحَ الدِّيَمِ، وَاَنْ تُبِيحَ لِى جَلِيلَ الْمَطَالِبِ، وَتُحْسِنَ لِىَ الْخَوَاتِمَ وَالْعَوَاقِبَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.